

B&W Adviesnota

Onderwerp	Zienswijze Ontwerp Wijzigingsverordening 2024 Omgevingsverordening Limburg
Zaaknummer	2400001884
B&W Datum	2 juli 2024
Naam steller	Medewerker team Ruimtelijke Ontwikkeling
Teammanager	Teammanager team Ruimtelijke Ontwikkeling
Portefeuillehouder	Erik van Daal

Besproken met portefeuillehouder?

Ja, met Erik van Daal per mail op 24 juni 2024

Openbaarheid

Ja, met uitzondering van *Bijlage1.2_Kopie van Projectenlijst Venray.pdf*
Reden: Persoonlijke beleidsopvatting; intern beraad per direct.

Bevoegd orgaan

B en W

Ter advisering aanbieden aan n.v.t.

Advies

- 1) Een zienswijze in te dienen bij de provincie Limburg op de *Ontwerp Wijzigingsverordening 2024 Omgevingsverordening Limburg* overeenkomstig bijgevoegde brief.

Inleiding

De Provincie Limburg heeft een *Ontwerp Wijzigingsverordening 2024 Omgevingsverordening Limburg* opgesteld. Hierin worden de mogelijkheden voor de opwekking van duurzame energie door zonnepanelen op land ingeperkt. In de Venray energiestrategie 2030 is opgenomen dat onze opgave voor zon op land 116 ha is. Voor een groot deel daarvan kijken we naar zon op landbouwgrond in de gebiedsontwikkeling van Ysselsteyn-Vredepeel. Indien deze *Ontwerp Wijzigingsverordening 2024 Omgevingsverordening Limburg* ongewijzigd van kracht wordt, zal de uitvoering van de Energiestrategie ernstig bemoeilijkt zo niet onmogelijk worden. Dit geldt ook voor het gezamenlijke RES NML bod. Het heeft daarom onze voorkeur dat een gezamenlijke zienswijze wordt ingediend door de RES NML. Hierover wordt besloten in het PHO RES NML van 26 juni. Een eigen Venrayse zienswijze is van belang omdat we ook aandacht willen vragen voor de uitvoering van de Venrayse energiestrategie 2030 en onze eigen specifieke plannen en projecten die gedegen en noodzakelijk zijn maar niet in lijn zijn met de *Ontwerp Wijzigingsverordening* én deze zienswijze vanuit Venray is zeker van belang als er geen gezamenlijke zienswijze vanuit RES NML komt.

Hiernaast is ook een zienswijze over het thema bedrijventerreinen relevant. In de *Ontwerp wijzigingsverordening* is namelijk een uitzonderingsbepaling voor bedrijventerreinen in een logistiek knooppunt opgenomen. Ook het gebied Greenport/Klavertje 4 en meer specifiek het gebied Klaver 15 valt hieronder. Dit zou betekenen dat op Klaver 15 ruimte geboden wordt voor grootschalige (logistieke) bedrijven. Dit is ongewenst.

Beoogd resultaat

1. Een aanpassing door de provincie Limburg van de *Ontwerp Wijzigingsverordening 2024 Omgevingsverordening Limburg* zodat Venray uitvoering kan geven aan de Energiestrategie 2030 en het RES NML bod gehaald kan worden.

Argumenten

1.1 Gebruik maken van de mogelijkheid tot inspraak middels een zienswijze kan ervoor zorgen dat de belangen van de gemeente Venray bij de voorbereiding van de Wijzigingsverordening 2024 Omgevingsverordening Limburg meegewogen worden.

1.2 Zonder voldoende ruimte voor zon op land is het onmogelijk om onze gezamenlijke RES NML doelstellingen te halen.

Met de voorgestelde aanpassingen in de provinciale verordening wordt inbreuk gemaakt op het collectieve RES-bod principe dat er geen taakstelling in opwek per gemeente is, maar dat de opwek plaatsvindt waar er lokaal ruimte en instemming is. Een generieke beperking van zon op land staat hier haaks op en is daarmee strijdig met de uitgangspunten die eerder door de provincie (en alle andere RES-partners) zijn onderschreven.

1.3 Met de voorgestelde aanpassingen in de provinciale verordening kan gemeente Venray geen uitvoering geven aan de door de gemeenteraad in 2023 vastgestelde energiestrategie.

- De gebiedsontwikkeling van buitengebied Venray West (100ha) staat niet op de lijst van bijlage XIII met projecten die niet hoeven te voldoen aan de nee- tenzij bepalingen en past niet binnen deze bepalingen van de *Ontwerp Wijzigingsverordening 2024 Omgevingsverordening Limburg*.
- De in KODE vastgestelde (verruimde) mogelijkheden voor maximaal 2- 6ha zon op voormalig bouwblok past niet binnen de ontwerp verordening.

1.4 De ontwerp verordening is op een aantal punten onduidelijk

- Mariapeel staat op de lijst van bijlage XIII onder Horst aan de Maas. Het gebied Mariapeel strekt zich echter uit tot in Venray en het gebied van de gebiedsontwikkeling in buitengebied Venray West.
- Een nee tenzij principe voor zon op landbouwgronden is dat deze 10 jaar of langer niet in gebruik zijn als landbouwgrond. Wat wordt bedoeld met landbouwgrond die niet gebruikt wordt als landbouwgrond? Dit spreekt elkaar tegen.
- Het is onduidelijk of een opsomming onder artikel 13.3 lid 2, 'én' voorwaarden of 'óf' voorwaarden zijn.
- In Artikel 13.3, lid 2 Nee-tenzij-criteria voor het gebruik van landbouwgrond 'Op gronden in het bouwvlak na sloop van opstallen' is niet duidelijk wat bedoeld wordt en hoeveel m2 dakvlak terug mag komen als zon op land.

1.5 De ontwerp verordening sluit niet aan bij een aantal leidende principes in de energietransitie

- Gedegen toekomstperspectief bieden in de energietransitie en het landelijke gebied.
- Bij elkaar brengen van opwek en afname
- Onafhankelijkheid van externe energie
- Lokale gedragenheid van de energietransitie (in buitengebied Venray West is energiecoöperatie Steegse Peel actief met zon op landbouwgrond)

- Integrale aanpak (transitie landelijk gebied, economisch perspectief)

1.6 Toevoeging van grootschalige (logistieke) bedrijven is in Venray ongewenst

- Het gebied Greenport/Klavertje 4 en meer specifiek het gebied Klaver 15 valt onder de opgenomen uitzonderingsbepaling voor bedrijven in een logistiek knooppunt. Dit is een zeer onwenselijke ontwikkeling. De gemeente Venray wil grootschalige (logistieke) bedrijvigheid namelijk geen ruimte meer geven;
- Grootschalige ontwikkelingen passen niet meer bij de gewenste arbeidsmarktontwikkelingen in de regio, gezien we hier veel meer op een duurzame en lokale en regionale arbeidsvraag willen sturen.
- De uitzonderingsbepaling sluit onvoldoende aan bij de lokale en regionale ruimtevraag vanuit bedrijvigheid.
- Insteek van de gemeente Venray is dat 'value' voor 'volume' gaat. Grootschalige (logistieke) bedrijven passen hier niet bij.

Kanttekeningen of risico's

Het tijdspad om te reageren is kort, de inzageperiode is tot 9 juli. Om een zienswijze in te dienen zal deze tijdig besproken en geaccordeerd moeten worden.

Indien de Ontwerp Wijzigingsverordening 2024 Omgevingsverordening Limburg niet gewijzigd wordt is het doel om 45% lokale hernieuwbare opwek te realiseren niet haalbaar. Een gedegen evaluatie van de doelen en het bepalen van vervolgstappen is dan noodzakelijk.

Communicatie

n.v.t.

Financiële gevolgen

n.v.t.

Vervolgtraject besluitvorming

n.v.t.

Evaluatie

n.v.t.

Bijlagen

- Bijlage1_ZienswijzeVenray_OntwerpWijzigingsverordening2024Omgevingsverordening.pdf
 - Bijlage1.1_VENRAY ENERGIESTRATEGIE 2030.pdf
 - VERTROUWELIJK_Bijlage1.2_Kopie van Projectenlijst Venray.pdf
 - Bijlage1.3_vbNBrabant_Provinciaal blad 2024,7779_Overheid.nl.pdf

Naslagwerk

[Ontwerp wijzigingsverordening 2024 omgevingsverordening Limburg](#)

[RES Noord en Midden Limburg 1.0](#)

[Venray energiestrategie 2030](#)

Provinciale Staten Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

IBAN NL20 BNGH 028 5028 383 (belastingen)
IBAN NL11 BNGH 028 5008 757 (algemeen)
BIC BNGHNL2G

Datum 4 juli 2024
Pagina 1 van 5

Onderwerp Zienswijze Ontwerp Wijzigingsverordening 2024 Omgevingsverordening Limburg

Geachte Provinciale Staten van Limburg,

Graag maken we van de mogelijkheid gebruik om een zienswijze in te dienen betreffende het *Ontwerp Wijzigingsverordening 2024 Omgevingsverordening Limburg* die op maandag 27 mei ter inzage is gelegd. Onze zienswijze betreft de onderdelen:

- *Vestigingsmogelijkheden bedrijventerreinen* (artikel 12.5) en
- *Instructieregels zonneparken* (wijziging artikel 13.3 en toelichting en nieuwe bijlage XIII).

Artikel 12.5 Vestigingsmogelijkheden bedrijventerreinen

De ontwerp wijziging omgevingsverordening introduceert in het vijfde lid een uitzonderingsbepaling voor bedrijventerreinen in een logistiek knooppunt. In bijlage II (overzicht informatieobjecten) is opgenomen welke gebieden als “bedrijventerreinen in een logistiek knooppunt” worden aangeduid. Ook het gebied Greenport/Klavertje 4 en meer specifiek het gebied Klaver 15 valt hieronder. Dit vinden wij een zeer onwenselijke ontwikkeling omdat de gemeente Venray geen grootschalige (logistieke) bedrijvigheid meer de ruimte wil geven. Dit past niet meer bij de gewenste arbeidsmarktontwikkelingen in de regio, gezien we hier veel meer op een duurzame en lokale en regionale arbeidsvraag willen sturen. Ook zien we dat het onvoldoende aansluit bij de lokale en regionale ruimtevraag vanuit bedrijvigheid. Insteek van de gemeente Venray is dat ‘value’ voor ‘volume’ gaat. Grootschalige (logistieke) bedrijven passen hier naar onze mening niet bij. Gezien het voorgaande verzoeken wij u om het informatieobject “bedrijventerreinen in een logistiek knooppunt” in bijlage II zo aan te passen, dat het gebied klaver 15 hier geen onderdeel van uit maakt.

We verzoeken u verder om de kaartbeelden aan te passen aan hetgeen in Rebus is opgenomen. Provincie hanteert hiervoor nu een eigen duiding die afwijkt van de Rebus kaarten.

Artikel 13.3 Instructieregels zonneparken

Wij vinden het van belang te reageren omdat:

1. Het voorgestelde *Artikel 13.3 Instructieregels zonneparken* te beperkend is om de voor de energietransitie noodzakelijke hernieuwbare opwek te realiseren.
 - a) Zonder voldoende ruimte voor zon op land is het onmogelijk om de gezamenlijke RES NML doelstellingen te halen.
 - b) Gemeente Venray zal onder deze ontwerp omgevingsverordening niet in staat zijn uitvoering te geven aan de in 2023 door de gemeenteraad vastgestelde energiestrategie en de daarbij behorende zonne-opwek.
2. De *Ontwerp Wijzigingsverordening 2024 Omgevingsverordening Limburg* op sommige punten onduidelijk is.
3. De *Ontwerp Wijzigingsverordening 2024 Omgevingsverordening Limburg* niet aansluit bij een aantal uitgangspunten die belangrijk zijn bij de uitvoering van de energietransitie.

Hieronder zullen wij ingaan op bovenstaande punten en aangeven hoe er ons inziens op passende wijze meer ruimte voor de realisatie van zon op land gecreëerd kan worden die noodzakelijk is voor de energietransitie.

Toelichting

1.
 - a. Met de voorgestelde aanpassingen in de provinciale verordening wordt inbreuk gemaakt op het collectieve RES-bod principe dat er geen taakstelling in opwek per gemeente is, maar dat de opwek plaatsvindt waar er lokaal ruimte en instemming is. Een generieke beperking van zon op land staat hier haaks op en is daarmee strijdig met de uitgangspunten die eerder door de provincie (en alle andere RES-partners) zijn onderschreven.
 - b. Onder de *Ontwerp Wijzigingsverordening 2024 Omgevingsverordening Limburg* kan gemeente Venray geen uitvoering geven aan de door de gemeenteraad in 2023 vastgestelde energiestrategie.

De gemeenteraad heeft in haar Venray energiestrategie 2030 vastgesteld dat het doel aan lokaal hernieuwbaar op te wekken energie voor Venray 116ha zon op land is. Zie bijlage 1 pagina 33 en verder. Deze opwek opgave is niet haalbaar onder de *Ontwerp Wijzigingsverordening 2024 Omgevingsverordening Limburg* omdat:

- i. De gebiedsontwikkeling in buitengebied Venray West (jonge ontginningen) 100ha, niet op de lijst staat van projecten die niet aan de regels opgenomen in artikel 13.3, lid 2 hoeft te voldoen. We zijn van mening dat dit project wel op de lijst van bijlage XIII thuishoort omdat:
 - In bijlage 2 (reeds met de provincie gedeeld) wordt uiteengezet waarom het project voldoet aan de voorwaarden van vergevorderde participatie en instemming.

- Dit het gezamenlijke gebiedsontwikkeling traject Horst aan de Maas – Venray betreft: de ‘Energieke gebiedsontwikkeling’ en de ontwikkeling in Horst aan de Maas wel op de lijst van bijlage XIII staat. Daarbij moet opgemerkt worden dat de ontwikkeling in Horst aan de Maas ‘Energie landschap Mariapeel’ heet. De Mariapeel strekt tot in Venray. Echter in de aangegeven ha zon zien we dat niet het gezamenlijke project bedoeld wordt.
 - Deze gezamenlijke ontwikkeling: ‘Energieke gebiedsontwikkeling de Peel’ een door de provincie mede gefinancierd project is vanuit de regioagenda Limburg Noord. Dit omdat het gebied goede potentie heeft voor zonne-opwek i.v.m vernatting van het Peelgebied. Daarom kan juist dit gebied een goede bijdrage leveren aan het RES NML bod.
- ii. Verwachting is dat de voorgestelde bepaling rondom zonne-opwek op het voormalig bouwblok ‘spoor 3’ (Artikel 13.3, lid 2 Nee-tenzij-criteria voor het gebruik van landbouwgrond onder *Op gronden in het bouwvlak na sloop van opstallen*) betekent dat er aanzienlijk minder opwek gerealiseerd zal worden dan mogelijk is onder het Venrayse beleid. Dit omdat:
- Er locaties zijn waar nog geen zon op dak ligt waar wel mogelijk opstallen gesloopt gaan worden (i.r.t. stoppersregeling) en die onder de *Ontwerp Wijzigingsverordening 2024 Omgevingsverordening Limburg* geen mogelijkheden voor zon op het voormalig bouwvlak bieden. Bij de zorgvuldige afweging over grondgebruik, kwaliteit van het landelijk gebied en het bieden van toekomstperspectief voor agrariërs in een transitie is ervoor gekozen om in spoor 3 op het voormalig bouwblok in Venray juist wel mogelijkheden voor zon op voormalig bouwvlak te creëren voor opstallen waar nog geen zon op dak lag. Zie bijlage 1 pagina 54. Op dit moment mogen daken vergunningsvrij volledig volgelegd worden. De regel zou ons inziens dan ook moeten zijn dat het te slopen of gesloopte *volledige dakvlak* in m² terug mag komen als zon op land. Onder de overige voorwaarden.

2.

- Zie hierboven aangegeven onduidelijkheid rondom het gebied van de Mariapeel.
- Er is tegenspraak tussen artikel 13.3 lid 2, a en d. Het gaat om behoud van landbouwkundig gebruik en tegelijk mag grond niet meer in gebruik zijn als landbouwgrond. Voldoe je aan sub d dan voldoe je niet aan sub a en vice versa. Artikel 13.3 betreft ‘voorwaarden voor het gebruik van landbouwgrond voor de plaatsing van pv-panelen’ en geeft tegelijk als nee tenzij principe de voorwaarde dat gronden niet meer in gebruik mogen zijn als landbouwgrond.
- Daarop aanvullend Artikel 13.3 lid 2: het is onduidelijk of a tot en met d, ‘én’ voorwaarden of ‘óf’ voorwaarden zijn.
- Wat is de toegevoegde waarde, of de bedoeling, van Artikel 13.3, lid 5b na de bepalingen van artikel 13.3. lid 2? Is het gebruik van landbouwgrond niet voldoende

zorgvuldig afgewogen door de bepalingen in artikel 13.3. lid 2? Ons voorstel is om dit lid 5b te laten vervallen.

- Artikel 13.3, lid 2 Nee-tenzij-criteria voor het gebruik van landbouwgrond 'Op gronden in het bouwvlak na sloop van opstallen' geldt deze bepaling alleen voor het bouwvlak van agrarische bestemmingen of in het buitengebied? Gezien de titel van lid 2 lijkt het om agrarische bestemmingen te gaan. De bepalingen onder het schuingedrukte kopje lijken echter voornamelijk om kwaliteitswaarden van het buitengebied te gaan.

3.

Leidende principes van de energietransitie die wij niet voldoende terugzien binnen deze ontwerp omgevingsverordening zijn:

- a) Een toekomstgerichte blik. Binnen de energietransitie kijken we vooruit naar 2030 en 2050 aan de hand van de in de klimaatwet gestelde doelen. *De Ontwerp Wijzigingsverordening 2024 Omgevingsverordening Limburg* geeft onvoldoende zicht op het halen van deze doelen noch het bieden van perspectief voor de transitie in het landelijk gebied.
- b) Zoveel mogelijk bij elkaar brengen van opwek en afname (i.v.m. congestie). Omdat onder de bepalingen veel landbouwgronden uitgesloten worden wordt de mogelijkheid om opwek en afname bij elkaar te brengen ernstig beperkt.
- c) Een lokaal gedragen transitie. Wanneer energiegemeenschappen actief zijn waar een ontwikkeling onder deze voorgestelde regels niet kan plaatsvinden, wordt een belangrijke mogelijkheid voor een gedragen transitie tenietgedaan. Zie 1.b.i.
- d) Onafhankelijkheid van grootschalige internationale infrastructuur door lokale opwek te realiseren. Door de mate van beperking van lokale opwek op landbouwgronden wordt de lokale opwek beperkt en daarmee de onafhankelijkheid van externe hernieuwbare energie.
- e) Integrale aanpak. Een integrale aanpak is niet mogelijk. Denk aan wanneer energieopwek economisch perspectief biedt voor bijvoorbeeld ondernemers die geen daken kunnen benutten maar wel kleine zonneweides kunnen realiseren of wanneer energieopwek de drager van woningbouw is die anders niet gerealiseerd kan worden.

Ruimte voor maatwerk is ons inziens essentieel bij de ontwikkeling van hernieuwbare opwek. In bijlage 3 vindt u het voorbeeld van de provincie Noord-Brabant. Hierin blijft ruimte voor maatwerk en kan de provincie zelf blijven bepalen wat zij passend vindt of niet. Het heeft onze voorkeur dat uitzonderingen mogelijk zijn, omdat deze een cruciale rol kunnen spelen in het behalen van de doelen van de energietransitie en een waardevolle bijdrage kunnen leveren aan de transitie van het landelijk gebied.

Graag lichten wij deze zienswijze mondeling toe. We houden ons het recht voor om deze zienswijze nog aan te vullen.

Wij verzoeken u om ons van de verdere procedure op de hoogte te houden.

Met vriendelijke groet, namens het college van burgemeester en wethouders,

de burgemeester,

de gemeentesecretaris,

Michiel Uitdehaag

Evert Voorn

Energiestrategie 2030

Venray op st[®]room

Gemeente Venray

Energiestrategie 2030

Venray op st[®]oom

Gemeente Venray

projectnummer 0484049.100

revisie 1.0

18 oktober 2023

Auteurs

G.W. Schuur

J. van den Doel (gemeente Venray)

Opdrachtgever

Gemeente Venray

Postbus 500

5800 AM VENRAY

Colofon

Projectgroep

J. van den Doel (gemeente Venray)

H. van Dinther (gemeente Venray)

M. de Wolff (Antea Group)

G.W. Schuur (Antea Group)

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
1. Inleiding	9
1.1 Aanleiding	9
1.2 (Inter)nationale en lokale beleidskaders	9
1.3 Opbouw energiestrategie	11
2. Doelen, ambitie en koers voor Venray	15
2.1 Onze doelen en ambitie 2030	15
2.2 Onze koers	16
2.3 Rol gemeente Venray	17
2.4 Vooruitblik 2050	18
3. Energie besparen	21
3.1 Doelstelling	21
3.2 Opgave per sector	22
3.3 Speerpunten	22
4. Een toekomstrobuust energiesysteem ontwikkelen	27
4.1 Nieuwe energiemix	27
4.1.1 Van fossiel naar hernieuwbaar	27
4.1.2 Elektriciteit als ruggengraat van het energiesysteem	28
4.1.3 De rol van duurzame gassen in de energiemix	29
4.1.4 Duurzame warmte	30
4.1.5 Speerpunten	30
4.2 Van een centraal naar een decentraal energiesysteem	32
4.2.1 Verschuiving naar decentrale opwekking	32
4.2.2 Aandeel lokale hernieuwbare opwek in de totale energiebehoefte	32
4.2.3 Opgave lokale opwek elektriciteit 2030	33
4.2.4 Opgave lokale opwek duurzame warmte 2030	35
4.2.5 Speerpunten	36
4.3 Sterke en slimme netwerken	38
4.3.1 Vraag en aanbod op korte afstand en opslag	38
4.3.2 Opslag van energie in een decentraal energiesysteem	38
4.3.3 Samenwerking in energieclusters	40
4.3.4 Speerpunten	41
5. Organisatie	45

Bijlage 1 KODE - Zon	49
Pijlers en doelen voor zonprojecten	49
Pijler 1: Ruimte, inzetten op zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik	50
Pijler 2: Integraal, koppeling met andere opgaves	56
Pijler 3: Omgeving: samenwerken aan een acceptabel plan	56
Pijler 4: Locatie: esthetica, inpassing, verbetering kwaliteit en ecologie	57
Pijler 5: Eigenaarschap: eerlijk verdelen van lusten en lasten	57
Looproutes bij zonneprojecten	58
Bijlage 2 KODE - Wind	60
Bijlage 3 KODE - Waterstof	61
Bijlage 4 KODE - Batterijopslag	63
Bijlage 5 Beleidsachtergronden en opgave per sector	64
Sector elektriciteit: beleidsachtergrond en -uitgangspunten	64
Sector gebouwde omgeving: beleidsachtergrond en -uitgangspunten	67
Sector industrie: beleidsachtergrond en -uitgangspunten	71
Sector landbouw en landgebruik: beleidsachtergrond en -uitgangspunten	74
Sector mobiliteit: beleidsachtergrond en -uitgangspunten	78

Samenvatting

De urgentie om onze CO₂-uitstoot te reduceren is groot want de gevolgen van klimaatverandering zijn steeds beter merkbaar. De doelstelling van het huidige (demissionaire) kabinet is om in 2030 de CO₂-uitstoot met 55% te reduceren ten opzichte van 1990. Venray volgt dit rijksbeleid.

Om deze 55% CO₂ -reductie te realiseren richt onze koers zich op een besparing in de sectoren elektriciteit, gebouwde omgeving, industrie, mobiliteit, en landbouw en landgebruik¹ (alleen waar dit betrekking heeft op het energieverbruik, niet op de uitstoot van overige broeikasgassen). Het energiesysteem van de toekomst omvat:

- * Een nieuwe energiemix waarin niet fossiele brandstoffen maar elektriciteit de hoofdrol speelt.
- * Een decentraal systeem waarin we 45% van onze energiebehoefte lokaal hernieuwbaar opwekken.
- * Slimme en sterke netwerken om elektriciteit efficiënt in te zetten en energiezekerheid te behouden.

We bevinden ons in een transitiefase van het oude naar het nieuwe systeem. Kenmerkend voor een transitiefase is dat de weg naar het einddoel vaak kronkelend verloopt en veel onzekerheden kent. We maken gebruik van de mogelijkheden die er nu al zijn om toekomstige generaties niet op de zadelen met deze enorme opgave.

Besparen. Forse verbeteringen in energie-efficiëntie in de diverse sectoren zorgen voor een lager energieverbruik maar we zien over de jaren een gelijkblijvend energieverbruik als gevolg van bevolkingstoename en nieuwe toepassingen.

Nieuwe energiemix. De energiebehoefte in Venray wordt nu nog voor meer dan 80% door fossiele brandstoffen gedekt. Met de vervanging van fossiele brandstoffen door hernieuwbare energiebronnen verandert ook de zogenaamde energiemix. Naast elektriciteit spelen ook groene waterstof en duurzame warmte (bijv. uit de bodem, water) een rol in de nieuwe energiemix. We bereiden ons voor op een verdrie- of zelfs verviervoudiging van de elektriciteitsvraag.

Decentraal systeem. De fossiele energie die we nu gebruiken wordt centraal opgewekt of geproduceerd. Bij de inzet van duurzame energiebronnen zien we een verschuiving van centrale naar decentrale opweklocaties. De noodzaak om 45% lokaal hernieuwbare energie op te wekken (betekent een opgave van 116 ha zon op land) wordt ingegeven door een complex samenspel van factoren en is niet op detailniveau uitgewerkt maar wordt als geheel benaderd op basis van realistische aannames.

1 De reductie van de broeikasgassen lachgas en methaan in de sector landbouw en landgebruik valt buiten de scope van de voorliggende energiestrategie omdat dit deel uitmaakt van de transitieopgave in de landbouw.

Slimme en sterke netwerken. Met sterke en slimme netwerken willen we onder andere een oplossing bieden voor netcongestie. Een slim energienetwerk, ook wel smart grid genoemd, is een netwerk dat gebruik maakt van digitale technologieën om vraag en aanbod van energie beter op elkaar af te stemmen.

Middels speerpunten die uitgewerkt zullen worden in uitvoeringsplannen werken wij als gemeente actief aan een beter klimaat, energieonafhankelijkheid en een duurzame gemeente. De gemeente kiest primair een faciliterende en procesondersteunende rol. Dat betekent dat de gemeente initiatieven van (markt)partijen en inwoners stimuleert, begeleidt en toetst, zoals bijvoorbeeld van een ondernemersvereniging of inwonerscollectief.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De opwarming van de aarde betekent dat de zeespiegel stijgt, biodiversiteit afneemt, neerslaghoeveelheden groter worden, zomers droger en heter en winters milder. De gevolgen hiervan zijn voor iedereen merkbaar: de drinkwatervoorziening kan in gevaar komen, oogsten kunnen mislukken, sterftegevallen door hitte nemen toe en het aantal klimaatvluchtelingen stijgt. Klimaatverandering en de opwarming van de aarde kunnen beperkt worden door de CO₂ uitstoot te verminderen. De urgentie om dit te doen is groot want de gevolgen van klimaatverandering zijn steeds beter merkbaar. We willen niet uitstellen wat we nu kunnen doen. We willen Venray ook voor toekomstige generaties een fijne plek om te wonen, leven en werken houden.

In 2013 is bij het bepalen van de energiestrategie gekozen voor CO₂-neutraal in 2030 met compensatie. In 2021 heeft CE-Delft het energiebeleid geëvalueerd en geconcludeerd dat gewenste CO₂-neutraliteit in 2030 nog niet in zicht is². Daarnaast heeft op gemeentelijk niveau de evaluatie van het Kader Opwek Duurzame Energie (KODE) laten zien dat de opwek van grootschalige duurzame energie moeizaam verloopt³.

Ook is de Energiestrategie 2013 inmiddels gedeeltelijk achterhaald door ontwikkelingen op Internationaal (klimaatakkoord van Parijs), nationaal (Klimaatwet), provinciaal en regionaal (Regionale Energiestrategie) niveau waarin nieuwe doelstellingen zijn opgesteld.

Al deze ontwikkelingen maken een herijking van de energiestrategie noodzakelijk.

1.2 (Inter)nationale en lokale beleidskaders

(Inter)nationale klimaatdoelen

In lijn met de afspraken in Parijs wil de Europese Unie in 2050 klimaatneutraal zijn. Dat betekent dat er dan netto geen broeikasgassen meer worden uitgestoten. De Nederlandse klimaatdoelen zijn vastgelegd in de nationale Klimaatwet: 49% reductie van broeikasgassen in 2030 en 95% minder in 2050 (beide ten opzichte van 1990). In het coalitieakkoord van het huidige (demissionaire) kabinet is de 2030-doelstelling - in lijn met de Europese doelstelling - verhoogd naar **55% CO₂ reductie** t.o.v. 1990. In de Klimaatwet staat niet hoe we dat gaan doen. Dat is vastgelegd in het Klimaatakkoord.

In 1990 was de totale uitstoot aan broeikasgassen in Nederland ongeveer 228 miljoen ton CO₂ (228 Megaton, afgekort Mton, ofwel miljard kilogram)⁴. In 2030 moet die uitstoot, uitgaande van het Klimaatakkoord, 49% lager zijn, dus 116 Mton. Zonder het

2 Voortgang energiebeleid gemeente Venray, CE-Delft, publicatienummer 21.210297.134, oktober 2021

3 Evaluatie KODE, conclusies en aanbevelingen na 2 jaar KODE, 2022

4 Dashboard Klimaatbeleid : <https://dashboardklimaatbeleid.nl/home>

Klimaatakkoord zou de uitstoot in 2030 op 165 Mton uitkomen. Het Klimaatakkoord moet dus zorgen voor nog eens 49 Mton minder broeikasgassen in het jaar 2030. Het Klimaatakkoord heeft betrekking op vijf sectoren en iedere sector moet zijn bijdrage aan deze extra reductie van broeikasgassen leveren. Per sector is de doelstelling voor 2030 als volgt:

- * **Elektriciteit:** 20 Mton minder CO₂-uitstoot door 70% van de elektriciteit duurzaam op te wekken.
- * **Gebouwde omgeving:** 3,4 Mton minder CO₂-uitstoot, met name door isolatie van woningen en gebouwen.
- * **Industrie:** 14,3 Mton minder CO₂-uitstoot door efficiëntere productieprocessen.
- * **Landbouw en landgebruik:** 3,5 Mton minder CO₂-uitstoot. De uitstoot betreft hier met name methaan in lachgas, in het Klimaatakkoord is dit omgerekend in CO₂-equivalenten.
- * **Mobiliteit:** 7,3 Mton minder CO₂-uitstoot door onder andere elektrificatie van het wagenpark.

Omdat het kabinet de reductiedoelstelling heeft verhoogd naar 55%, wordt de bovenstaande bijdrage per sector nog een stuk groter.

Regionale Energiestrategie (RES NML)

Met name om afspraken te maken over de opwek van duurzame elektriciteit en warmte is Nederland opgedeeld in 30 RES-regio's, waarin Regionale Energie strategieën (RES) zijn opgesteld. Venray valt onder de RES-regio Noord- en Midden Limburg (NML). In 2021 heeft de RES NML een bod (RES 1.0) aan het Rijk gedaan om in 2030 1.200 GWh grootschalige duurzame opwek van elektriciteit gerealiseerd te hebben. Deze opgave is in de RES 1.0 niet verdeeld over de gemeenten.

Gemeentelijke beleidskaders

De gemeente Venray heeft in 2013 al de eerste stappen gezet om aan de hand van een strategie te werken aan de reductie van CO₂-uitstoot in de gemeente. Om handelingsperspectief te geven aan de energiestrategie uit 2013 heeft Venray in 2019 een *Kader Opwek Duurzame Energie* (KODE) opgesteld en hierin de randvoorwaarden vastgelegd voor de ontwikkeling van zonne- en windenergie.

Daarnaast heeft Venray, als uitwerking van de sector gebouwde omgeving, een *Transitievisie Warmte 2022-2030* (TVW) opgesteld. De TVW beschrijft de strategie van de gemeente voor het verduurzamen van panden (woningen, utiliteit) en de manier waarop deze aardgasloos kunnen worden gemaakt.

In 2022 is het *Uitvoeringsprogramma Warmte en Besparen Periode 2022-2025* vastgesteld om concreet uitvoering te geven aan het verduurzamen van de sectoren Gebouwde Omgeving, Industrie en Mobiliteit voor de periode tot en met 2025.

In het *collegeprogramma 2022 – 2026* is opgenomen de landelijke doelstellingen uit het Klimaatakkoord als uitgangspunt te nemen voor gemeentelijk beleid. Andere speerpunten zijn de aandacht voor de op- en overslag van energie door de netcongestie in de regio en wordt de urgentie benadrukt om verder te kijken dan 2030, vanwege de stijgende vraag naar elektriciteit voor warmte en mobiliteit. Tot slot is het voornemen opgenomen om te kijken naar drie grote opweklocaties in de regio waarvan één in Venray/Horst aan de Maas. Kansen en mogelijkheden om duurzame energieopwekking te integreren met recreatie, toerisme, natuur, waterbeheer en landbouw (innovatieve vormen en transitie) zodat ze elkaar versterken.

In de *Omgevingsvisie* is over de energietransitie opgenomen dat de energietransitie om een actieve aanpak vraagt. We zetten ons in voor energiebesparing, duurzame opwek van energie, een duurzame gebouwde omgeving en duurzame mobiliteit. We monitoren onze inspanningen en herijken onze kaders, indien nodig.

Samenhang met andere thema's / integraliteit

Om de transitie naar een CO₂-arme samenleving te maken is op een groot aantal terreinen afstemming nodig. Denk aan afstemming met en tussen de thema's wonen, economie, transport, arbeidsmarkt maar ook vergunningverlening en toezicht en handhaving.

Venray bereidt zich door middel van het thema klimaatadaptatie binnen Venray Vergroent ook voor op het veranderende klimaat. Daarnaast maakt het thema Circulaire Economie onderdeel uit van Venray Vergroent, dit thema levert ook een bijdrage aan de duurzaamheidsdoelen in Venray.

1.3 Opbouw energiestrategie

In de volgende hoofdstukken is achtereenvolgens beschreven wat de doelen, ambitie en koers van de gemeente Venray zijn, wat de besparingsopgave is, hoe het energiesysteem van de toekomst eruitziet en welke organisatie daarbij past. In de bijlagen 1 t/m 4 is de herijkte versie van KODE voor respectievelijk de thema's zon, wind, waterstof en batterijopslag toegevoegd en in bijlage 5 zijn per sector de beleidsuitgangspunten en de opgave nader toegelicht.

Participatietraject

Draagvlak bij inwoners en belanghebbenden is belangrijk voor een goed werkend beleidskader. Daarom hebben Inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties meegedacht bij het vormgeven van deze energiestrategie. Dit zijn:

- * Inwoners: in maart 2022 heeft er een brede dialoog met een groep van ca. 50 inwoners plaatsgevonden over het energiebeleid. Vervolgens zijn er verschillende werkgroepen gestart op afzonderlijke thema's als besparing en opwek. In april 2023 is de koers van de energiestrategie met deze groep (aanwezig ca. 25 inwoners) besproken en hebben de deelnemers hun inbreng kunnen leveren.

- * Bedrijven: verschillende malen is met de bedrijvenvereniging Smakterheide over de mogelijkheden voor verduurzaming van het bedrijventerrein Smakterheide gesproken en zijn de mogelijkheden voor het tegengaan van netcongestie en energiehubs afgetast. Dit als voorbeeld voor de andere bedrijventerreinen.
- * Gebiedspartijen buitengebied West (Vredepeel -Ysselsteyn): hier is een gebiedsverkenning voor de opwek van duurzame energie uitgevoerd door Wiebenga Consultants waarbij in totaal 21 interviews zijn afgenomen met partijen uit de landbouw, recreatie en cultuur, natuur, overheden, grondeigenaren, netbeheerder en inwoners.

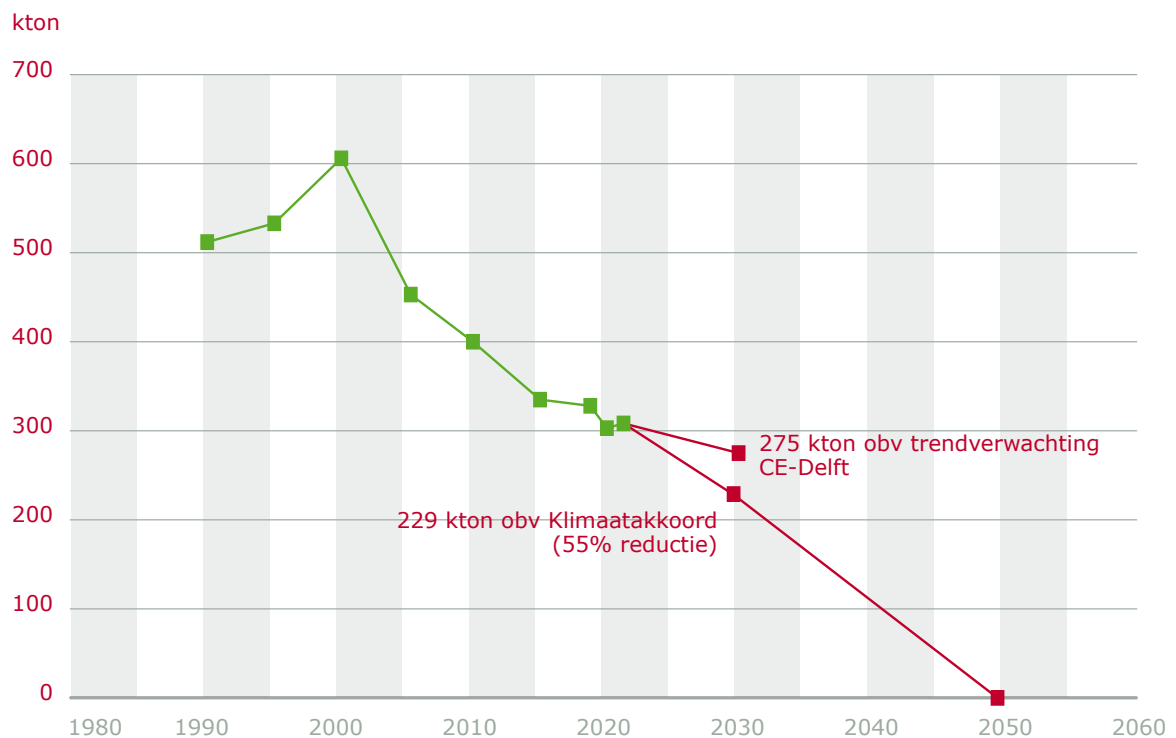

2. Doelen, ambitie en koers voor Venray

2.1 Onze doelen en ambitie 2030

De gemeente Venray conformeert zich aan de landelijke en regionale doelstellingen uit het Klimaatakkoord en de RES-NML. Hierbij hanteren we een **reductiedoelstelling van 55% CO₂ in 2030** (t.o.v. 1990).

In de onderstaande figuur is aangegeven waar we nu staan en hoe groot onze opgave is om deze doelstelling te behalen.

Figuur 2.1: CO₂-emissies Venray sinds 1990 (bron: emissieregistratie.nl)

Volgens de trendverwachting van CE-Delft, gebaseerd op onder andere cijfers van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), zal de CO₂-uitstoot in 2030 ca. 275 kton zijn⁵. Hierin is rekening gehouden met de verwachte woningbouwontwikkeling en uitbreiding van bedrijventerreinen. Dit komt neer op een reductie van 46% ten opzichte van 1990 en hiermee wordt de doelstelling niet gehaald. Daarvoor moet de uitstoot terug naar 229 kton CO₂. Dit betekent dat we alle zeilen moeten bijzetten en niet achterover kunnen leunen!

5 Voortgang energiebeleid gemeente Venray, CE-Delft, publicatienummer 21.210297.134, oktober 2021

2.2 Onze koers

Om de CO₂-doelstelling te behalen zullen alle sectoren een bijdrage moeten leveren. Onze koers richt zich op de sectoren elektriciteit, gebouwde omgeving, industrie en mobiliteit en hun plaats in het energiesysteem als geheel. De reductie van de broeikasgassen lachgas en methaan in de sector landbouw en landgebruik valt buiten de scope van de voorliggende energiestrategie omdat dit beter past bij de transitieopgave in de landbouw. De opgaves vanuit NPLG (Nationaal Programma Landelijk Gebied) en LPLG (Limburgs Programma Landelijk Gebied) krijgen een doorvertaling voor Venray. Binnen de gemeente staat het team van het Programma Landelijk Gebied hiervoor aan de lat. In deze energiestrategie kijken we alleen naar de reductie van de daadwerkelijke CO₂-uitstoot als gevolg van het gebruik van fossiele energie. Daarin kan de landbouwsector een bijdrage leveren door bijvoorbeeld de opwek van hernieuwbare energie, zoals in de vorm van zonnepanelen op de daken van stallen.

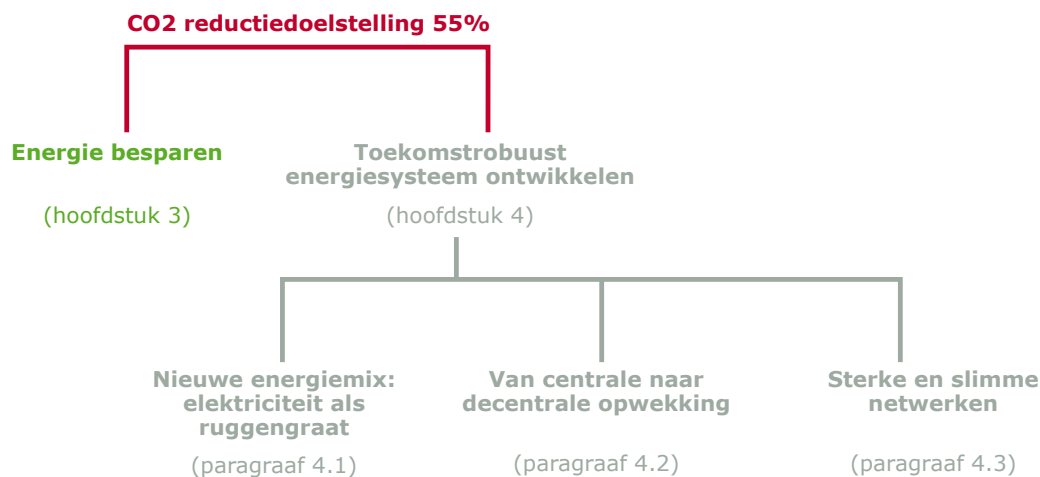
Om deze doelen concreter te maken voor Venray is het nodig om inzicht te krijgen in de specifieke situatie van de energiehuishouding binnen onze gemeente. We willen weten hoe we onze eigen ambitie kunnen realiseren en tegelijkertijd kunnen voldoen aan het Klimaatakkoord en de RES-NML. De strategie dient als leidraad voor het nemen van concrete stappen en het betrekken van inwoners, bedrijven en andere stakeholders bij de energietransitie.

In lijn met het Klimaatakkoord zetten we in op de volgende richtinggevende hoofdkeuzes:

- * **Energiebesparing:** dit is de belangrijkste stap in de energietransitie. Alle energie die niet wordt verbruikt, hoeft ook niet duurzaam te worden opgewekt. Alle sectoren moeten een bijdrage leveren.
- * Het realiseren van een **toekomstrobust energiesysteem**, overkoepelend over alle sectoren. Dit energiesysteem van de toekomst omvat:
 - * Een nieuwe energiemix waarin niet fossiele brandstoffen maar elektriciteit de hoofdrol speelt
 - * Een decentraal systeem waarin we 45% van onze energiebehoefte lokaal hernieuwbaar opwekken⁶.
 - * Slimme en sterke netwerken om elektriciteit efficiënt in te zetten en energiezekerheid te behouden.

De bovenstaande koers hebben we in de volgende hoofdstukken verder uitgelegd en uitgewerkt in speerpunten.

6 Dit percentage van 45% heeft de gemeente Venray vastgelegd in de energiestrategie uit 2013 en dit is in de herijkte strategie onveranderd gebleven.

Figuur 2.2: Richtinggevende hoofdkeuzes Venray

Niet uitstellen

Op deze manier werken wij als gemeente actief aan een beter klimaat, energieonafhankelijkheid en een duurzame gemeente. Kenmerkend voor een transitiefase is dat de weg naar het einddoel vaak kronkelend verloopt en veel onzekerheden kent. De transitie leidt tot een verandering van het energiesysteem en hoe het toekomstige energiesysteem er precies uit gaat zien, weten we niet. We weten wel aan welke knoppen we kunnen draaien om de goede weg op te gaan. Omdat het reduceren van de CO₂-uitstoot en het aanpassen van het energiesysteem zo veel verschillende (technologische) ontwikkelingen, sectoren en spelers omvatten, is het verleidelijk om te denken dat een reductie elders simpeler te bereiken is of dat een nieuwe technologie uitkomst gaat bieden. We willen dit uitstelgedrag voorkomen en juist gebruik maken van de mogelijkheden die er nu al zijn. Anders zadelen we toekomstige generaties op met deze enorme opgave.

Een flexibele invulling

Door de snel veranderende wereld is het belangrijk om flexibiliteit in de aanpak te behouden en tegelijk uit te gaan van bestaande mogelijkheden zonder onze verantwoordelijkheid op de toekomst af te wentelen. In deze strategie schetsen we een realistisch beeld op basis van de huidige beschikbare technologie, situatie en wetenschappelijke voorspellingen. We vullen deze strategie aan of updaten deze wanneer nodig. Door regelmatige ijkmomenten, en door in nauw contact te blijven staan met bedrijven, inwoners en overheden, blijven we wendbaar en klaar om bij te sturen.

2.3 Rol gemeente Venray

De gemeente heeft de regie over de energietransitie en kan op sommige aspecten meer invloed uitoefenen dan op andere. De gemeente kan het echter niet alleen en het is daarom van groot belang om inwoners en belanghebbende partijen mee te krijgen. Iedereen zal zijn of haar steentje moeten bijdragen om de doelstellingen te halen.

Faciliterende en procesondersteunende rol

De gemeente kiest primair een faciliterende en procesondersteunende rol. Dat betekent dat de gemeente initiatieven van (markt)partijen en inwoners stimuleert, begeleidt en toetst, zoals bijvoorbeeld van een ondernemersvereniging of inwonerscollectief. Met behulp van subsidies, garanties, borgstelling en/of leningen, (al dan niet in de vorm van een revolverend fonds) en het zo eenvoudig en efficiënt mogelijk maken van vergunningprocedures ondersteunt de gemeente initiatieven om tot ontwikkeling of realisatie te komen.

Het is van belang dat de gemeente zichtbaar voor de gekozen projecten staat en vanaf het begin duidelijk maakt waarom ze hiervoor heeft gekozen.

Regisserende rol

Bij de plannen voor grootschalige aanleg van zonneparken in het buitengebied (spoor 5, KODE) is de gemeente regisseur van de gebiedsontwikkeling. Deze ontwikkeling vraagt namelijk om een gebiedsvisie om koppelkansen in het gebied zoveel mogelijk te verzilveren. De initiatieven komen tot stand na een intensief gebiedsproces met de omgeving en de stakeholders.

Ook in de warmtetransitie heeft het Rijk aan de gemeente een regisserende rol toebedeeld. Dit om de inwoners te ondersteunen bij het aardgasloos maken van hun woningen.

Daarnaast toetst de gemeente periodiek of de gestelde doelen worden behaald en stuurt bij, indien noodzakelijk. Dit doen we door bijvoorbeeld partijen te stimuleren of te verplichten om stappen te zetten.

2.4 Vooruitblik 2050

De CO₂ reductiedoelstelling van 55% t.o.v. 1990 geldt voor 2030. Vooruitkijkend naar 2050 is de doelstelling 95% CO₂ reductie t.o.v. 1990. Deze energiestrategie is opgebouwd rondom de bouwstenen van het toekomstig energiesysteem juist om die doelstelling voor 2050 ook binnen bereik te brengen. Onderzoeken zoals de KEV2021⁷ en de trendanalyse van CE Delft⁸ laten zien dat de doelstellingen ambitieus zijn en dat ook richting 2050 extra inzet nodig zal blijven om klimaatverandering tegen te gaan. Denk aan meer energie besparen, meer hernieuwbare opwek realiseren, en snellere in- en toepassing van innovaties realiseren. De gevolgen van klimaatverandering zijn nog niet goed te overzien maar naar alle verwachtingen zeer aanzienlijk.

7 <https://data.overheid.nl/en/dataset/klimaat-en-energieverkenning-kev-2021-pbl#:~:text=De%20KEV%202021%20geeft%20daarom%20inzicht%20in%20de,1990%2C%20uitgaande%20van%20het%20vastgestelde%20en%20voorgenomen%20beleid.>

8 Voortgang energiebeleid gemeente Venray, CE-Delft, publicatienummer 21.210297.134, oktober 2021

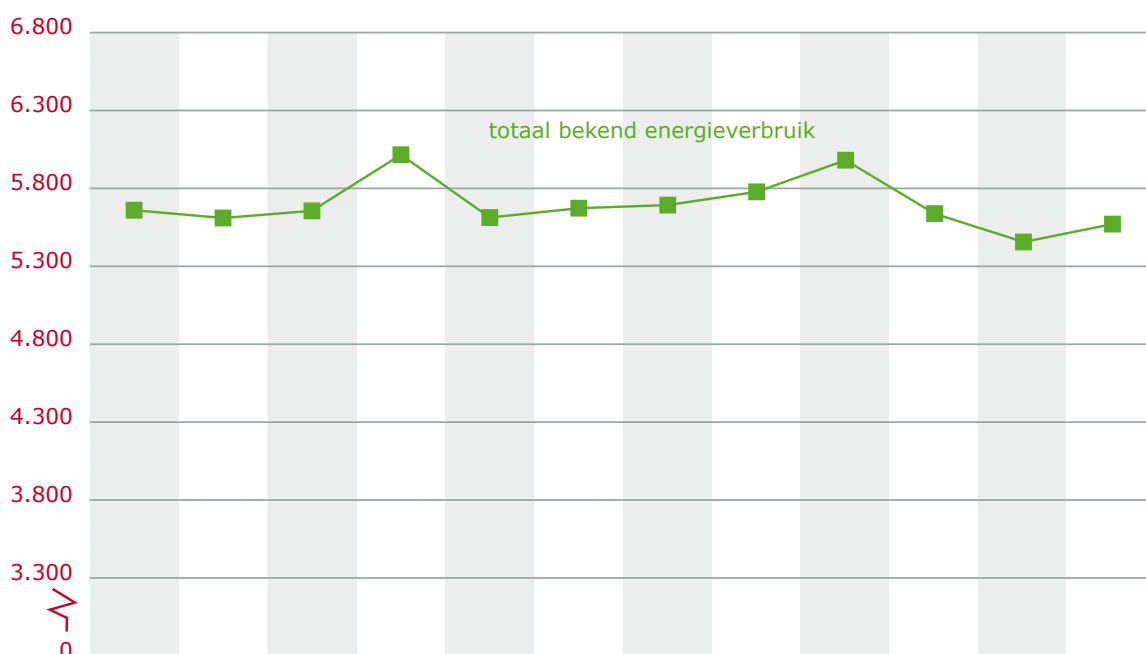

ODDAPPA

3. Energie besparen

3.1 Doelstelling

Het huidige energieverbruik bedraagt ongeveer 5.600 TJ/jaar (peiljaar 2021, Klimaatmonitor). Dit energieverbruik is sinds 2010 (eerste peiljaar Klimaatmonitor) vrijwel onveranderd gebleven (zie figuur 3.1). De verwachting is dat het totale energieverbruik ook niet zal dalen de komende jaren en dat het Venrayse energieverbruik in 2050 nog steeds rond de 5.600 TJ zal liggen⁹. Forse verbeteringen in energie-efficiëntie in de diverse sectoren zorgen voor een lager energieverbruik maar dit wordt teniet gedaan door het extra energieverbruik als gevolg van bevolkingstoename en nieuwe toepassingen.

Figuur 3.1: energieverbruik Venray (bron: Klimaatmonitor)

Om te voorkomen dat onze energiebehoefte verder gaat stijgen, moeten we doorgaan met zoveel mogelijk energie besparen. Alle energie die niet wordt verbruikt, hoeft ook niet duurzaam te worden opgewekt. Daarnaast zetten we in op het gebruiken van zo laagwaardig mogelijke energie. Ons huis hoeven we niet te verwarmen met hele hoge temperaturen om het binnen behaaglijk te kunnen hebben.

9 EnergiePodium: Hoeveel Energie heeft Nederland in 2050 nodig?

3.2 Opgave per sector

Alle sectoren moeten een bijdrage moeten leveren in het besparen van energie:

Gebouwde omgeving

Panden moeten goed geïsoleerd zijn om ze op een duurzame manier te kunnen verwarmen. De opgave voor de gebouwde omgeving is in het Klimaatakkoord bij de gemeenten neergelegd. Aan de hand van de Transitievisie Warmte wordt uitvoering gegeven aan de benodigde maatregelen. De doelstellingen en uitwerking voor het besparen in de gebouwde omgeving staan in de *Transitievisie warmte Gemeente Venray 2022-2030* en het *Uitvoeringsprogramma Warmte en Besparen Periode 2022-2025*.

Industrie en landbouw

Voor de sectoren industrie en landbouw zijn landelijke afspraken gemaakt over energiebesparing. Denk bijvoorbeeld aan het gebruiken van restwarmte of het zelf opwekken van energie. De opgave van de gemeente is om deze besparingsafspraken waar mogelijk te faciliteren, toezicht te houden en hierop te handhaven. Dit gebeurt via de doelstellingen van team VTH en de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Limburg.

Mobiliteit

Ook voor mobiliteit zijn landelijke afspraken gemaakt over energiebesparing. Denk bijvoorbeeld aan verplichtingen rondom de overstap naar elektrische bedrijfsmobiliteit. De opgave van de gemeente is om deze besparingsafspraken waar mogelijk te faciliteren, toezicht te houden en hierop te handhaven. Voor mobiliteit levert elektrificatie de grootste bijdrage aan de CO₂ reductie doelstellingen.

Elektriciteit

Door elektrificatie zal de vraag naar elektriciteit fors toenemen. De nadruk bij de CO₂ reductiedoelstelling voor de elektriciteitssector ligt op het vergroten van de hernieuwbare opwekcapaciteit. Dit is verder uitgewerkt in hoofdstuk 4.

3.3 Speerpunten

Om ervoor te zorgen dat de opgaves van de verschillende sectoren daadwerkelijk worden bereikt, hanteren we de volgende speerpunten.

Gebouwde omgeving

Speerpunt 1: Isolatie van woningen en utiliteit

Zie hiervoor programmalijnen twee en drie uit het Uitvoeringsprogramma Warmte en Besparen Periode 2022-2025. Ambitie is om in de periode tot 2030 de ca. 615 woningen met label D en lager en daarnaast gebouwen ten behoeve van utiliteit (commercieel en publiek vastgoed) te isoleren. De gemeente zet zich de komende jaren in om de rijksmiddelen uit het Nationaal Isolatieprogramma (SPUK NIP) te verkrijgen gericht op individuele woningen en deze subsidie zo volledig en doelmatig mogelijk te besteden.

Speerpunt 2: Aanpak energiearmoede

De gemeente ontvangt rijksmiddelen (SPUK energiearmoede) voor de bestrijding van energiearmoede. We zetten ons in om deze middelen volledig en zo doelmatig te besteden waarbij gestreefd wordt naar een structurele verbetering van de kwaliteit van de woningen. Deels betreft dit huurwoningen waarvoor de woningcorporaties of verhuurder verantwoordelijk zijn en waarvoor we prestatieafspraken maken. Conform het Uitvoeringsprogramma Warmte en Besparen Periode 2022-2025 worden ook energiecoaches ingezet bij de aanpak van de woningen met E,F,G-label en energiearmoede.

Speerpunt 3: Emissieloos bouwen

We onderzoeken de mogelijkheden voor emissieloos bouwen. Afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek kan het gebruik van emissieloos bouw materieel de norm worden in aanbestedingen voor gemeentelijke projecten.

Industrie en landbouw

Speerpunt 4: Naleven energiebesparing in de industrie en landbouw

Om het energieverbruik in de industrie- landbouwsector te verlagen en te verduurzamen zetten we in de naleving van de bestaande verplichtingen. Het landelijke beleid bevat veel verplichtingen met grote verwachte effecten waar de industrie de komende jaren mee aan de slag moet:

- * Bedrijven voldoen aan de informatieplicht cf. Activiteitenbesluit Wm (vanaf 2024: Besluit activiteiten leefomgeving): melden energiegebruik en energiemaatregelen.
- * Bedrijven met elektriciteitsgebruik van meer dan 50.000 kWh/jaar of gasgebruik van meer dan 25.000 m³/jaar implementeren maatregelen met een terugverdientijd van minder dan 5 jaar. Daarbij maken ze gebruik van de erkende maatregelenlijsten. Voor de glastuinbouwsector zijn hierover specifieke afspraken gemaakt.
- * Bedrijven met een kleiner energiegebruik implementeren zoveel mogelijk maatregelen met een terugverdientijd van minder dan 5 jaar.
- * Bedrijven met geschikte daken benutten deze zoveel mogelijk voor duurzame energieopwekking met zonnepanelen.
- * Bedrijven verduurzamen hun wagenpark.
- * De gemeente ziet via de omgevingsdienst Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Limburg toe op het naleven van deze verplichtingen.

Mobiliteit

Speerpunt 5: Stimulering fietsgebruik

Meer fietsgebruik is goed voor het klimaat wanneer gekozen wordt voor de fiets in plaats van de auto. Programmalijn zeven 'aanpak duurzaam vervoer' van het Uitvoeringsprogramma Warmte en Besparen Periode 2022-2025 draagt hieraan bij bijvoorbeeld door aantrekkelijke, veilige en snelle fiets-/loopverbindingen aan te leggen. Door middel van het stimuleren en faciliteren wil de gemeente zorgen dat inwoners en ondernemers vaker de auto laten staan.

Speerpunt 6: Stimulering elektrisch autogebruik

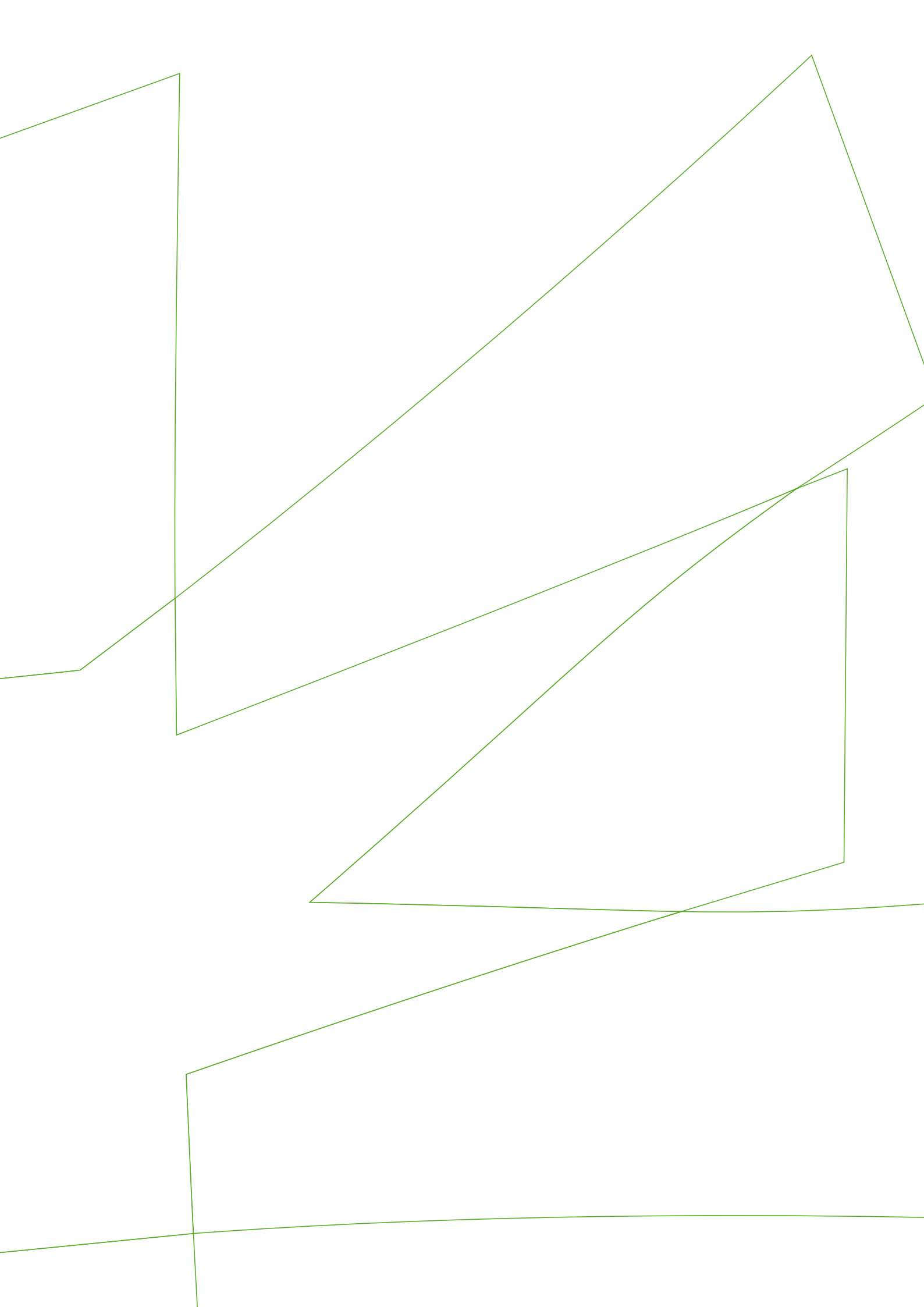
Het stimuleren van elektrisch personenvervoer met de auto helpt om de CO₂-uitstoot te verminderen. De rijksoverheid heeft verschillende regelingen om het gebruik van elektrisch rijden te stimuleren zoals de vrijstelling op motorrijtuigenbelasting en een lagere fiscale bijtelling. Daarnaast moeten vanaf 2030 alle nieuwe personenauto's die op de markt komen 100% elektrisch zijn.

We willen het gebruik van elektrisch rijden stimuleren via het plaatsen van laadpalen en het geven van het goede voorbeeld. Dit doen we door middel van de acties uit programmalijn zeven 'aanpak duurzaam vervoer' van het Uitvoeringsprogramma Warmte en Besparen Periode 2022-2025. De gemeente wil in 2025 minstens 105 openbare laadpalen in de gemeente hebben. Daarna volgt de tweede fase van uitbreiding van laadpalen die wordt afgestemd op de verwachte vraag.

Speerpunt 7: Werken aan slimme mobiliteitsoplossingen

De gemeente werkt in de regio samen met andere gemeenten en partijen samen via Trendsportal. Trendsportal is een initiatief van de acht Noord-Limburgse gemeenten om samen met onder andere bedrijven en onderwijsinstellingen te werken aan slimme mobiliteitsoplossingen.

We willen de succesvol lopende projecten van het regionale Trendsportal continueren. Afhankelijk van de voortgang en capaciteit worden passende nieuwe projecten van Trendsportal opgepakt. Onderdeel hiervan is de realisatie van een waterstoftankstation voor meer dan tien vrachtauto's. Zie hiervoor ook programmalijn zeven 'aanpak duurzaam vervoer' van het Uitvoeringsprogramma Warmte en Besparen Periode 2022-2025.

4. Een toekomstrobuust energiesysteem ontwikkelen

In ons huidige energiesysteem gebruiken we voornamelijk fossiele brandstoffen (olie, gas). Om de klimaatdoelstellingen te behalen moeten de fossiele brandstoffen worden vervangen door hernieuwbare bronnen zoals elektriciteit uit zon of wind of warmte uit de bodem. Een toekomstrobuust energiesysteem bestaat uit de volgende elementen die bijdragen aan een duurzame en betrouwbare energievoorziening voor onze inwoners en ondernemers:

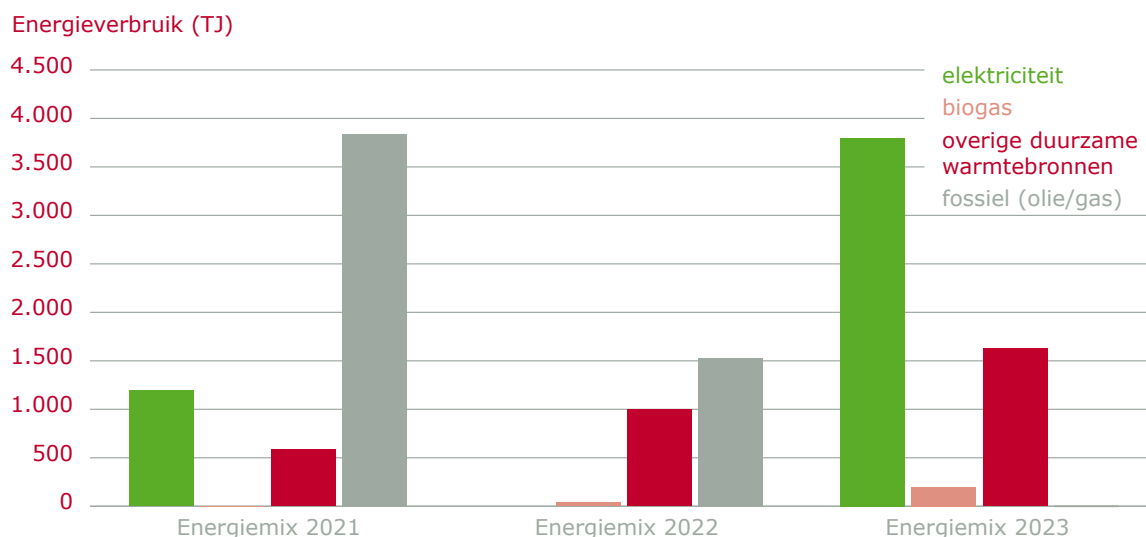
- * Een nieuwe energiemix
- * Van een centraal naar een decentraal systeem met opwek van hernieuwbare energie
- * Sterke en slimme netwerken

Deze elementen zijn in de volgende paragrafen nader uitgewerkt en vervolgens vertaald in speerpunten voor het beleid.

4.1 Nieuwe energiemix

4.1.1 Van fossiel naar hernieuwbaar

De energiebehoefte in Venray wordt nu nog voor meer dan 80% door fossiele brandstoffen gedekt. Met de vervanging van fossiele brandstoffen door hernieuwbare energiebronnen verandert ook de zogenaamde energiemix. Naast elektriciteit spelen ook groene waterstof en duurzame warmte (bijv. uit de bodem, water) een rol in de nieuwe energiemix.

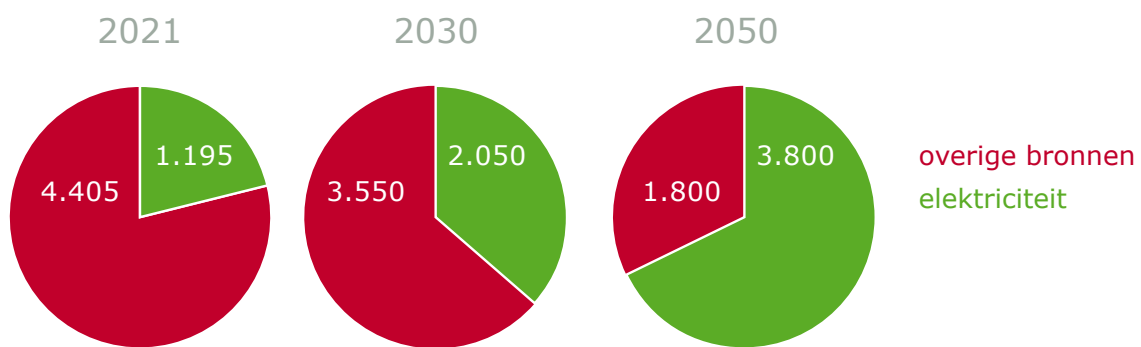
Figuur 4.1: Energiemix – in 2021 werd de elektriciteit voor 80% opgewekt uit fossiele energie, in 2035 moet dit 100% duurzame bronnen zijn¹⁰. Een deel van de opgewekte elektriciteit wordt in de toekomst omgezet in waterstof. De overige duurzame warmtebronnen betreffen momenteel de opwek met biomassa-WKK-installaties (ca. 600 TJ/jaar, bron: Klimaatmonitor). In de toekomst maken we meer gebruik van warmte uit de bodem of het oppervlaktewater (geo- en aquathermie).

10 Kamerbrief concept-Nationaal plan energiesysteem 2050 | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl

4.1.2 Elektriciteit als ruggengraat van het energiesysteem

Het Klimaatakkoord zet aan tot meer elektrisch rijden, elektrisch koken en het verwarmen van woningen en panden met warmtepompen om het gebruik van fossiele brandstoffen omlaag te brengen. Ook de industriesector zoekt naar elektrische alternatieven voor hun productieprocessen. Met name in de twee sectoren; industrie en mobiliteit, speelt elektrificatie een grote rol. Landelijk is de verwachting dat in 2050 tot circa 70% van de energiebehoefte door elektriciteit wordt gedekt¹¹. Dit proces waarbij het gebruik van elektriciteit steeds meer toeneemt, staat bekend als de elektrificatie van ons energiesysteem.

Zowel de warmtevraag als de motorbrandstoffen zullen grotendeels door elektriciteit of daaruit opgewekte waterstof worden vervangen. Voor Venray zou dit dan uitkomen op een elektriciteitsvraag van ca. 3.800 TJ (1.050 GWh). Dat is een ruime verdriedubbeling van de huidige elektriciteitsvraag in Venray (1.195 TJ, peiljaar 2021). Al deze elektriciteit moet op basis van de meest recente kabinetsplannen in 2035 duurzaam worden opgewekt om aan de klimaatdoelstellingen te voldoen¹². In de onderstaande figuren is de toename van de elektriciteitsvraag gevisualiseerd.

Figuur 4.2: Ontwikkeling vraag elektriciteit (in Terajoule)

Herkomst hernieuwbare elektriciteit

Verwacht wordt dat in 2050 ca. 60-70% van de benodigde elektriciteit door windturbines op zee wordt geproduceerd en ca. 5% door twee nieuwe kerncentrales^{13, 14, 15}. De rest zal door middel van zonnepanelen en wind op land geproduceerd moeten worden.

11 [Stroomverbruik in 2050 dreigt te verdrievoudigen - met hogere energieprijzen als gevolg | Baaz.nl](#)

12 [Kamerbrief concept-Nationaal plan energiesysteem 2050 | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

13 [Ambitieuze scenario's voor klimaatneutraal energiesysteem \(tno.nl\)](#)

14 [Kamerbrief over windenergie op zee 2030-2050 | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

15 [Kernenergie in Nederland | Duurzame energie | Rijksoverheid.nl](#)

Small Modular Reactors

Kernenergie in de vorm van kleine modulaire reactoren (Small Modular Reactors of SMR's) kan koolstofvrije energie produceren op kleine schaal. SMR's zijn moduleerbaar en hebben een klein vermogen (vanaf 10MW). Daarmee kunnen ze een duurzame aanvulling zijn op hernieuwbare energie in kleinere elektriciteitsnetten. Ze kunnen niet alleen elektriciteit, maar ook warmte en waterstof produceren. Wat we nu met gascentrales doen, namelijk bijspringen wanneer er te weinig wind of zon is om stroom op te wekken, kan met een SMR CO₂ vrij. Ook is er bij de zogenaamde vierde generatie SMR's geen noodzaak voor grote hoeveelheden koelwater. Deze reactoren gebruiken de nucleaire brandstof het meest efficiënt (dus weinig afval) en koelen met behulp van vloeibaar metaal, gesmolten zout of heliumgas. Ze bestaan voorsnog echter alleen nog op papier, dat betekent dat er vóór 2030 zeker nog geen plek is voor kleinschalige kernenergie in de energiemix. Veiligheidsvoorschriften en vergunningentrajecten zorgen er daarnaast voor dat dit lange termijn ontwikkelingen zijn. En allereerst moet onderzocht worden of er een wens en behoefte is in Venray voor SMR's.

4.1.3 De rol van duurzame gassen in de energiemix

Waterstof

Voor een aantal toepassingen zoals zwaar transport en hoge temperatuur processen in de industrie is er op dit moment nog geen goede elektrische oplossing en blijft er behoefte aan energie uit andere bronnen, met name waterstof. De bestaande infrastructuur van gasleidingen kan na beperkte aanpassingen ingezet worden voor waterstof. Waterstof heeft naast de rol als brandstof ook een rol als opslagmedium. De verwachting is dat waterstof de komende periode een substantiële bijdrage kan leveren aan de transitieopgave.

Groengas

Groengas is biogas dat is opgewaardeerd tot aardgaskwaliteit. Het heeft dan dezelfde samenstelling als aardgas en kan via het bestaande gasnet getransporteerd en geleverd worden aan woningen en andere gebouwen. Biogas wordt gewonnen uit reststromen zoals mest, gft-afval, rioolslib, gewasresten en reststromen uit de voedingsmiddelen industrie. Het Rijk zet in op een bijmengverplichting van 20% biogas op het gasnet die toegerekend wordt aan de warmtebehoefte van de gebouwde omgeving¹⁶.

De potentie van biogas is in de RES-NML ingeschat op 2.500 TJ/jaar voor de hele regio. Naar rato van het aantal inwoners (8,3% van de totale regio) zou Venray dan kunnen rekenen op ca. 200 TJ/jaar. Daarbij tekenen we aan dat er nog zeer veel onzekerheden zijn over de daadwerkelijke potentie van biogas, vooral vanwege de transitie in het landelijke gebied. Hierdoor gaan in de landbouwsector zoveel veranderingen plaatsvinden dat nu

16 <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-340ab97d9dc06e18736afa124aba68be873a60b1/pdf>

geen betrouwbare uitspraak kan worden gedaan over de bijdrage van mestvergisting voor de productie van biogas.

4.1.4 Duurzame warmte

De resterende energiebehoefte in de energiemix van de toekomst bestaat voornamelijk uit warmte, met name nodig voor verwarming van woningen en gebouwen. Hiervoor kunnen duurzame warmtebronnen worden ingezet zoals bijvoorbeeld warmte uit de bodem of het oppervlaktewater of restwarmte van de industrie.

4.1.5 Speerpunten

We hanteren de volgende speerpunten om tot een nieuwe energiemix te komen. Omdat waterstof zowel een brandstof als een energiedrager is, komen de speerpunten hiervoor in 4.2 aan bod.

Speerpunt 8: Maken van gebiedsgerichte keuzes bij de verbouwing van het energiesysteem

Door planmatig samen te werken met netbeheerders, bedrijven en netgebruikers maken we kwalitatieve keuzes voor de energie infrastructuur. Dit omdat dit een ordenend principe is geworden in de ruimtelijke ontwikkeling. De lokale belangen inbrengen in de Provinciale MIEK.

In het Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie & Klimaat (MIEK) werkt de overheid samen met industrie, energieproducenten en netbeheerders om projecten voor de infrastructuur van energie en grondstoffen te versnellen. Dit zijn projecten die belangrijk zijn voor de verduurzaming van de industrie, gebouwde omgeving, landbouw en mobiliteit en voor de realisatie van windenergie op zee. Het doel is om met meer regie over de hele keten, de infrastructuur van opwek tot afname, en door het wegnemen van knelpunten in de besluitvorming van projecten de aanleg van energie- en grondstoffeninfrastructuur te versnellen en systeemintegratie te bereiken.

Speerpunt 9: Faciliteren van de toenemende vraag naar transportcapaciteit

Een uitbreiding van infrastructuur is nodig voor elektriciteit, waterstof en warmte. We reserveren tijdig ruimte om infrastructurele uitbreidingen mogelijk te maken. Het gaat dan bijvoorbeeld over ruimte voor MS-LS kabels en stations.

Speerpunt 10: Deelname aan de coalition of the willing groengas

De productie van biogas hangt nauw samen met de transitie in het landelijk gebied en de verwachte veranderingen in de landbouw en de veeteelt. Pas als er meer duidelijkheid is over deze ontwikkeling en de hoeveelheid mest die straks nog resteert, kan de gemeente een strategie bepalen voor het produceren van biogas en de bijdrage hiervan aan de energiemix. Ondertussen neemt Venray deel aan de RES NML coalition of the willing. Deze samenwerking doet onderzoek naar de potentie van groen gas in de regio, en de voor- en nadelen van verschillende scenario's.

Speerpunt 11: Inventarisatie van de mogelijkheden voor de opslag van warmte en koude in de bodem en geothermie

Woningen en gebouwen die worden verwarmd (en gekoeld) met duurzame energie uit de bodem vragen minder elektriciteit en ontlasten daarmee het elektriciteitsnet. Met warmte-koudeopslag (WKO) wordt warmte in de zomer in de bodem opgeslagen en in de winter benut en koude wordt op dezelfde manier in de zomer benut. Geothermie onttrekt warmte op grote diepte uit de bodem. Ω We ondersteunen initiatiefnemers bij de ontwikkeling van WKO en geothermie. In RES NML verband wordt onderzocht wat de kansen voor geothermie of bodemenergie zijn. Conform programmalijn vijf in het *Uitvoeringsprogramma Warmte en Besparen Periode 2022-2025*.

Speerpunt 12: Verkenning SMR's

De provincie Limburg is de alliantie kernenergie gestart. Uit technisch onderzoek is gebleken dat kernenergie in Limburg haalbaar is in de vorm van kleine modulaire reactoren (SMR's). De alliantie gaat verder onderzoek doen en kennisdeling faciliteren rondom SMR's in Limburg. We verkennen de behoefte en mogelijkheden voor SMR's in Venray.

Speerpunt 13 : Faciliteren van eigen initiatief inwoners en ondernemers

Er komen steeds vaker inwoners en ondernemers die al dan niet gezamenlijk hun panden aardgasvrij willen maken of een buurtbatterij willen plaatsen voor de tijdelijke opslag van energie. Inwoners, ondernemers, de woningcorporatie of andere partijen die kansen zien voor het aardgas vrijmaken van hun panden, faciliteren we met kennis en zo soepel mogelijke procedures.

4.2 Van een centraal naar een decentraal energiesysteem

4.2.1 Verschuiving naar decentrale opwekking

De fossiele energie die we nu gebruiken wordt centraal opgewekt of geproduceerd. Elektriciteit komt uit de vijf centrales die op verschillende plekken in Nederland staan. Ook gas, olie en autobrandstoffen komen uit centrale productiefaciliteiten. Bij de inzet van duurzame energiebronnen zien we een verschuiving van centrale naar decentrale opweklocaties. Denk aan de opwek van hernieuwbare elektriciteit van zonnepanelen op de daken van Venrayse woningen en bedrijven. Daarnaast zijn bijvoorbeeld ook de SMR's een vorm van decentrale opwek.

4.2.2 Aandeel lokale hernieuwbare opwek in de totale energiebehoefte

Als gemeente moeten we ons voorbereiden op deze verschuiving, te meer omdat de beschikbaarheid van energie ook steeds meer een vestigingsfactor voor bedrijven en instellingen wordt. Vraag is welk deel van de energiebehoefte in de toekomst door duurzame bronnen van buiten de gemeente, zoals wind op zee en mogelijk ook kernenergie, wordt voorzien en welk deel binnen de gemeentegrenzen zal moeten worden opgewekt. Over deze verdeling zijn landelijk geen afspraken of uitgangspunten vastgelegd.

Lokale hernieuwbare opwek betreft zowel zon op dak als zon op land. Grootschalige opwek van wind laten we op dit moment buiten beschouwing i.v.m. de radarzone en aanvliegeroute van vliegbasis De Peel en Volkel. Er komen nieuwe landelijke kaders aan maar we verwachten dat deze radarzones een rol zullen blijven spelen en dat de mogelijkheden voor grootschalige opwek van wind beperkt zijn.

Doel: 45% lokale opwek

We houden vast aan de ambitie van de energiestrategie uit 2013 om in 2030 45% van de energiebehoefte in Venray lokaal – dus binnen de gemeentegrenzen - hernieuwbaar op te wekken. We zien namelijk dat de potentie voor het opschalen van hernieuwbare opwek van buiten de gemeente niet voldoende is om aan de vraag en de CO₂-reductiedoelstelling te voldoen.

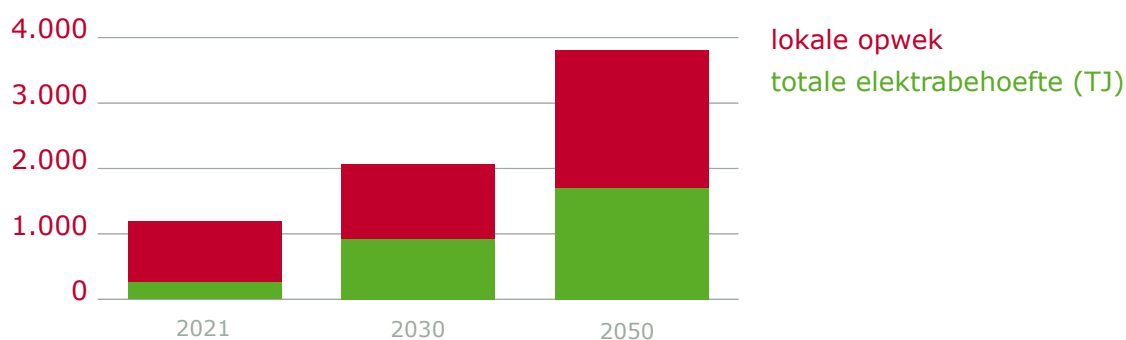
- * De voorspellingen voor de potentie van wind op zee liggen enorm uiteen. Uit het rapport 'Alles uit de kast. Een verkenning naar de opgaven voor het Nederlandse elektriciteitssysteem van 2030' blijkt dat de aanlanding van nog meer elektriciteit van wind op zee tot 2030 niet mogelijk is¹⁷.
- * Het vergroten van de import van hernieuwbare energie uit het buitenland is naar verwachting niet mogelijk voor 2030¹⁸.

17 Alles uit de kast - Eindrapportage werkgroep extra opgave <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-d7c49bfc357ac5b0ebdc26e037e19818a3aa7876/pdf>

18 De EU heeft het doel om tegen 2030 voldoende internationale elektriciteitskabels te hebben om ten minste 15% van de in een lidstaat geproduceerde elektriciteit naar de buurlanden te kunnen exporteren. Zie ook: https://energy.ec.europa.eu/topics/infrastructure/electricity-interconnection-targets_en <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2022/26/aandeel-hernieuwbare-energie-daalt-ondanks-stijging-zon-en-windenergie/statistische-overdracht>

- * Venray valt onder de RES-regio Noord- en Midden Limburg (NML). In 2021 heeft de RES NML een bod (RES 1.0) aan het Rijk gedaan om in 2030 1.200 GWh grootschalige hernieuwbare opwek van elektriciteit gerealiseerd te hebben. Deze opgave is in de RES 1.0 niet verdeeld onder de gemeenten. Dat betekent dat we om dubbeltelling te voorkomen, geen opwek uit de overige gemeenten van de RES NML regio aan Venray toeschrijven. De ontwikkeling van Energielandschap Wells Meer in gemeente Bergen (goed voor 293 GWh) vormt daarop de enige uitzondering omdat hier een intentie ligt om hierin mee te investeren. Het kabeltracé naar Wells Meer komt te lopen door de gemeente Venray naar station Keizersveld¹⁹. De verwachting is dat dit op zijn vroegst pas vanaf 2028 aan de orde kan zijn en dat het dan om een beperkte hoeveelheid aan Venray toe te schrijven opwekcapaciteit zal betreffen.

Daarop aansluitend hebben we ervaren dat het tussen 2013 en 2023 lastig was om de doelstelling voor hernieuwbare opwek ook daadwerkelijk te realiseren. Mede door de verwachte stijgende elektriciteitsvraag vinden wij het echter belangrijk ambitieus te blijven en onze aandacht niet te laten verslappen. Dit ook met het oog op de inzet die nog gepleegd zal moeten worden richting 2050.

Figuur 4.3: Ontwikkeling lokale opwekking van elektriciteit in Venray bij 45% lokaal

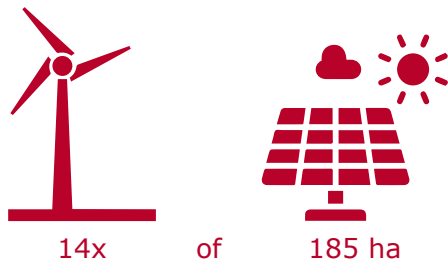
4.2.3 Opgave lokale opwek elektriciteit 2030

Uitgaande van een totale elektriciteitsbehoefte van ongeveer 2050 TJ in 2030 betekent dat een doel van 928 TJ om lokaal op te wekken. In het peiljaar 2021 werd 260 TJ lokaal hernieuwbaar opgewekt. Dan blijft nog **668 TJ** over om tussen 2021 en 2030 extra te realiseren.

Hoeveel is 668 TJ?

Om 668 TJ/jaar duurzaam te kunnen opwekken zijn 185 ha zonnepanelen of 14 grote windturbines nodig. Eerder hebben we al gemotiveerd waarom de ontwikkeling van windturbines in Venray niet kansrijk is.

19 <https://www.tennet.eu/nl/projecten/venray-bergen>

Figuur 4.4: Opgave 2030 t.o.v. 2021

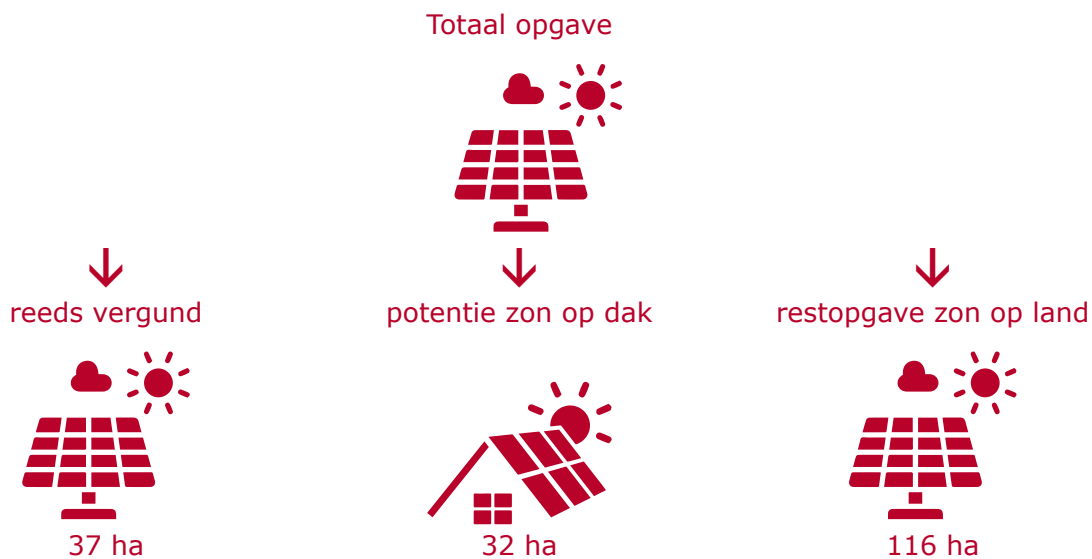
Waar gaan we deze opgave realiseren?

Van de 185 ha zonnepanelen is op dit moment reeds 37 ha vergund. Ondanks dat niet duidelijk is of deze parken ook gerealiseerd zullen worden trekken we deze vergunde zonneparken van de opgave af. Dan resteert een opgave van 148 ha zon.

Deze opgave kan voor een deel op de daken van woningen en gebouwen worden gerealiseerd:

- * De extra potentie van zonnepanelen op daken van woningen bedraagt ca. 12 ha.²⁰
- * De extra potentie van zonnepanelen op bedrijfsdaken bedraagt ca. 20 ha.²¹

De resterende opgave van 116 ha zal in de vorm van zonnepanelen op land moeten worden gerealiseerd.

Figuur 4.5: verdeling opgave lokale opwek

20 In 2021 werd 258 TJ (ca. 28% van het totaal) opgewekt via zonnepanelen op de daken van woningen en (bedrijfs)panden. Van de opwek via zonnepanelen komt 20,6% (53 TJ) van de daken van woningen. In 2021 beschikte 35% van de Venrayse woningen over zonnepanelen (bron klimaatmonitor). De ambitie is om dit te verdubbelen.

21 UP Warmte en Besparen 2022-2025

Om de 116 ha zon op land te realiseren maken we gebruik van de Limburgse zonneladder die voor Venray is aangepast in een 5 sporenbeleid. In het Kader Opwek Duurzame Energie (KODE) staat dit uitgewerkt en staan ook de uitsluitingsgebieden benoemd (zie bijlage 1). Dit zijn bijvoorbeeld gebieden nabij dorpskernen, met bijzondere cultuur- of natuurlandschappelijke waarde. Indien de kaders voor wind aangepast worden zal de manier om deze opgave te bereiken gerevalueerd worden.

Verzwarende kent echter ook een grens en daarom moet er ook naar andere oplossingen gezocht worden om vraag en aanbod van stroom goed op elkaar af te stemmen. Netcongestie is ook geen tijdelijk probleem, ook na 2027 zal dit aan de orde zijn. Eén van de oplossingen is het lokaal opslaan van lokaal geproduceerde energie. In de meest recente kabinetsplannen worden zonneparken gevraagd om een grootschalige batterijopslag te plaatsen als onderdeel van hun installatie. Naast opslag zijn er een aantal andere mogelijkheden: de stroom zoveel mogelijk direct gebruiken bijvoorbeeld om auto's op te laden of lokaal om te zetten in waterstof en deze te gebruiken voor industriële processen of transport. Dit maakt onderdeel uit van een sterk en slim netwerk. Hier gaan we in het volgende hoofdstuk verder op in. Al deze oplossingen vragen om samenwerking tussen overheden, bedrijfsleven en burgers.

Netcongestie

Op dit moment is in gemeente en de hele regio sprake van netcongestie. Netcongestie is de situatie waarin de vraag naar elektriciteit het aanbod overtreft - of andersom - en de capaciteit van het elektriciteitsnetwerk ontoereikend is om aan de vraag te voldoen of het aanbod naar elders te transporteren. Netcongestie remt momenteel de ontwikkeling van zonprojecten.

Om verdere netcongestie te voorkomen, zijn de netwerkbedrijven (Tennet en Enexis) druk bezig om het netwerk te verzwaren. Enexis verwacht dat tot 2027 geen nieuwe aansluitingen van grootschalige opweklocaties en aansluitingen van nieuwe bedrijven gerealiseerd kunnen worden in Venray. We zetten in op het voorbereiden van hernieuwbare opwekprojecten zodat deze van start kunnen gaan zodra er capaciteit op het net beschikbaar is. Een mogelijk nieuw onderstation ten behoeve van de gebiedsontwikkeling in het gebied ten westen van de kern Venray maakt hier onderdeel van uit.

4.2.4 Opgave lokale opwek duurzame warmte 2030

De mogelijkheden voor geothermie alsmede de inzet van groengas in de gebouwde omgeving (incl. de bijmengverplichting) worden binnen de RES NML onderzocht. We tekenen aan dat er nog zeer veel onzekerheden zijn over de daadwerkelijke potentie van geothermie alsmede van groengas, dit laatste vooral vanwege de transitie in het landelijke gebied. Hierdoor gaan in de landbouwsector zoveel veranderingen plaatsvinden dat nu geen betrouwbare uitspraken kunnen worden gedaan.

4.2.5 Speerpunten

We hanteren de volgende speerpunten om tot meer lokale opwek te komen.

Speerpunt 14: Klein- en grootschalige opwek zon op dak

We willen dat daken van particulieren, bedrijven en maatschappelijk vastgoed zoveel mogelijk benut worden voor de opwek van zonne-energie. Dit levert de minste overlast op en de bewoners en ondernemers plukken hier zelf direct de vruchten van.

- * Zon op daken woningen: in 2030 liggen op 70% van de geschikte daken gemiddeld 10 zonnepanelen (tevens RES-NML-doel). Dit is een verdubbeling ten opzichte van peiljaar 2021. We monitoren de ontwikkelingen en onderzoeken mogelijke stimulering wanneer deze achterblijven.
- * Zon op daken bedrijven, commercieel en maatschappelijk vastgoed en agrarische ondernemers: in 2030 is het areaal zonnepanelen toegenomen van 60 ha naar 80 ha. We monitoren de ontwikkelingen en onderzoeken mogelijke stimulering wanneer deze achterblijven.
- * Zon op parkeerplaatsen: openbare parkeerplaatsen kunnen worden overdekt met zonnepanelen. De mogelijkheden hiervoor worden onderzocht. Indien mogelijk is in 2030 ten minste 30% van de kansrijke parkeerplaatsen voorzien van zonnepanelen.
- * Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 krijgt de gemeente in het kader van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) de bevoegdheid om via een zogenoemde maatwerkregel in het Omgevingsplan te eisen dat nieuwe en bestaande gebouwen voor industrie en overige functies (schuren, parkeergarages, etc.) hun dak moeten gebruiken voor duurzame opwek van energie of klimaatadaptatie. De gemeente kan hierbij gebiedsgericht differentiëren. Voorwaarde bij nieuwbouw is dat de daken niet al onder de voorgenomen BENG-eisen (Bijna Energieneutrale Gebouwen) vallen. De BENG-eisen verplichten tot de opwek van minimaal 50% hernieuwbare energie, gerelateerd aan eigen energieverbruik van het gebouw. De gemeente onderzoekt op welke wijze van deze bevoegdheid gebruik gemaakt kan worden. Gedacht wordt aan de uitwerking hiervan in het Omgevingsplan.

Speerpunt 15: Klein- en grootschalige opwek zon op land

Omdat we de CO₂ reductie doelstelling niet halen met alleen zon op dak bieden we ook ruimte aan zon op land. Hiervoor zijn vijf sporen geïdentificeerd voor Venray gebaseerd op de Limburgse zonneladder. We ondersteunen initiatieven voor zon op land en toetsen deze aan de hand van KODE. Hierin staan pijlers waaraan deze initiatieven moeten voldoen, denk bijvoorbeeld aan landschappelijke inpassing, integraal en inclusief:

- * Landschappelijke inpassing: een zonnepark vindt ruimtelijk logisch aansluiting bij de kenmerken van de plek waar deze beoogd wordt. Iedere plek heeft daarbij zijn eigen verhaal en kenmerken zoals bebouwingsstructuren, verkavelingspatronen en landschapselementen.
- * Integraal: hierbij wordt gekeken naar de kansen en mogelijkheden om duurzame energieopwekking met de andere opgaven te integreren zodanig dat ze elkaar versterken en een robuust toekomstbestendig gebied ontstaat.
- * Inclusief: de inwoners en ondernemers in Venray profiteren mee van de ontwikkeling van zonne-energie.

Naast het toetsen van initiatieven starten we ook met het opstellen van een energieke gebiedsvisie in spoor 5 waarbinnen een deel van de opdracht voor hernieuwbare opwek kan landen.

Speerpunt 16: Wind op land

Voor windprojecten worden nieuwe landelijke normen ontwikkeld. Zodra deze beschikbaar zijn, kijken we wat deze normen betekenen voor de mogelijkheden voor windenergie in Venray. Kleine windturbines (tiphoogte max. 15 meter, max. 20 kW) zijn al mogelijk (zie KODE).

Speerpunt 17: Onderzoeken mogelijkheden collectieve warmtevoorziening voor de gebouwde omgeving

Een collectieve warmtevoorziening kan een belangrijk onderdeel zijn van het nieuwe energiesysteem gebaseerd op duurzame warmte. Alles wat niet individueel maar collectief opgepakt kan worden is duurzamer en biedt mogelijkheden voor besparing. In samenwerking met de RES-NML onderzoeken we de mogelijkheden voor de ontwikkeling van een duurzame warmtevoorziening conform de aanpak uit het *Uitvoeringsprogramma Warmte en Besparen Periode 2022-2025*.

Speerpunt 18: Regionale afstemming en samenwerking om opwek zo veel mogelijk te faciliteren

In samenwerking met de provincie, regio en netbeheerders werken we aan oplossingen voor netcongestie. Bijvoorbeeld door gezamenlijke overzichten op te stellen met verwachte aansluitingen en door vergunningprocedures zo soepel mogelijk te laten verlopen. Het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK) en het integraal programmeren onder het pMiek is hierbij leidend.

4.3 Sterke en slimme netwerken

4.3.1 Vraag en aanbod op korte afstand en opslag

Met sterke en slimme netwerken willen we een oplossing bieden voor netcongestie. Een slim energienetwerk, ook wel smart grid genoemd, is een netwerk dat gebruik maakt van digitale technologieën om vraag en aanbod van energie beter op elkaar af te stemmen. Het maakt gebruik van tweerichtingsverkeer. Dit zorgt voor een efficiënter gebruik van energie en maakt het mogelijk om meer hernieuwbare energie te integreren. Een sterk en slim energienetwerk maakt daarnaast gebruik van opslagtechnologieën, zoals batterijen en waterstofopslag, om energie op te slaan wanneer er een overschot is en deze op een later moment te gebruiken wanneer er een tekort is. Groene waterstof is cruciaal voor de industrie en het (internationaal) transport en heeft daarmee een systeemrol in het toekomstige energiesysteem.

Bij een slim netwerk liggen vraag en aanbod idealiter op zo kort mogelijke afstand van elkaar. We bekijken slimme netwerken niet alleen vanuit de technologiekant maar ook vanuit de sociale kant. Het is een samenwerking waarbij afstemming en medewerking heel belangrijk is.

4.3.2 Opslag van energie in een decentraal energiesysteem

Hernieuwbare energie kent grote leverpieken wanneer er veel zon of wind is maar weinig vraag is of andersom. Denk maar aan het aanzetten van de oven en afwasmachine in de avond terwijl de zon net onder is.

Deze mismatch tussen vraag en aanbod gebeurt in een dag-nacht ritme en is ook seizoensgebonden. In de winter verbruiken we veel meer energie terwijl we minder opwekken. Door de transportbeperkingen van het net (netcongestie) is het belangrijk om energie op te kunnen slaan. Daarvoor bestaan de volgende opties.

Batterijopslag

Batterijen krijgen een steeds belangrijkere rol in het energiesysteem. In het (concept) Nationaal Plan Energiesysteem (NPE) wordt veel van batterijopslag verwacht²². Ook worden zonneparken verplicht om een grootschalige batterijopslag te plaatsen²³. Ontwikkelingen rondom de opslag in batterijen volgen elkaar in rap tempo op. Er zijn veel verschillende typen batterijen en er komen steeds meer batterijtechnologieën op de markt. Deze zijn steeds beter geschikt voor lange gebruikstijden en grote vermogens. De meeste batterijen zijn geschikt voor dag-nacht overbrugging. Seizoensopslag vraagt een zeer grote capaciteit (denk 100 MWh). Voor thuisbatterijen zijn er innovaties als de zoutwater batterijen²⁴. Voorbeelden van een goede schaalbare nieuwe technologie voor grootschalige opslag is bijvoorbeeld de flow batterij²⁵. We vinden het belangrijk om, aansluitend op het beleid van de rijksoverheid, in Venray ervaring op te doen met de inzet van batterijen en innovatieve technologieën toe te passen.

Waterstofconversie

Waterstof speelt een belangrijke rol in de energietransitie. Waterstof is naast een brandstof ook een energiedrager. Hernieuwbaar opgewekte elektriciteit hoeft dan niet tijdens de piek op het net gezet te worden maar de energie kan door gebruik van waterstof als energiedrager op een later moment gebruikt worden, bijvoorbeeld als brandstof of grondstof voor de industrie.

De grootste uitdaging is het identificeren van groene waterstoftoepassingen die voldoende rendement opleveren, dit omdat momenteel de kosten van de productie van groene waterstof nog hoger zijn dan de kosten van de alternatieven. Innovaties zullen elkaar snel opvolgen, beide technisch (rondom efficiency en transport) alsmede economisch (businessmodellen). Het is belangrijk voor Venray om ervaring op te doen met groene waterstof om in de rol van waterstof in het toekomstig energiesysteem te kunnen voorzien.

Warmteopslag

Ook opslag van warmte is een belangrijk onderdeel van een robuust energiesysteem. Het opslaan van thermische energie kan op vele manieren. Door warmte-koude opslag (WKO) wordt warmte in de zomer in de bodem opgeslagen en in de winter benut en koude wordt op dezelfde manier in de zomer benut. Ook kan warmte in zout, stenen en beton worden opgeslagen of warm water in aquifers en buffervaten. Daarnaast kan overtollige opgewekte elektriciteit in warmte worden omgezet en bijvoorbeeld worden opgeslagen in de bodem.

22 <https://www.rvo.nl/onderwerpen/energiesysteem/nationaal-plan-energiesysteem>

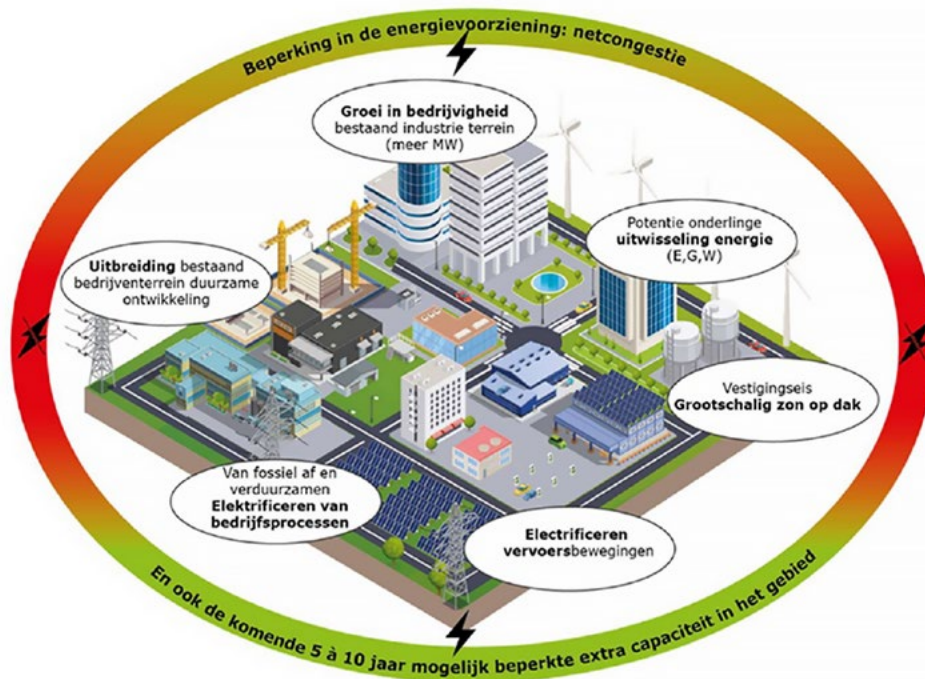
23 <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/07/06/kamerbrief-zonnebrief>

24 Wanneer zout en zoetwater met elkaar in contact komen, ontstaat er elektriciteit.

25 Ionen worden doorgelaten van de ene vloeistof door een membraan naar de andere vloeistof. Dit veroorzaakt een elektrische stroom die kan worden opgevangen door de elektrode.

4.3.3 Samenwerking in energieclusters

In een decentraal energiesysteem waarbij we lokaal hernieuwbare energie opwekken willen we die energie idealiter ook lokaal gebruiken. Een decentraal energiesysteem koppelt zowel groot- als kleinschalig gebruik aan elkaar. Er zullen clusters gebruikers komen, bijvoorbeeld in de vorm van een energiehub in een wijk of op een industrieterrein.

Figuur 4.6: Bedrijventerrein als (smart) energiehub

Energie- of mobiliteitshubs

Een energiehub is een lokale samenwerking tussen meerdere partijen op het gebied van energie. Deze partijen stemmen energieopwek, -opslag, -conversie en -verbruik op elkaar af met behulp van digitale technologie zodat de totale piekvraag wordt verlaagd. Dit kunnen bedrijven maar ook groepen huishoudens zijn. De energie wordt bij voorkeur op of direct rond de hub opgewekt. De opslag van de opgewekte energie kan plaatsvinden in batterijen (ook batterijen van (vracht)auto's) of in de vorm van waterstof.

In de eerste plaats willen we bedrijven helpen om energie uit te wisselen en elkaars bedrijfsprocessen op elkaar af te stemmen om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen. Het lokaal afstemmen van vraag en aanbod van energie kan bijdragen aan het verlagen van de energierekening. Ook kunnen deze energiehubbs helpen bij het voorkomen van overbelasting door samenwerking en onderlinge afspraken over efficiënt energieverbruik. Opgave voor het vestigingsbeleid is om rekening te houden met energieprofiel van nieuwe bedrijven zodat dit bijdraagt aan een efficiënt energienetwerk.

4.3.4 Speerpunten

We hanteren de volgende speerpunten om tot sterke en slimme netwerken te komen.

Speerpunt 19: Omzetting van hernieuwbare stroom in groene waterstof

Venray wil de ontwikkeling van de productie van groene waterstof verder stimuleren, bij voorkeur in directe combinatie met de ontwikkeling van zonne-energie. We willen pilots mogelijk maken en ondersteunen initiatieven om ervaring op te doen met de productie (en distributie) van groene waterstof.

Venray beschikt over infrastructuur die ruimte kan bieden aan waterstof. Er is een gasverdeelstation Ysselsteyn. Mogelijk kan daar in de toekomst waterstof direct ingevoerd worden op een (aangepaste) gasleiding. Ook is er in Horst aan de Maas een waterstof tankstation waaraan mogelijk geleverd kan worden. Industrie (mogelijk een energiehub) is een andere potentiële afnemer.

Speerpunt 20: Opslag in batterijen

We vinden het belangrijk om, aansluitend op het beleid van de rijksoverheid, ervaring op te doen met de inzet van batterijen. We willen pilots ondersteunen die netcongestie kunnen tegengaan en daarbij denken we in de eerste plaats aan:

- * Batterijopslag bij zonneparken: grootschalige batterijen kunnen ervoor zorgen dat meer zonneparken zonder netverzwaring op dezelfde netaansluiting kunnen worden aangesloten. Het is nodig om een versnelling van de uitrol van hernieuwbare opwek te kunnen faciliteren. Daarnaast voorzien we dat de aanleg van batterijopslag bij nieuwe zonnenvelden verplicht gaat worden²⁶.
- * Gridbatterijen: op zichzelf staande batterijparken die louter worden gebouwd om pieken en dalen in het stroomnet op te vangen.
- * Thuis of wijkbatterij (ook bedrijventerreinen): dag- nacht verschillen worden hiermee opgevangen.

Speerpunt 21: Opslag van warmte en koude in de bodem

We volgen samen met de regiogemeenten de ontwikkelingen rondom de opslag van warmte en willen ervaring opdoen met de toepassing hiervan. Dit zal ook onderdeel worden van de herziening van de Transitievisie Warmte in 2024.

26 <https://open.overheid.nl/documenten/f5e579da-c9ce-4ce2-aad1-425968367b04/file>

Speerpunt 22: Onderzoek naar de mogelijkheden voor gericht vestigingsbeleid voor bedrijven

We onderzoeken of het mogelijk is om bij de uitgifte van nieuwe bedrijfsterreinen het energieprofiel een rol te laten spelen. Hierdoor kunnen de gevolgen van netcongestie voor bedrijven geminimaliseerd worden. We streven daarbij naar een optimaal afgestemde vraag en aanbod van elektriciteit en eventuele restwarmte of waterstof.

Speerpunt 23: Energie- en mobiliteitshubs op bedrijventerreinen

We faciliteren en stimuleren de ontwikkeling van energie- en mobiliteitshubs. De meeste kansen hiervoor liggen op het bedrijventerrein Smakterheide.

5. Organisatie

Om uitvoering te geven aan de energiestrategie wordt een passende organisatie ingericht, de benodigde middelen worden gereserveerd en er wordt samenwerking in de regio gezocht. Omdat ontwikkelingen elkaar in rap tempo opvolgen kiezen we voor een wendbare organisatiestructuur en regelmatige peilmomenten.

Uitvoeringsprogramma's

De speerpunten uit de voorgaande hoofdstukken worden vertaald in een programmatische aanpak met een uitvoeringsprogramma gekoppeld aan elke programmalijn. De aanpak volgt waarschijnlijk de volgende vier programmalijnen:

- * Energie besparen (in afstemming met de Transitievisie Warmte 2022-2030 en het Uitvoeringsprogramma Warmte en Besparen Periode 2022-2025)
- * Nieuwe energiemix
- * Decentrale hernieuwbare opwek
- * Sterke en slimme netwerken

Middelen

De financiële consequenties zullen pas duidelijk worden bij deze uitwerking van de energiestrategie in uitvoeringsprogramma's. De verwachting is dat de bestaande budgetten alsmede de aangevraagde rijksbudgetten niet voldoende zijn voor de uitvoering. Vanuit het Venray Vergoent budget zijn wel de opgenomen onderzoeken en verkenningen (personele lasten en onderzoeken) gedekt.

Monitoring

Als onderdeel van de afzonderlijke uitvoeringsprogramma's werken we een monitoringsstrategie uit. Hiermee toetsen we niet alleen of we op koers liggen om de gestelde CO₂ reductiedoelen en ambities richting 2030 te behalen maar ook of we de invulling van het toekomstige energiesysteem, zoals nu voorgesteld, verder richting kunnen geven of aan moeten passen.

Interne organisatie

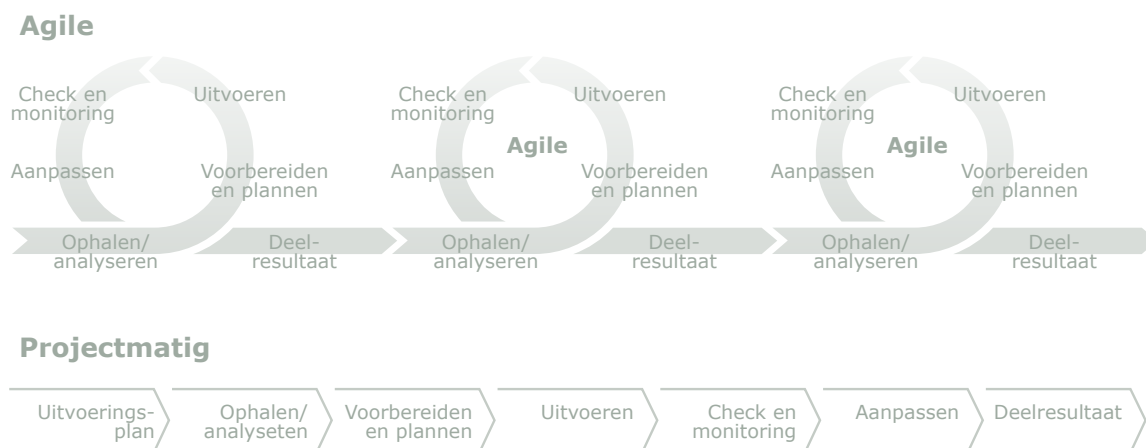
De interne organisatie moet aansluiten op de uitvoeringsprogramma's. Omdat het onderwerp energietransitie verschillende domeinen raakt, willen we per programmalijn een integrale werkgroep inrichten met vertegenwoordigers uit de relevante domeinen. De voorlopige opzet is als volgt. De definitieve opzet voor de interne projectorganisatie bepalen we aan de hand van de uitvoeringsprogramma's.

Figuur 5.1: Voorlopige opzet interne projectorganisatie

Projectmatig en wendbaar werken

Binnen de werkgroepen kan gewerkt worden volgens een projectmatige methode of een agile (wendbare) methode. Bij projectmatig werken liggen begin- en eindpunt precies vast en worden deelresultaten in een tijdsplanning gezet. Bij agile werken wordt in korte sprints gewerkt die telkens een deelresultaat opleveren maar is het eindresultaat nog niet volledig uitgewerkt.

Lokale samenwerking

De gemeente werkt samen met andere partijen in de uitvoeringsprogramma's die volgen op de strategie. Denk hierbij bijvoorbeeld aan:

- * Ondernemers en ondernemersverenigingen.
- * Inwonerscollectieven als energiecoöperaties en dorpsraden.
- * Partijen rondom de besparingen in de gebouwde omgeving: Woningcorporaties, duurzaam bouwloket, Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Limburg.
- * Netbeheerders: Enexis, TenneT en Gasunie.
- * Samenwerkingen rondom kennis en kennisoverdracht zoals binnen de RES NML en andere gemeenten.

Regionale samenwerking

Via de RES NML wordt samengewerkt op de thema's energie besparen, energiesystemen, duurzame warmte en organisatie & participatie. De samenwerking binnen de thema's richt zich op onderzoek en kennisdeling. Deelnemers in de RES NML zijn: de vijftien gemeenten in Noord- en Midden-Limburg, Provincie Limburg, Waterschap Limburg en Enexis. Via het samenwerkingsverband tussen acht gemeenten in Noord Limburg: Trendsportal wordt samengewerkt binnen de sector Mobiliteit.

Bijlage 1 KODE - Zon

Kader Opwek Duurzame Energie (KODE)

Op 29 oktober 2019 is KODE vastgesteld door de gemeenteraad en in 2021 is het kader geëvalueerd. In het kader van de herijking van de Energiestrategie 2030 is KODE herzien. De voorliggende nieuwe versie van KODE zijn de elementen uit de voorgaande editie en de evaluatie verwerkt en aangevuld met nieuwe kaders voor de opwek van groene waterstof en batterijopslag. Hiermee krijgt KODE een integraal karakter en sluit aan op de verbrede scope van de energiestrategie.

Doel

Doel van het kader is om handelingsperspectief te geven aan initiatiefnemers, gemeente, inwoners en overige belanghebbenden. Daarbij ligt de nadruk op landschappelijke en ruimtelijke inpassing.

We willen recht doen aan alle aspecten en betrokkenen inzake de noodzakelijke hernieuwbare opwek. Dit kader biedt mogelijkheden voor ontwikkelaars, grondeigenaars en inwoners (om te participeren en initiatieven te ontwikkelen) en tevens doet het recht aan het karakter en de functies van het landschap. Venray is en blijft mooi om te wonen, werken en leven. Daar zorgen we met elkaar voor.

Zonneprojecten (initiatieven) die vergunningplichtig zijn op grond van het omgevingsplan (van rechtswege) of die vergunningplichtig zijn als buitenplanse omgevingsplanactiviteit kunnen worden vergund als het initiatief invulling geeft aan alle benodigde pijlers (doelen) zoals hieronder uiteengezet. Om initiatieven te kunnen toetsen zijn deze pijlers (doelen) uitgewerkt. Deze vormen het toetsingskader en daarmee het handelingsperspectief.

Pijlers en doelen voor zonprojecten

We onderscheiden vijf pijlers die vertaald zijn naar vijf doelen waaraan initiatieven middels uitgangspunten kunnen worden getoetst. **Initiatiefnemers geven inzicht in de door hen gedane onderzoeken en afwegingen van de pijlers, vertaald in doelen, waaraan het initiatief wordt getoetst.** De vijf pijlers betreffen de vier pijlers uit de Omgevingsvisie (Ruimte, Omgeving, Locatie, Eigenaarschap) plus een extra vijfde pijler (Integraal):

- * **Ruimte:** *zuinig en zorgvuldig gebruik van de ruimte.*

Onderscheid maken tussen gebieden waar zonneprojecten toegestaan of uitgesloten worden.

- * **Integraal:** *koppeling met andere opgaves.*

Waar mogelijk uitgaan van dubbel ruimtegebruik, waar dit niet kan wordt gekeken of gebiedsontwikkeling door inzet van energieopwekking een impuls kan worden gegeven (denk aan agrarische ontwikkeling of natuurontwikkeling op den duur

- * **Omgeving:** *samenwerken aan een acceptabel plan.*
Een robuuste omgevingsdialoog gedurende de planperiode en daarna.
- * **Locatie:** *esthetica, inpassing, verbetering kwaliteit en ecologie.*
Werken aan projecten die de kwaliteit van de omgeving verbeteren.
- * **Eigenaarschap:** *eerlijk verdelen van lusten en lasten.*
Borgen dat de economische voordelen in aanleg en exploitatie voor een deel in de regio en gemeente blijven.

Ruimte	Toets 1 Zuinig en zorgvuldig ruimtegebrek
Integraal	Toets 2 Koppeling met andere opgaves
Omgeving	Toets 3 Samenwerken aan een acceptabel plan
Locatie	Toets 4 Esthetica, inpassing, verbetering kwaliteit
Eigenaarschap	Toets 5 Eerlijk verdelen van lusten en lasten

De pijlers zijn hieronder nader uitgewerkt.

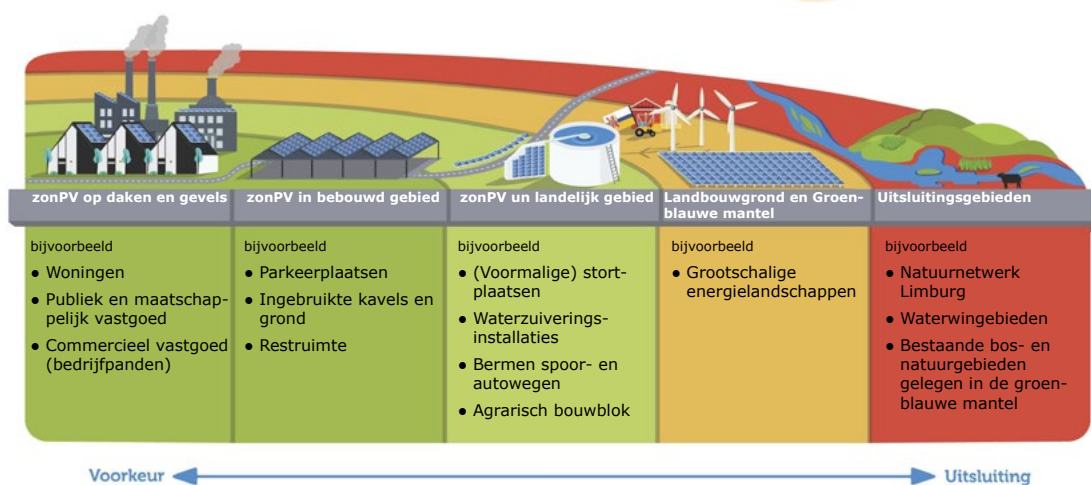
Pijler 1: Ruimte, inzetten op zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik

We volgen de Limburgse Zonneladder. De Limburgse zonneladder is in lijn met de motie Dik-Faber, die beschreven staat in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De Limburgse zonneladder is als volgt (niet volgtijdelijk):

1. Op daken en gevels van gebouwen;
2. Onbenutte terreinen in bebouwd gebied;
3. Gronden in buitengebied met een andere primaire functie dan landbouw of natuur;
4. Gronden in gebruik voor landbouw en gronden gelegen binnen de groenblauwe mantel;
5. Uitsluitingsgebieden (Natuurnetwerk Limburg en waterwingebieden en bestaande bos- of natuurgebieden binnen de groenblauwe mantel).

Essentie van deze lijn is om bij de duurzame opwek van zonne-energie landbouwgronden en natuurgebieden zoveel mogelijk te ontzien (deels uitsluitingsgebieden en nee-tenzij-principe). De gemeente richt haar beleid primair op zon op dak en op gevels én het benutten van andere mogelijkheden in bebouwd en onbebouwd gebied (meervoudig ruimtegebruik treden 1 t/m 3).

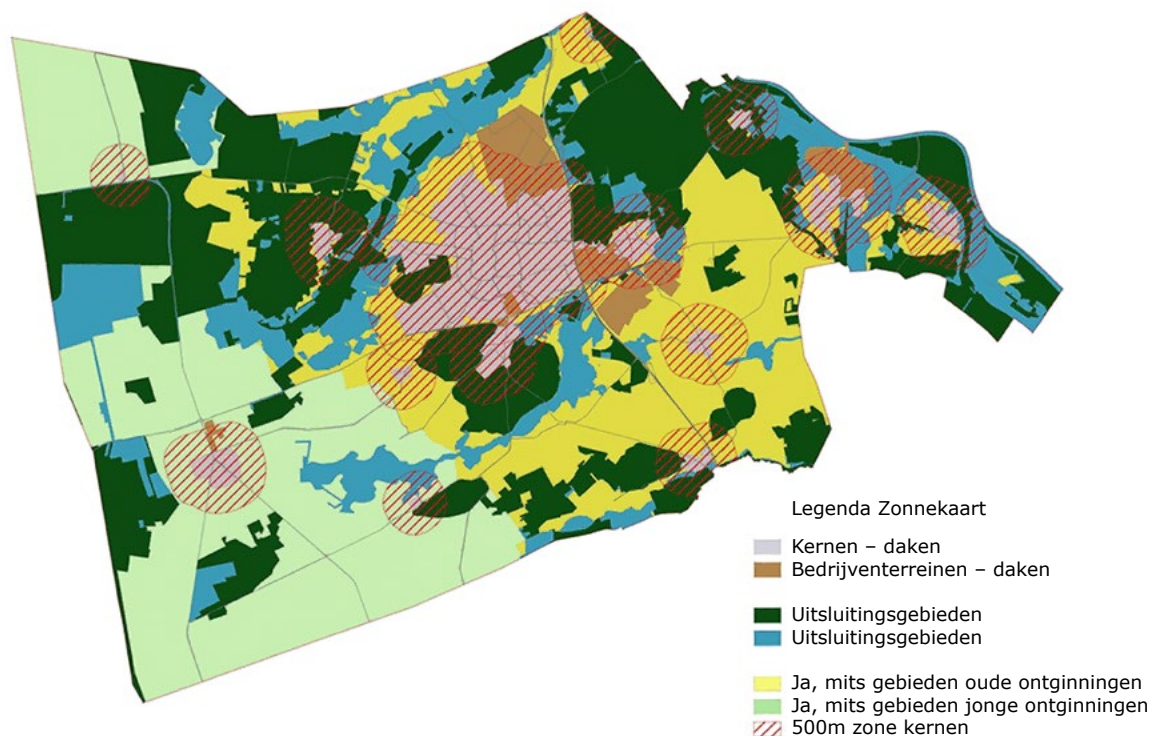
De Limburgse Zonneladder

provincie limburg

Uitsluitingsgebieden: waar kan het niet?

In de volgende gebieden is de aanleg van zonneparken uitgesloten.

Natuurgebieden

Verspreid door de gemeente liggen natuurgebieden met een scala aan labels, zoals delen van het Maasdal, gebieden deel uitmakend van NatuurNetwerk Nederland, de via POL Limburg benoemde goud-, zilver- en bronsgroene gebieden. Deze gebieden hebben een natuurdoel en vormen mede ecologische (verbindings)zones. Realisatie van zonneparken past hier niet in.

Beekdalen

Zoals aangegeven in de Handreiking Landschap van de RES-NML zijn beekdalen te kleinschalig voor grootschalige zonneparken. Dit zou alleen kunnen door aanpassing van de landschappelijk structuur van het beekdal en dat vindt de gemeente niet wenselijk.

Essen

De nu nog zichtbare essen zijn van cultuurhistorisch belang en vormen een belangrijk onderdeel van het landbouwsysteem dat vroeger (en deels nog) gemeengoed was. De bolle ligging als gevolg van het opbrengen van mest en plaggen is nog steeds herkenbaar en zichtbaar. Vanwege de beleving, openheid en afleesbaarheid van de historie van deze gebieden, cultuurhistorische en landschappelijke waarde sluiten we esgronden uit om zonneparken op te realiseren.

Nabij dorpen en wijken

Zonneweides groter dan 5 ha liggen op minimaal 500 meter van de rand van een dorp of wijk, tenzij omwonenden akkoord gaan in geval de zonneweide dichterbij ligt. We gaan uit van een zone van 500 meter rond de bebouwde kom. Industrie- of bedrijventerrein behoeven geen zonering.

Waar kan het onder voorwaarden wel?

Venray heeft de Limburgse zonneladder vertaald in een Venrayse zonneladder met 'meersporenbeleid', waarbij we gelijktijdig inzetten op zonne-energie op daken, reststroken, bouwvlakken en cultuurgronden. Voor zonneparken hebben we als gemeente gekozen om twee gebieden te onderscheiden: oude en jonge ontginningen. Aanleiding is de ruimtelijke opbouw en schaal. Elk gebied kent zijn eigen kwaliteit en daaraan koppelen we schaalgroottes, totaal omvang en inpassingcriteria.

De vijf sporen van de Venrayse zonneladder zijn:

- * Spoor 1: Daken van panden
- * Spoor 2: Stroken langs snel- en spoorwegen, plassen, oude stortplaatsen e.d.
- * Spoor 3: Bouwvlakgerelateerde zonneparken
- * Spoor 4: Oude ontginningen
- * Spoor 5: Jonge ontginningen

Via deze sporen wordt meer dan ruimte geboden dan benodigd om de opwekambitie 2030 te realiseren. De extra ruimte is nodig omdat in de praktijk niet alle vergunde initiatieven daadwerkelijk worden uitgevoerd en we alvast willen voorsorteren op de 2050-doelstelling.

In het kader voor zonneprojecten maken we in navolging van de RES NML onderscheid tussen:

- * *Grootschalige opwek:*
 - * Zon-op-dak: meer dan 50 zonnepanelen (meer dan 15 kWp);
 - * Zon-op-veld: meer dan 10 ha zonnepanelen (meer dan 10 MWp);
- * *Middelgrote opwek:* Dit zijn zon-op-veld initiatieven van meer dan 2 ha en minder dan 10 ha ruimtebeslag. Ook meerdere aaneengesloten kleinschalige initiatieven die samen meer dan 2 ha omvatten, vallen onder deze definitie.
- * *Kleinschalige opwek:* Dit zijn initiatieven door bewoners, bedrijven en collectieven met maximaal 2 ha ruimtebeslag of zoveel minder dat er geen bestaande kavelgrenzen worden overschreden en waarin de stroom wordt opgewekt voor eigen gebruik. Zon-op-dak met minder dan 50 zonnepanelen valt ook onder deze categorie.

Dit onderscheid is een onderdeel van de onderbouwing voor de keuze van de pijlers waaraan voldaan moet worden per spoor.

Spoor 1: Daken van panden

Dit betreft het plaatsen van zonnepanelen op bedrijven, kantoren, accommodaties (bijvoorbeeld gemeentelijk vastgoed), woningen en woongebouwen. Dit is in de regel vergunningvrij; uitzonderingen zijn bijvoorbeeld monumentale gebouwen of als het niet past in het omgevingsplan. Om te na te gaan of een vergunning nodig is, kan de initiatiefnemer een vergunningcheck doen op het Omgevingsloket Online (<https://www.omgevingsloket.nl/Particulier/particulier/home>).

Spoor 2: Stroken langs snel- en spoorwegen, plassen, oude stortplaatsen e.d.

De aanleg van zonneparken is vergunningplichtig. Zonneparken worden bij voorkeur aangelegd op onbenutte terreinen langs weg-, water- of railinfrastructuur (bermen, geluidsschermen of -wallen, oksels van op/afritten), op voormalige stortplaatsen of in dubbelfuncties met parkeren, etc.

Randvoorwaarde is:

- * Er wordt voldaan aan de pijlers 'Locatie', en 'Omgeving'. Aan de pijlers 'Integraal' en 'Eigenaarschap' hoeft niet te worden voldaan omdat het benutten van reststroken en vml. stortplaatsen en evt. andere brownfields reeds voldoende maatschappelijke waarde oplevert.

Spoor 3: Bouwvlakgerelateerde zonneparken

Dit betreft de vergunningplichtige aanleg van zonneparken op (voormalig) bouwvlakken van (agrarische) bedrijven gelegen in het buitengebied. Randvoorwaarden zijn:

- * het beleggen van in totaal maximaal 40 ha op (voormalige) bouwvlakken die verspreid over de gemeente zijn gelegen.
- * Voor agrarische bedrijven die volledig stoppen en waar het agrarisch bouwvlak is wegbestemd, gelden de volgende aanvullende voorwaarden: De oppervlakte van een zonnepark inclusief landschappelijke inpassing en alle bijbehorende voorzieningen is niet groter dan de grootte van het bouwvlak zoals opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied Venray 2010 of het bestemmingsplan Buitengebied Venray 2010 herziening locaties met een maximum van 6 ha.
- * Voor (bestaande) agrarische bedrijven die alleen stoppen met hun intensieve veehouderij en waar op de locatie een agrarisch bouwvlak blijft gelden de volgende aanvullende voorwaarden: zonnepanelen mogen alleen binnen het bouwvlak worden gebouwd, mits eerst de daken voor zonnepanelen maximaal benut worden voor zover de constructie dit toelaat. Buiten het bouwvlak zijn geen mogelijkheden.
- * Voor stoppende of gestopte bedrijven: panelen mogen binnen het totale voormalige bouwvlak met een maximum (bruto)maat²⁷ van 6 ha onder de voorwaarde dat de sloop van de leegstaande bebouwing is gerealiseerd.
- * Er wordt voldaan aan de pijlers 'Locatie' en 'Omgeving'. Aan de pijlers 'Integraal' en 'Eigenaarschap' hoeft niet te worden voldaan omdat het om ontwikkelingen binnen de perceelsgrenzen gaat.

Spoor 4: Oude ontginningen

Dit betreft de gebieden die worden gekenmerkt door een kleinschalige en meer organische structuur. Uitgesloten gebieden als beekdalen vormen een belangrijk onderdeel van dit gebiedstype. Buiten de uitgesloten gebieden geven de oude ontginningen alleen ruimte voor zonneparken met een beperkte schaalgrootte want anders wordt de landschappelijke kwaliteit te veel aangetast.

Binnen spoor 4 is ruimte voor in totaal maximaal 50 ha aan initiatieven. Initiatieven worden op volgorde van binnenkomst getoetst en wanneer de 50 ha vergund is, worden geen nieuwe initiatieven meer in behandeling genomen. Mocht een initiatief onverhoopt geen doorgang vinden, dan wordt de volgende aanvraag of aanvragen alsnog in behandeling genomen.

Randvoorwaarden zijn:

- * De maximale (bruto)maat²⁸ voor deze zonneparken is 25 ha aaneengesloten.
- * Bij zonneparken groter dan 5 ha bedraagt de tussenafstand minimaal 1.000 meter.
- * De initiatiefnemer toont aan dat de opgewekte energie kan worden afgezet via het stroomnet dan wel lokaal kan worden afgenomen, omgezet of opgeslagen.

27 de maat van de panelen inclusief landschappelijke inpassing

28 de maat van de panelen inclusief landschappelijke inpassing

- * Er wordt voldaan aan alle overige pijlers 'Integraal', 'Locatie', 'Omgeving' en 'Eigenaarschap'.

Spoor 5: Jonge ontginningen

Dit betreft het buitengebied tussen Vredepeel en Ysselsteyn. Dit zijn gebieden met een grootschaliger en orthogonale structuur, landbouwstroken staan haaks op de wegenstructuur. Het gebied biedt daarmee ruimte aan de grotere schaal grondgebonden zonneparken. Door de ontwikkelingen in het landbouw- en natuurbeleid zijn of worden sommige gronden te nat of te droog voor landbouwgebruik. Deze gronden komen als eerste in aanmerking voor grootschalige zonneparken.

In de sporen 1 t/m 4 komen initiatiefnemers met een plan en de gemeente heeft een toetsende rol en verleent de vergunning als aan de voorwaarden van het toetsingskader wordt voldaan. In spoor 5 heeft de gemeente niet alleen een toetsende rol maar is ook regisseur van de gebiedsontwikkeling. Spoor 5 vraagt namelijk om een gebiedsvisie om koppelkansen in het gebied zoveel mogelijk te verzilveren. De initiatieven in spoor 5 komen tot stand na een intensief gebiedsproces met de omgeving en de stakeholders. De ambitie in spoor 5 is om in de jonge ontginningen 100 ha aan zonnepanelen te realiseren. Het te doorlopen gebiedsproces kent een flexibel karakter zodat alle ruimte aanwezig is om een lokale invulling te geven. Globaal ziet het proces er als volgt uit:

- * De gemeente bakent een potentieel kansrijk gebied voor zonneparken af. Er wordt gekeken met een integrale blik waarbij onder andere het principe bodem- en watersturend een rol heeft.
- * De gemeente start een ontwikkelgericht gebiedsproces met de omgeving (bewoners, bedrijven, grondeigenaren) en initiatiefnemers (bewoners, grondeigenaren, ontwikkelaars, coöperaties) en bepaalt met hen de eisen en wensen waaraan de gebiedsontwikkeling moet voldoen en de nadere in- of aanvulling van de pijlers 2 t/m 5. De gemeente legt dit vast in een gebiedsvisie.
- * De gemeenteraad neemt een besluit over de gebiedsvisie.
- * Na de gebiedsvisie volgen de ontwerpfase, de planfase, de voorbereidingsfase en de realisatiefase.
- * Indien blijkt dat de te verwachten ontwikkeling volgens het gebiedsproces niet tot stand kan komen zal het college van B&W een voorstel voor een vervolg in dit gebied doen.

Minimale randvoorwaarden voor de gebiedsontwikkeling zijn:

- * De minimale (bruto)maat²⁹ is 25 ha aaneengesloten en er moet in totaal minimaal 100 ha zonnepanelen worden gerealiseerd zodat ter plekke een onderstation voor aansluiting kan worden aangevraagd. Samen met de plannen in de gemeenten Deurne en Horst aan de Maas ontstaat zo voldoende massa voor een extra onderstation.

²⁹ de maat van de panelen inclusief landschappelijke inpassing

- * De initiatiefnemer toont aan dat de opgewekte energie kan worden afgezet via het stroomnet dan wel lokaal kan worden afgenomen, omgezet of opgeslagen.
- * Er wordt voldaan aan alle overige pijlers 'Integraal', 'Locatie', 'Omgeving' en 'Eigenaarschap'. Een aanvullende eis vanuit de pijlers integraal en locatie voor spoor 5 is dat het park een toegevoegde waarde moet hebben voor het landschap. Zoals door inpassing van een -in afstemming met de Gemeente Venray overeen te komen- aantal te planten bomen, dit gezien de grootschaligheid van de ontwikkeling.

Pijler 2: Integraal, koppeling met andere opgaves

Naast de opwek van duurzame energie wordt ook gekeken naar de andere opgaven in het betreffende gebied (zoals opgaven uit het Limburgs Programma Landelijk Gebied (LPLG), de transitie nationale parken en de gebiedsuitwerking NOVEX-gebied De Peel. Ook zijn er in het gebied diverse agrariërs die (willen) stoppen met hun bedrijf. Hierbij wordt gekeken naar de kansen en mogelijkheden om duurzame energieopwekking met de andere opgaven te integreren zodanig dat ze elkaar versterken en een robuust toekomstbestendig gebied ontstaat. Meervoudig ruimtegebruik speelt hierbij een rol (bijvoorbeeld met natuur of juist door teelt onder of tussen panelen). Mogelijk kan de opwek van duurzame energie hierin een vliegwiel zijn voor de andere ontwikkelingen. Samenwerking tussen inwoners, initiatiefnemers, overige belanghebbenden en de gemeente is daarbij noodzakelijk.

Concrete voorbeelden van integraliteit zijn de combinatie met versterking landschap, biodiversiteit, cultuurhistorische en/of recreatieve waarden. Ook de relatie met natuurbehoud en daarmee samenhangende vernatting/waterbeheer is een mogelijke koppelkans.

Onder pijler 1 is aangegeven in welke ruimtelijke sporen aan pijler 2 moet worden voldaan. Randvoorwaarden voor pijler 2 zijn:

- * Initiatieven voor zonneparken zijn alleen toegestaan als sprake is van meervoudig ruimtegebruik.
- * Van de bovenstaande regel mag worden afgeweken als na voldoende onderzoek blijkt dat meervoudig ruimtegebruik niet kan. In dat geval moet worden onderzocht of gebiedsontwikkeling door inzet van energieopwekking een impuls kan worden gegeven (denk aan agrarische ontwikkeling of natuurontwikkeling op den duur).
- * De vitaliteit van de bodem wordt gedurende de levensduur van het zonnepark zo goed mogelijk in stand gehouden zodat de bodem zijn functie ook in de toekomst kan behouden. Hiertoe worden de panelen op zodanige wijze geplaatst dat de water- en lichthuishouding zo goed mogelijk op peil blijft.

Pijler 3: Omgeving: samenwerken aan een acceptabel plan

De initiatiefnemer verplicht zich tot het doen van aanzienlijke inspanningen om het maximale resultaat te bereiken in het betrekken van de directe omgeving in de fase van planvorming. De initiatiefnemer volgt hiervoor de Handleiding Omgevingsdialog Venray, zie: [Initiatiefnemer | Gemeente Venray](#)

In het startgesprek met de gemeente worden nadere afspraken over de uitvoering van de Omgevingsdialoog en een participatieplan gemaakt. Met het Participatieplan maak je duidelijk waarom je bewoners betreft bij je project, om welke bewoners(groep) het gaat, wat voor soort participatie-instrument je gebruikt, waar en wanneer de bewonersparticipatie plaats vindt, en hoe de fasen in het participatieproces verlopen.

Het gaat hierbij niet alleen om de inspanning zelf maar ook om het aantonen hiervan. Dat laatste speelt een cruciale rol en maakt onderdeel uit van de onderbouwing bij de vergunningaanvraag. De bijeenkomsten en inspraak van omwonenden gaan vooraf aan de vergunningsprocedure en komen niet in plaats van eventuele zienswijzen of formele inspraakprocedures.

Pijler 4: Locatie: esthetica, inpassing, verbetering kwaliteit en ecologie

Een goede landschappelijke inpassing heeft te maken met de wijze waarop een zonnepark ruimtelijk logisch aansluiting vindt bij de kenmerken van de plek waar deze beoogd wordt. Dit vraagt telkens om andere oplossingen en een voor die plek passend plan. Iedere plek heeft daarbij zijn eigen verhaal en kenmerken zoals bebouwingsstructuren, verkavelingspatronen en landschapselementen. Voor alle grondgebonden zonneparken moet het landschap leidend zijn voor de inrichting en vormgeving. Hiervoor zijn op verschillende schaalniveaus ontwerpprincipes voor een landschappelijke inpassing, te weten: het landschap, de kavel en het object. Nieuwe ingrepen mogen het landschap wel veranderen maar niet overheersen omdat andere belangen zoals toerisme, leefbaarheid, cultuurhistorie en ruimtelijke kwaliteit een belangrijke rol moeten blijven spelen.

Door de werkgroep Landschap RES NML is een handreiking opgesteld voor grootschalige energie opwek

van zon op land (Handreiking Landschap, RES-NML, versie 1, juli 2021), zie: [3.2-RES-Handreiking-Landschap-Zon-op-Land-DEF-versie-3.pdf \(resnml.nl\)](#). Uitgangpunt hierin zijn zoekgebieden waar mogelijkheden voor grootschalige opwek van energie van zon niet zijn uitgesloten. De handreiking bestaat uit een deel waarin de uitgangspunten en kenmerken worden beschreven van de geschikt bevonden landschapstypen die de basis vormen voor leidende beginselen en ontwerpprincipes. In een tweede deel volgt de methodiek voor een lokale toepassing via een stappenplan.

Oriëntatie zonnepanelen

Om grote stroompieken te voorkomen worden de zonnepanelen bij voorkeur in een oost-west georiënteerde opstelling geplaatst en niet in een zuidgerichte opstelling.

Pijler 5: Eigenaarschap: eerlijk verdelen van lusten en lasten

Een belangrijk onderdeel in het komen tot een acceptabel plan is de mogelijkheid partner te zijn in het plan, om mede-eigenaarschap te voelen voor en van gemeenschap en gemeente. Dit kan door financiële participatie mogelijk te maken. Doel is ervoor te zorgen dat de revenuen van lokale opwekprojecten ook meer lokaal en regionaal blijven. Het

Klimaatakkoord streeft ernaar dat voor 2030 de helft van de opwek van hernieuwbare energie, zoals zonne- en windenergie, in eigendom is van burgers en bedrijven uit de lokale omgeving. Per project kunnen de wensen van bedrijven en bewoners uit de omgeving om mee te profiteren verschillen. Dit geldt ook voor de mogelijkheden binnen de grenzen van de business case.

De partij die het initiatief neemt voor het project (bijvoorbeeld een bedrijf of energiecoöperatie) gaat daarom in gesprek met de omgeving om hierover afspraken te maken. Als gemeente sluiten wij ons aan bij dit streven uit het Klimaatakkoord. Energiecoöperaties kunnen de participatiegraad vergroten door gebruik te maken van de Subsidierегeling Coöperatieve Energieopwekking (SCE), de opvolger van de Postcoderoosregeling.

Wij gaan uit van de volgende cijfers rond participatie (zie tabel hieronder). Dit kan lopen via een energiecoöperatie, maar kan ook lopen via een constructie die de initiatiefnemer organiseert.

Aandeel	Zonnepanelen op veld
Coöperatieve participatie	Minimaal 10%
Van de initiatiefnemer	Maximaal 90% indien energiecoöperatie 100%

Uitgangspunt is dat de initiatiefnemer minimaal 10% (en bij voorkeur meer, we streven naar 50% of meer, conform Klimaatakkoord en de RES NML) van het park, in opgesteld vermogen of oppervlak, ter beschikking stelt voor een bepaalde vorm van participatie door inwoners, bedrijven en/of organisaties uit de gemeente. De initiatiefnemer moet een marktconform rendement bieden aan de participanten.

Looproutes bij zonneprojecten

Omgevingsvergunning- en plan

In overleg met de initiatiefnemer wordt gekozen voor een passende procedure. Vergunningen worden in beginsel voor 25 jaar aangevraagd en afgegeven. Dit houdt in dat het zonnepark na ingebruikname gedurende 25 jaar geëxploiteerd mag worden. Het park dient binnen 2 jaar na het onherroepelijk worden van de verleende omgevingsvergunning gerealiseerd te worden. Het verlenen van omgevingsvergunningen onder de omgevingswet is een bevoegdheid van het college.

In geval van wijziging omgevingsplan passen we de bestemming van het terrein waarop de zonnepanelen worden aangebracht niet aan en blijft dit zoals in het omgevingsplan benoemd. Bijvoorbeeld: grond met een agrarische bestemming behoudt deze tijdens de exploitatie van een zonnepark en heeft na de exploitatietermijn nog steeds deze bestemming. Let wel in spoor 3 staat aangegeven wat de regels zijn omtrent (voormalig) bouwvlakken.

Planovereenkomst met initiatiefnemers

Met initiatiefnemers waarvan we het plan willen toestaan en vergunnen gaan we als gemeente een planovereenkomst opmaken. Daarin leggen we verschillende zaken vast, zoals: de landschappelijke inpassing en nakomen ervan, de participatiemogelijkheden en opruimen van de installatie.

Bijlage 2 KODE - Wind

Kader Opwek Duurzame Energie (KODE)

Op 29 oktober 2019 is KODE vastgesteld door de gemeenteraad en in 2021 is het kader geëvalueerd. In het kader van de herijking van de Energiestrategie 2030 is KODE herzien. De voorliggende nieuwe versie van KODE zijn de elementen uit de voorgaande editie en de evaluatie verwerkt en aangevuld met nieuwe kaders voor de opwek van groene waterstof en batterijopslag. Hiermee krijgt KODE een integraal karakter en sluit aan op de verbrede scope van de energiestrategie.

Grote windturbines

Momenteel worden projecten met grote windturbines in Venray beperkt door de radar- en aanvliezone van de vliegvelden de Peel en Volkel. Voor windprojecten worden nieuwe landelijke normen ontwikkeld. Zodra deze beschikbaar zijn, kijken we wat deze normen betekenen voor de mogelijkheden voor windenergie in Venray in relatie tot de ligging van de vliegvelden en wordt een bijpassend beleidskader ontwikkeld.

Kleine windturbines (tiphoogte max. 15 meter, max. 20 kW)

- * Zijn mogelijk tot beperkte hoogte, afhankelijk van ligging
- * Goede procedure in het kader van de omgevingswet
- * Omgevingsdialoog
- * Vergunning, wijziging omgevingsplan

Bijlage 3 KODE - Waterstof

Kader Opwek Duurzame Energie (KODE)

Op 29 oktober 2019 is KODE vastgesteld door de gemeenteraad en in 2021 is het kader geëvalueerd. In het kader van de herijking van de Energiestrategie 2030 is KODE herzien. De voorliggende nieuwe versie van KODE zijn de elementen uit de voorgaande editie en de evaluatie verwerkt en aangevuld met nieuwe kaders voor de opwek van groene waterstof en batterijopslag. Hiermee krijgt KODE een integraal karakter en sluit aan op de verbrede scope van de energiestrategie.

We willen ruimte geven aan de opwek van waterstof uit hernieuwbaar opgewekte energie en daarvoor gelden de volgende bepalingen.

Planning

Inzicht in en een gesprek over het geplande tijdsplan maakt deel uit van de procedure.

Ruimtelijke inpassing

Naast de ruimtelijke bepalingen vanuit veiligheid zijn er een aantal aanvullende voorkeuren:

- * Zoveel mogelijk in samenhang met planfase en ontwerp van nieuw te ontwikkelen zonneparken of in de toekomst mogelijk ook windturbines.
- * In het buitengebied en zoveel mogelijk op bestaande bouwvlakken.
- * Zo dicht mogelijk bij de eindgebruiker.

Veiligheid

De opwek en opslag van groene waterstof en groengas leidt tot veiligheidsrisico's voor de omgeving vanwege het brand- en explosiegevaar. Het omgevingswetinstrumentarium en dan met name het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) vormt hierbij het regelgevend kader.

Landelijk zijn verschillende omgevingsdiensten bezig om een passend kader te ontwikkelen. De gemeente volgt deze ontwikkelingen op de voet en toetst periodiek met de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Limburg waar het kader voor vergunningverlening moet worden aangepast. Op moment van schrijven van deze strategie bestaat er enkel een generiek richtsnoer waterstofveiligheid van het RVO.

Bij het bepalen van de risico's en effecten van waterstof is niet de productie, maar het transport en de opslag vooral bepalend voor de risico's. Hierbij bepaalt de inhoud en druk van het insluitsysteem de omvang van de effecten voor de omgeving.

Voor de kleinschalige productie van waterstof (< 400 kg per dag) door middel van elektrolyse volgen we vooralsnog het Memo Landelijk Platform Veilige Leefomgeving. Dit memo vereenvoudigt het proces en biedt van een handvat voor het behandelen door niet-

BRZO-omgevingsdiensten van aanvragen voor kleinschalige produceren van waterstof passend bij de schaal en risico's van deze activiteit (geen emissie van gevaarlijke stoffen, geen fabricage op industriële schaal). Risico's voor de omgeving worden vastgesteld op basis van QRA (kwantitatieve risico analyse).

Bij grootschalige productie zoals bij zonneweides kan het niet volgens bovenstaande 'versimpelde' procedure middels QRA. Er zullen zeker nog nieuwe ontwikkelingen volgen die van invloed zijn op voorliggend toetsingskader, altijd worden de nieuwste wettelijke normen en voorschriften gevolgd.

Bijlage 4 KODE - Batterijopslag

Kader Opwek Duurzame Energie (KODE)

Op 29 oktober 2019 is KODE vastgesteld door de gemeenteraad en in 2021 is het kader geëvalueerd. In het kader van de herijking van de Energiestrategie 2030 is KODE herzien. De voorliggende nieuwe versie van KODE zijn de elementen uit de voorgaande editie en de evaluatie verwerkt en aangevuld met nieuwe kaders voor de opwek van groene waterstof en batterijopslag. Hiermee krijgt KODE een integraal karakter en sluit aan op de verbrede scope van de energiestrategie.

Naast waterstof kunnen batterijen worden gebruikt om overschotten aan geproduceerde hernieuwbare elektriciteit tijdelijk op te slaan. Batterijen krijgen een steeds belangrijkere rol in het energiesysteem. In het concept-Nationaal Programma Energie wordt veel van batterijopslag verwacht³⁰. Ontwikkelingen rondom de opslag in batterijen volgen elkaar in rap tempo op en we vinden het belangrijk om, aansluitend op het beleid van de rijksoverheid, ervaring op te doen met de inzet van batterijen.

Ruimtelijke inpassing

- * Indien gekoppeld aan zonneparken dan zoveel mogelijk in samenhang met planfase en ontwerp van nieuw te ontwikkelen zonnepark.
- * Plaatsing van (grootschalige) batterijen zoveel mogelijk in het buitengebied en op bestaande bouwvlakken.

Veiligheid

Bij de grootschalige opslag van elektriciteit in batterijen, zoals buurtbatterijen of batterijopslag in een energiehub op een bedrijventerrein moeten we wel rekening houden met veiligheidsrisico's voor de omgeving vanwege het kortsluitings- en brandgevaar. Het Omgevingswetinstrumentarium en dan met name het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) vormt hierbij het regelgevend kader. De gemeente ziet via de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Limburg toe op de toepassing van deze kaders bij de vergunningverlening.

30 [Concept-Nationaal plan energiesysteem: Hoofddocument | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

Bijlage 5 Beleidsachtergronden en opgave per sector

Kader Opwek Duurzame Energie (KODE)

Op 29 oktober 2019 is KODE vastgesteld door de gemeenteraad en in 2021 is het kader geëvalueerd. In het kader van de herijking van de Energiestrategie 2030 is KODE herzien. De voorliggende nieuwe versie van KODE zijn de elementen uit de voorgaande editie en de evaluatie verwerkt en aangevuld met nieuwe kaders voor de opwek van groene waterstof en batterijopslag. Hiermee krijgt KODE een integraal karakter en sluit aan op de verbrede scope van de energiestrategie.

Sector elektriciteit: beleidsachtergrond en -uitgangspunten

Landelijk beleid

Klimaatakkoord

Voor de sector Elektriciteit is afgesproken dat in 2030 komt 70 procent van alle elektriciteit uit hernieuwbare bronnen. Dat gebeurt met windturbines op zee, op land en met zonnepanelen op daken en in zonneparken. Tegelijk groeit de vraag naar elektriciteit. Omdat de stroomvoorziening meer afhankelijk wordt van het grillige weer zijn veel maatregelen nodig om de levering betrouwbaar te houden. Dat vraagt om een flexibel energiesysteem dat zorgt dat vraag en aanbod matchen. Uitgangspunt van nationaal beleid is ook om bij lokale projecten erna te streven om burgers en kleine plaatselijke bedrijven voor de helft eigenaar te laten worden. (Financiële) participatie is dus een belangrijk voorwaarde voor het opschalen van duurzame opwek.

Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

Vanuit het Rijk is de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) opgesteld, een lange termijn visie op de ontwikkeling en inrichting van de leefomgeving. De transitie naar duurzame energie vergt veel ruimte, maar er zijn ook andere belangrijke opgaven zoals natuurbehoud en woningbouw die ruimte opeisen. De NOVI helpt bij het maken van keuzes en staat voor een gebiedsgerichte aanpak waarbij de kwaliteit van de omgeving centraal staat.

Voor de energietransitie zijn er vanuit de NOVI een aantal belangrijke uitgangspunten. Allereerst moet de energie-infrastructuur geschikt worden gemaakt voor duurzame energiebronnen inclusief het reserveren van de benodigde ruimte. Daarnaast wordt duurzame energie ingepast met oog voor de kwaliteit van de omgeving en worden deze gecombineerd met zo veel mogelijk andere functies. Zo wordt gedacht aan bijvoorbeeld het plaatsen van zonnepanelen op daken en het clusteren van windturbines op geschikte locaties. Door deze gebiedsgerichte aanpak kan de energietransitie op een duurzame en kwalitatief hoogwaardige manier plaatsvinden, waarbij rekening wordt gehouden met alle belangrijke opgaven voor de leefomgeving.

Wet ruimtelijke ordening (Wro), Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de Omgevingswet

Het landelijk ruimtelijk beleid speelt ook een belangrijke rol bij het vormgeven van nieuwe duurzame energie-initiatieven. De gemeente bepaalt in haar bestemmingsplannen welk gebruik er mag worden gemaakt van de gronden en welke bebouwing is toegestaan. Dit is van cruciaal belang voor bijvoorbeeld het plaatsen van windturbines of andere initiatieven die niet passen binnen het huidige bestemmingsplan.

Door middel van het ruimtelijk beleid en het afwegen van belangen kan er een gebalanceerd plan worden gemaakt voor het opwekken van nieuwe duurzame energie. Zo kan er rekening worden gehouden met de wensen en behoeften van de gemeenschap, terwijl tegelijkertijd wordt voldaan aan de ambitieuze doelen voor duurzame energieopwekking en -gebruik.

Er worden nieuwe landelijke normen voor windenergie ontwikkeld.

Provinciaal beleid

Omgevingsverordening Limburg

In de Omgevingsverordening zijn regels ogenomen over de grootschalige opwek van zonne- en windenergie. De meest recente versie van de Omgevingsverordening is vastgesteld in december 2021 en treedt in werking op het moment dat de Omgevingswet van kracht wordt, naar verwachting 1 januari 2024.

Een belangrijk element in de Omgevingsverordening is de Limburgse Zonneladder. De Limburgse zonneladder is in lijn met de motie Dik-Faber, die beschreven staat in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI).

De Limburgse zonneladder is als volgt (niet volgtijdelijk):

- 1.** Op daken en gevels van gebouwen;
- 2.** Onbenutte terreinen in bebouwd gebied;
- 3.** Gronden in buitengebied met een andere primaire functie dan landbouw of natuur;
- 4.** Gronden in gebruik voor landbouw en gronden gelegen binnen de groenblauwe mantel;
- 5.** Uitsluitingsgebieden (Natuurnetwerk Limburg en waterwingebieden en bestaande bos- of natuurgebieden binnen de groenblauwe mantel).

Essentie van deze lijn is om bij de duurzame opwek van zonne-energie landbouwgronden en natuurgebieden zoveel mogelijk te ontzien (deels uitsluitingsgebieden en nee-tenzij-principe). Inspanningen richten zich primair op zon op dak en op gevels én het benutten van andere mogelijkheden in bebouwd en onbebouwd gebied (meervoudig ruimtegebruik treden 1 t/m 3).

Provincie bevoegde gezag voor windparken

De Provincie is het bevoegd gezag voor windprojecten vanaf 5 MW (lees: twee of meer windturbines). In overleg kan van deze bevoegdheid worden afgezien. Per project vraagt dit om een besluit van Gedeputeerde Staten.

Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK)

In het pMIEK, het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat, staat centraal hoe we de regionale energie-infrastructuur op een integrale manier gaan programmeren. Hierin staat hoe de provincie de komende jaren samen met stakeholders bouwt aan het energiesysteem voor de toekomst. Dit vraagt om een aanpak die verder gaat dan de bestaande samenwerking met de netbeheerders. Naast de overheden worden ook Energiegebruikers, elektriciteitsopwekkers en andere partijen betrokken.

Regionaal beleid

Het regionaal elektriciteitsbeleid is met name vertaald in de Regionale Energie Strategie (RES) Noord en Midden-Limburg (NML) en van belang voor gemeentelijk beleid.

Regionale Energie Strategie

In duurzame energieopwekking op land heeft de regio een grote rol. De RES NML heeft de ruimte gekregen zelf te bepalen hoe zij de doelen haalt om meer duurzame energie op te wekken. Doel van de RES is om in 2030 in totaal 1.200 GWh aan duurzaam opgewekte elektriciteit in de regio te produceren.

Regiovisie Noord-Limburg

In de strategische regiovisie Noord-Limburg 2040 is een gezond leefklimaat als een van de belangrijkste pijlers benoemd. Dit beleidsdocument is een inspiratiebron voor nieuwe ontwikkelingen en initiatieven die bijdragen aan innovatie in de regio. Om deze doelstelling te bereiken, wordt er onder andere gekeken naar pilots voor energieopslag en -omslag. Daarnaast wordt er ook samengewerkt op het gebied van grootschalige energieopwekking met windturbines en zonneparken, onder de noemer 'energieke gebiedsontwikkeling'. Hierdoor wordt er gestreefd naar een integrale benadering.

Gemeentelijk beleid

Collegeprogramma 2022 – 2026

In het collegeprogramma is opgenomen de landelijke doelstellingen uit het Klimaatakkoord als uitgangspunt te nemen voor gemeentelijk beleid. Andere speerpunten zijn de aandacht voor de op- en overslag van energie door de netcongestie in de regio en wordt de urgentie benadrukt om verder te kijken dan 2030, vanwege de stijgende vraag naar elektriciteit voor warmte en mobiliteit. Tot slot is het voornemen opgenomen om te kijken naar drie grote opweklocaties in de regio waarvan één in Venray/Horst aan de Maas. Kansen en mogelijkheden om duurzame energieopwekking te integreren met recreatie, toerisme,

natuur, waterbeheer en landbouw (innovatieve vormen en transitie) zodat ze elkaar versterken.

Omgevingsvisie Venray (2021)

In de Omgevingsvisie is over de energietransitie opgenomen dat de energietransitie om een actieve aanpak vraagt. We zetten ons in voor energiebesparing, duurzame opwek van energie, een duurzame gebouwde omgeving en duurzame mobiliteit. We monitoren onze inspanningen en herijken onze kaders, indien nodig. Per deelgebied betekent dit de volgende aanpak:

- * Centrum: We zetten in op het verduurzamen van de panden door isoleren en duurzame installaties (elektrisch koken, hybride warmtepomp) waardoor minder aardgas wordt gebruikt.
- * In de woongebieden: We zetten in op het verduurzamen van de woningen met zonnepanelen voor de eigen opwek van elektriciteit, door isoleren en duurzame installaties (elektrisch koken, hybride warmtepomp) waardoor minder aardgas wordt gebruikt.
- * In de werkgebieden: We bevorderen duurzame energiemaatregelen en een circulaire economie.
- * In de agrarische gebieden: We hanteren de zonneladder en kiezen voor een evenwichtige ontwikkeling van zonneparken gekoppeld aan het landschapstype. We kijken naar andere mogelijkheden voor duurzame opwekking van energie en op- of overslag van energie, zoals de omzetting naar waterstof, groen gas uit mestvergisting, warmtewinning uit oppervlaktewater en dergelijke.

Kader Opwek Duurzame Energie (KODE)

In 2019 heeft de gemeente een kader bepaald (KODE) dat zich specifiek richt op de lokale opwekking van duurzame energie. Naar aanleiding de dynamiek op het gebied van zonne- en windenergie, de infrastructuur, ontplooiing van participatie en om te kijken of het kader het beoogde effect heeft is in 2021 een evaluatie van KODE uitgevoerd. Hieruit blijkt onder meer dat het kader op sommige punten te star is en ontwikkelingen frustreert. Deze ervaringen en die uit het participatieproces van de voorliggende energiestrategie geven aanleiding om het kader op enkele punten te herzien. Het geactualiseerde kader is een integraal onderdeel van de voorliggende energiestrategie en is toegevoegd als bijlage.

Sector gebouwde omgeving: beleidsachtergrond en -uitgangspunten

Nationaal beleid

Klimaatakkoord

Gemeenten hebben in het Klimaatakkoord de regie rol over de warmtetransitie in de gebouwde omgeving gekregen. Samen met bewoners en gebouweigenaren bepalen zij per wijk wat de beste oplossing is voor warmte en stroom: warmtenetten, warmtepompen, volledig elektrisch of nog anders.

In de periode tot en met 2030 gelden de volgende opgaven voor de gemeente:

- * Vanaf 2021: Uitvoeringsplannen per wijk. Gemeenten werken in hun uitvoeringsplannen de Transitievisie Warmte verder uit voor de gebieden die voor 2030 van het aardgas af gaan. Hierin maken ze uiteindelijk de definitieve keuze voor het warmtealternatief en de einddatum waarop een gebied van het aardgas af gaat.
- * Vanaf 2022: Energy performance of buildings directive. Vastgoedeigenaren zijn verplicht periodiek een EPBD-keuring te laten uitvoeren. Gemeenten zijn verplicht hierop te handhaven door steekproefsgewijs keuringsrapporten op te vragen.
- * Vanaf 2023: per 1 januari 2023 moet een kantoorgebouw minimaal energielabel C hebben. De gemeente houdt toezicht en treedt op bij overtreding van deze verplichting. Dit betreft onder andere publiek vastgoed.
- * Vanaf 2024: Deadline energiearmoede. Gemeenten hebben t/m 31 december 2024 om de middelen voor energiearmoede te besteden.
- * Vanaf 2025: Gemeentelijk maatschappelijk vastgoed: vierjaarlijkse evaluatie. 90% van de Sectorale Routekaarten moet worden uitgevoerd conform planning.
- * Vanaf 2026: Transitievisie warmte 2.0. Uiterlijk eind 2026 stellen alle gemeenten hun TVW 2.0 vast. Daarin maken ze een planning welke gebieden wanneer van het aardgas af gaan. Voor de gebieden die voor 2035 aan de beurt zijn, maken zij ook de mogelijke warmteopties inzichtelijk.
- * Vanaf 2027: Verbod op gebouwen met energielabel G. Gebouwen met label G moeten omgebouwd worden naar minimaal energielabel C. De gemeente moet hierop toezien en handhaven.

Beleidsprogramma Versnelling Verduurzaming Gebouwde Omgeving

Voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving heeft in juni 2022 het ministerie van BZK het Beleidsprogramma Versnelling Verduurzaming Gebouwde Omgeving (BVVGO) gepubliceerd. Door een mix van normering, beprijzing, financiering, subsidiering en ondersteuning wil het Rijk een duurzame woning voor iedereen binnen bereik gaan brengen. Natuurlijke momenten voor verduurzaming, zoals vervanging van de cv-ketel, groot onderhoud en aankoop van een nieuwe woning moeten optimaal benut gaan worden. Gelijktijdig zullen, onder regie van de gemeenten, wijken (collectief) worden verduurzaamd. De prioriteit ligt op energiebesparing, enerzijds door isolatiemaatregelen en anderzijds door zuinigere installaties. Ook krijgen gemeenten meer doorzettingsmacht om keuzes dwingend op te leggen.

Regionaal beleid

Regionale Energie Strategie

Naast de verduurzaming van de elektriciteitsproductie wordt ook gekeken naar besparing van energie. In de RES 1.0 is de ambitie vastgesteld om door middel van energiebesparing en kleinschalige energieopwekking tenminste 25% CO₂-emissiereductie te realiseren voor de gebouwde omgeving in 2030 ten opzichte van 2015. In de RES 1.0 is ook een Regionale Structuur Warmte (RSW) opgeleverd. Hierin wordt beschreven dat in de regio

nog onvoldoende kennis is over de potentie, haalbaarheid en toepassingsmogelijkheden voor geothermie, aquathermie en groengas. Met een gezamenlijke aanpak via de RES NML is het voornemen om voor deze technieken kennis op te doen.

Gemeentelijk beleid

Transitievisie Warmte Gemeente Venray 2022 - 2030

De lokale doorvertaling van de landelijke en regionale opgaves geschiedt in de Transitievisie Warmte (TVW). De Transitievisie Warmte (TVW) beschrijft de lokale visie van de gemeente om in 2050 alle gebouwen te verwarmen zonder aardgas en de strategie hiervoor tot 2030. Als tussendoel heeft Nederland in 2030 20% aardgasvrije woningen gedefinieerd. Dit is een landelijk streven, maar geen lokale verplichting. De doelen van Venray voor 2030 zijn als volgt geformuleerd:

- * CO₂-reductie ten opzichte van 2020 voor de gebouwde omgeving.
De Energiestrategie 2030 wordt herijkt en daarvoor worden de cijfers voor Venray opnieuw geanalyseerd. Op basis van deze getallen wordt bepaald welke doelen we willen bereiken in 2030;
- * Grotere maatschappelijke betrokkenheid bij de warmtetransitie, zichtbaar door de aanwezigheid van meerdere samenwerkingsvormen die zich inzetten voor verduurzamen van gebouwen en door draagvlak voor energiebesparing;
- * Helderheid over de toekomstige warmteoplossing voor ieder gebouw in Venray, resulterend in een duidelijk stappenplan. In het bijzonder is er aandacht voor waar/ of een warmtenet toekomst heeft;
- * De warmtetransitie geeft een impuls aan andere opgaves, zoals de opwekking van duurzame elektriciteit, sociale cohesie of klimaatadaptatie.

Uitvoeringsprogramma Warmte en Besparen 2022 - 2025

In de Transitievisie Warmte Gemeente Venray 2022-2030 zijn echter geen harde opgaves vastgelegd. Dit is wel gedaan in het Uitvoeringsprogramma Warmte en Besparen 2022-2025:

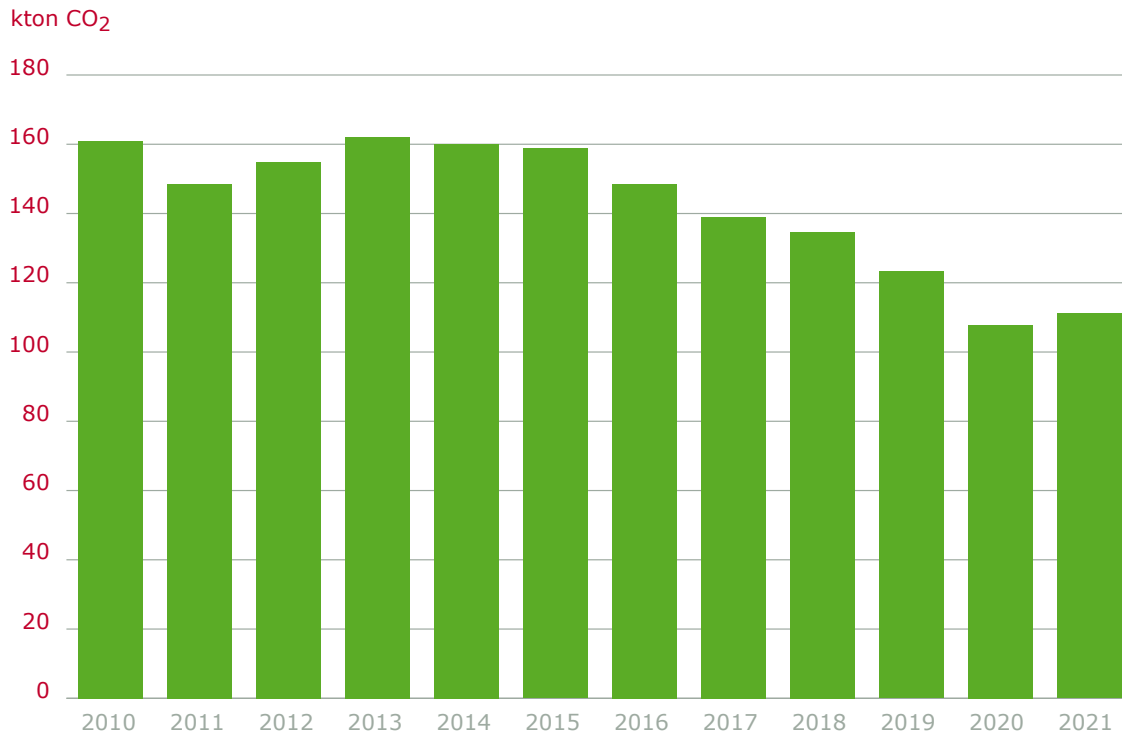
- * Minimaal 3.000 woningeigenaren of huurders openen een dossier bij het Duurzaam Bouwloket om de verduurzamingsopties van hun huis te bespreken in de periode tot en met 2025.
- * De gemeente Venray wil met hulp van het regionaal projectbureau in 2025 de eerste 254 koopwoningen van alle woningen met energielabel E, F & G verduurzaamd hebben (20 procent).
- * Opstellen wijkaanpak. Maximaal vijf gebieden voor 2025 gestart met het opstellen van een wijkuitvoeringsplan (WUP)

Opgave voor de gebouwde omgeving in Venray

In 2050 moeten 7 miljoen woningen en 1 miljoen gebouwen van het aardgas af. Dat betekent isoleren en gebruikmaken van duurzame warmte en elektriciteit. Als eerste stap moeten in 2030 de eerste 1,5 miljoen bestaande woningen verduurzaamd zijn. Dat betekent dat 20% van de bestaande panden voor 2030 aardgasvrij of aardgasvrijgerekend

moet zijn. Dit laatste kan worden bereikt door slecht of matig geïsoleerde woningen met een energielabel C t/m G te isoleren.

In Venray staan in totaal 19.184 woningen en 2.316 utiliteitsgebouwen. De sector gebouwde omgeving is voor 33% verantwoordelijk van de totale CO₂-uitstoot in Venray. De ontwikkeling van de CO₂-uitstoot sinds 2010 is in onderstaande grafiek weergegeven.

Figuur 1: CO₂-emissies van de gebouwde omgeving in Venray
De CO₂-emissie in de gebouwde omgeving is sinds 2010 met ca. 28% gedaald.

Energie besparen - isoleren en aardgasvrijgereed

Nagenoeg alle panden maken nog gebruik van fossiele brandstoffen en moeten verduurzaamd worden. Geschat wordt dat ongeveer 50-60% van de panden nog onvoldoende geïsoleerd is om aardgasvrij te worden (energielabel C of slechter). Dat betekent dat nog 10.000-12.000 woningen van een betere isolatie moet worden voorzien. Voor de utiliteit komt dit neer op ca. 1.200 panden.

Overschakelen op duurzame warmtebronnen – aardgasvrij

Om de panden aardgasvrij te maken moeten deze worden voorzien van een nieuwe duurzame verwarmingsbron. Hiervoor zijn de volgende opties denkbaar:

- * **Individuele opties:** iedere woning voorziet in zijn eigen warmte door middel van een eigen warmtebron, meestal in de vorm van een elektrische warmtepomp, al dan niet met een hybridevariant als tussenoplossing. Naast een goede isolatie van de woningen is een goede elektriciteitsvoorziening een randvoorwaarde. Ook hier kan netcongestie (tijdelijk) voor aansluitproblemen zorgen.
- * **Collectieve opties met een warmtenet:** een warmtenet voorziet de panden van duurzame warmte afkomstig uit de bodem (geothermie, warmte-koudeopslag), het oppervlakte- of rioolwater (aqua-/riothermie) of de industrie (restwarmte). In Venray zijn naar verwachting weinig geschikte warmtebronnen aanwezig om een warmtenet op een economisch rendabele manier te kunnen voeden. In RES-NML-verband worden de kansen nader onderzocht.
- * **Collectieve opties met duurzame gassen:** het bestaande aardgasnet wordt gebruikt voor de duurzame gassen in de vorm van groengas of groene waterstof. In de periode tot 2030 is er nog veel te weinig van deze gassen beschikbaar om op grote schaal woningen mee te verwarmen. Ook voor de periode daarna wordt verwacht dat de beschikbaarheid beperkt zal zijn en dat de gassen vooral zullen worden ingezet voor de zware mobiliteit en de industrie. In de gebouwde omgeving kunnen woningen die echt niet op een andere manier van energie kunnen voorzien zoals monumenten, met groengas of waterstof worden verwarmd.

Door de stijgende energieprijzen van de afgelopen jaren hebben steeds meer Venrayse huishoudens te maken met energiearmoede. TNO definieert energiearmoede als huishoudens met enerzijds een laag inkomen en anderzijds óf een hoge energierekening óf een woning met een relatief lage energetische kwaliteit (energielabel E, F en G). Onderzoek van TNO laat zien dat meer dan 7 procent van de huishoudens in de gemeente Venray met energiearmoede te kampen heeft.

Sector industrie: beleidsachtergrond en -uitgangspunten

Klimaatakkoord

Vanuit het Klimaatakkoord zijn verschillende beleidsinstrumenten opgezet om de industrie te verduurzamen en de doelstellingen van 2030 en 2050 te halen. Veel CO₂-reducerende maatregelen zijn afhankelijk van overheidshandelen, bijvoorbeeld van vergunningen of (aansluiting op) infrastructuur. Hieronder worden de voor gemeenten meest relevante thema's benoemd:

- * **Slimme industrie:** de industrie moet energie-efficiënter produceren aan de hand van verschillende technologieën en door middel van onderling meer restwarmte uitwisselen. Daarnaast worden broeikasgassen als grondstof voor andere sectoren gebruikt. De tuinbouw kan bijvoorbeeld CO₂ afnemen om de planten in de kas te laten groeien. Op waterstof wordt sterk ingezet door de industrie. De VNG is betrokken bij overleggen over regionale en landelijke infrastructuur en bij discussies over het gebruik van waterstof in de industrie, de gebouwde omgeving en de sector mobiliteit. Tot slot is intensieve samenwerking via regioclusters het doel.

- * Schone industrie: in samenspraak met de sector elektriciteit en gebouwde omgeving moet de industrie gaan elektrificeren. Aardgas wordt op termijn vervangen door duurzame elektriciteit, aardwarmte of groene waterstof. CO₂ wordt opgeslagen in lege gasvelden via Carbon Capture Storage (CCS) en kan op termijn als grondstof dienen. Voor 2050 moet eveneens grondstoffen worden hergebruikt of vervangen door grondstoffen uit planten (biobased).
- * Financiële afspraken: de industrie betaalt een flink deel van de kosten voor ombouw zelf. Bedrijven zijn vanuit de wet Milieubeheer verplicht om alle energiebesparingsmaatregelen te nemen die binnen vijf jaar zijn terugverdiend. Beoogd is om eind 2023 deze systematiek die is uitgewerkt voor energiebesparende maatregelen wordt aangepast naar een CO₂-doelstelling, en duurzame opwek wordt hierin ook meegenomen.

Regionale Energie Strategie

Voor het verduurzamen van de industrie zijn in de RES 1.0 verschillende doelen bepaald:

- * Bedrijven voldoen aan de informatieplicht cf. Activiteitenbesluit Wm (t.z.t. Besluit activiteiten leefomgeving): melden energiegebruik en energiemaatregelen.
- * Bedrijven met elektriciteitsgebruik ≥ 50.000 kWh/jaar of gasgebruik ≥ 25.000 m³/jaar implementeren maatregelen met een terugverdientijd ≤ 5 jaar. Daarbij maken ze gebruik van de erkende maatregelen-lijsten.
- * Bedrijven met een kleiner energiegebruik implementeren zoveel mogelijk maatregelen met een terugverdientijd van ≤ 5 jaar.
- * Bedrijven met geschikte daken benutten deze zoveel mogelijk voor duurzame energieopwekking met zonnepanelen

Gemeentelijke beleid

Omgevingsvisie Venray

In de omgevingsvisie wordt beschreven hoe de economie op een steeds meer duurzame en circulaire manier ingericht kan worden. In 2035 is de circulaire werkwijze normaal geworden, ook bij alle ondernemers. In de werkgebieden van Venray wordt ingezet op:

- * We gaan actief aan de slag met het verbeteren van de openbare ruimte en meer groen op bedrijventerreinen;
- * We zetten in op duurzaam en circulair ondernemen en het benutten van (grote) bedrijfsdaken voor zonnepanelen;
- * We stimuleren duurzame en actieve mobiliteit;
- * We onderzoeken de behoefte aan en ruimte voor nieuwe bedrijventerreinen.

Uitvoeringsprogramma Warmte en Besparen 2022-2025 (2022)

In het uitvoeringsprogramma Warmte en Besparen zijn doelen vastgelegd met betrekking tot het verduurzamen van het commercieel vastgoed. Deels betreffen dit maatregelen die vallen onder de sector gebouwde omgeving. Echter, de energievraag van bedrijven betreft niet alleen gas en elektriciteit voor gebouwgebonden energie, maar met name ook energie voor bedrijfs- en productieprocessen. Het komende jaar wil de gemeente inzicht in de

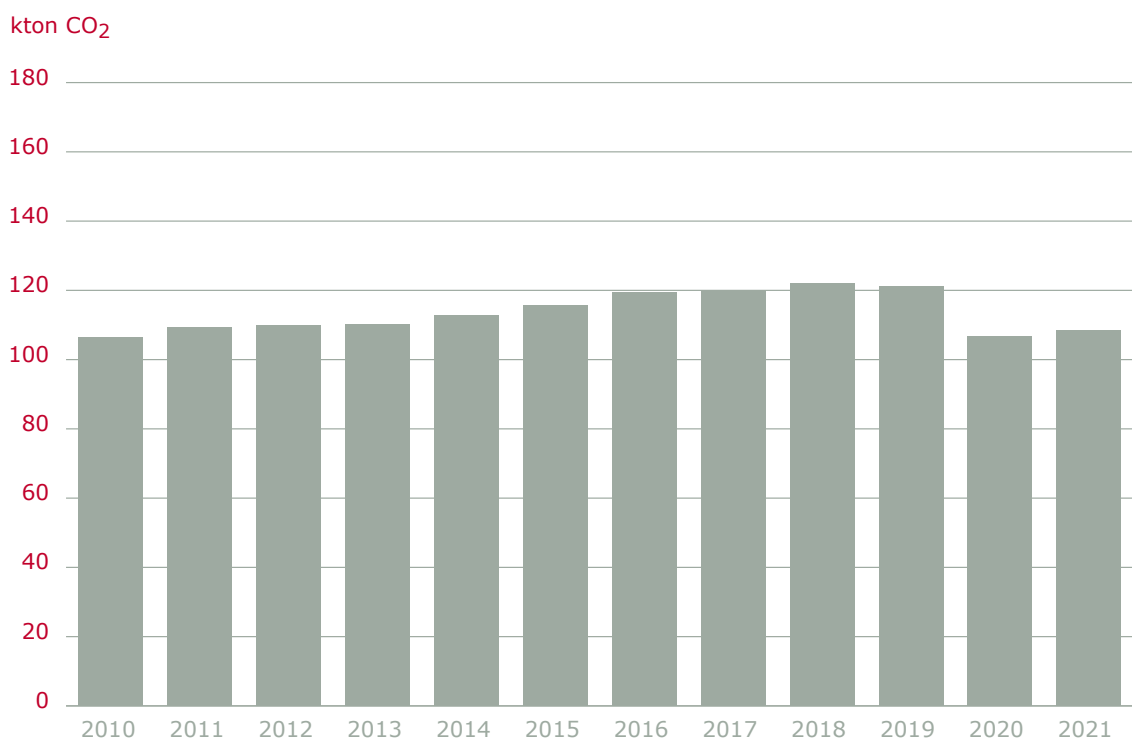
actuele staat van het commercieel vastgoed in Venray zodat vanaf 2024 via de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Limburg adviserend toezicht worden gehouden en zo nodig gehandhaafd op wettelijke verplichtingen. De Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Limburg kan energiebesparing bij bedrijven stimuleren via de wettelijk VTH-instrumentarium.

Opgave voor de industrie in Venray

Vanuit het Klimaatakkoord (2019) gelden voor de industrie de volgende landelijke opgaves:

- * In 2050 is de industrie circulair en stoot vrijwel geen broeikasgas meer uit. De fabrieken draaien dan op duurzame elektriciteit uit zon en wind of energie uit aardwarmte, waterstof en biogas. De grondstoffen komen uit biomassa, reststromen en -gassen. De restwarmte gebruikt de industrie zelf of levert die aan de tuinbouw of gebouwen en woningen. De industrie is dan naast gebruiker van energie ook producent en buffer van energie.
- * Nationaal doel voor 2030: 14,3 miljoen ton minder CO₂-uitstoot t.o.v. 1990. In 2030 moet de industrie flink minder CO₂ uitstoten. De industrie wordt aangesloten op duurzame bronnen – overheden zorgen voor inpassing en vergunningen. Dit is een tussenstap op weg naar volledige duurzaamheid.

In Venray is de sector industrie voor 22% verantwoordelijk van de totale CO₂-uitstoot. De ontwikkeling van de CO₂-uitstoot sinds 2010 is in onderstaande grafiek weergegeven.

Figuur 2: CO₂-emissies van de industrie in Venray

Het energieverbruik in de sector industrie is sinds 2010 met ca. 20% gedaald. Industriesectoren met veel emissies in de gemeente Venray zijn:

- * productie van aardappelproducten;
- * machinebouw;
- * veevoerders;
- * metaalbewerking;
- * cement en betonfabrieken.

Om de gestelde klimaatdoelen te bereiken moet het energieverbruik van de industriële sector verminderen en moeten de bedrijven overschakelen op hernieuwbare warmtebronnen. In de praktijk betekent dit dat de energie-efficiëntie van de productieprocessen door technologische ontwikkelingen vergroot moet worden en aardgas moet worden vervangen door duurzame elektriciteit, groene waterstof, groengas of aardwarmte. Daarmee krijgt de opgave voor de industrie een verbinding met de opgaves voor de duurzame opwek van elektriciteit en waterstof (sector elektriciteit) en biogas (sector landbouw). Ook is er een relatie met de opgave voor mobiliteit, immers ook het industriële vervoer moet verduurzamen door elektrificatie en het gebruik van waterstof.

Hierdoor zal de vraag naar duurzaam opgewekte elektriciteit sterk stijgen maar ook het aanbod van opgewekte energie (m.n. zon) door bedrijven neemt sterk toe. Dit leidt nu al tot netcongestie op bedrijfsterreinen. De verwachting is dat ook in de verdere toekomst de capaciteit van het elektriciteitsnet onvoldoende zal zijn om de piekvraag of het piekaanbod te kunnen transporteren. Een toekomstrobuust energienetwerk waarin bedrijven onderling energie uitwisselen, de productieprocessen afstemmen om de totale piekvraag te verlagen en gezamenlijk energie opslaan, vormt een belangrijke opgave voor de bedrijventerreinen. Opgave voor het vestigingsbeleid is om rekening te houden met energieprofiel van nieuwe bedrijven zodat dit bijdraagt aan een efficiënt energienetwerk.

Sector landbouw en landgebruik: beleidsachtergrond en -uitgangspunten

Glastuinbouw

De glastuinbouwsector heeft in het Klimaatakkoord toegezegd om de uitstoot van CO₂ te willen verminderen tot 2,2 Mton/jaar in 2030. De ambitie is om de glastuinbouw in Nederland al in 2040 klimaatneutraal te maken. Daarvoor worden financiële 'prikkelers' voor glastuinbouwers ingezet, zoals subsidies en belastingmaatregelen.

Intensieve veehouderij en overige landbouw

Deze energiestrategie gaat niet over het terugdringen van de uitstoot van de (overige) broeikasgassen methaan en lachgas. Voor CO₂ zijn er geen specifieke afspraken voor de intensieve veehouderij gemaakt, dit maakt deel uit van de totale broeikasreductie binnen de sector.

Voor de rol die de intensieve veehouderij heeft in de opwek van duurzaam opgewekte energie is het volgende beleid relevant:

Beleid voor de opwek van zonne- en windenergie

Dit is uitgewerkt in bijlagen 1 en 2 van deze energiestrategie. Voor de sector is relevant dat het beleidskader agrarische ondernemers ruimte biedt om duurzame elektriciteit op hun landbouwgrond op te wekken, mits dat binnen de gestelde kaders gebeurt.

Beleid voor de productie van biogas

Tot aardgaskwaliteit opgewaardeerd biogas wordt 'groen gas' genoemd. Duurzaam groen gas kan mogelijk via het bestaande gasnet van Enexis worden gebruikt in bestaande en nieuwe cv-ketels en zo een rol spelen in de warmtevoorziening van gebouwen of gebruikt worden in industriële processen. Mest heeft veruit het grootste aandeel in de totale potentie. De huidige potentie voor de opwek van biogas in Venray wordt geschat op 13 miljoen m³ per jaar. De RES-NML voert nader onderzoek uit naar de potentie, voor- en nadelen van biogas. Bij de verdere concretisering van de productiecapaciteit van groen gas (bij de RSW 2.0) worden de ontwikkelingen in een transitie naar een natuurinclusieve landbouw meegenomen (dat mogelijk gevolgen hebben voor de productie van groen gas). De maximale groen gas productie heeft haar grenzen en verschillende sectoren (waaronder de zware industrie) maken aanspraak op de beperkte hoeveelheid groen gas. Er zullen landelijke keuzes gemaakt moeten worden over de inzet van dit totale potentieel, ook in onze regio.

Limburgs programma landelijk gebied

Het Limburgs programma landelijk gebied heeft de volgende opgaves en ambities opgesteld:

- * Onze natuur- en waterkwaliteit staat onder druk en ons klimaat verandert. We moeten de biodiversiteit herstellen en een balans bereiken tussen wat onze natuur kan dragen en wat we als samenleving van haar vragen. Ook de draagkracht van ons bodem- en watersysteem wordt op plekken overschreden. Gelijktijdig ontstaat daardoor druk op het perspectief van sectoren en de leefbaarheid in onze gebieden.

Opgave voor landbouw en landgebruik in Venray

De landbouwsector staat voor grote opgaves, niet alleen vanwege het Klimaatakkoord maar ook door de stikstofcrisis en de transitie naar duurzame kringlooplandbouw. De verwachting is dat de agrarische bedrijfsmodellen de komende jaren flink zullen veranderen. Vanuit het programma landelijk gebied gelden de volgende centrale opgaves:

- * Natuurherstel/biodiversiteit.
- * Toekomstbestendig voedselproductiesysteem.
- * Veilig en gezonde fysieke leefomgeving en leefkwaliteit.

In 2050 moet de landbouw en het landgebruik klimaatneutraal zijn. Een ingewikkelde uitdaging, daar een deel van de uitstoot van broeikasgas niet te vermijden is: koeien produceren methaan en uit kunstmest en dierlijke mest komt lachgas vrij, beide broeikasgassen. Anderzijds legt de sector ook CO₂ vast: in de bodem, de bomen en het gras. Dat draagt weer bij aan de reductiedoelstelling.

Het landelijk tussendoel voor de sector landbouw en landgebruik is om in 2030 3,5 miljoen ton minder broeikasgassen uit te stoten dan in 1990. Dit is uitgedrukt in CO₂-equivalenten maar voor de landbouw bestaan deze CO₂-equivalenten voornamelijk uit de overige broeikasgassen lachgas en methaan en niet uit CO₂.

Hoe werkt de omrekening van broeikasgassen naar CO₂-equivalenten?

De broeikasgasuitstoot wordt doorgaans uitgedrukt in megaton CO₂-equivalent (1 megaton = 1 miljoen ton = 1 miljard kilogram). Om de invloed van de verschillende broeikasgassen te kunnen optellen, worden de uitstootcijfers omgerekend naar CO₂-equivalenten. De omrekening is gebaseerd op het Global Warming Potential (GWP) – dat is de mate waarin een gas bijdraagt aan het broeikaseffect.

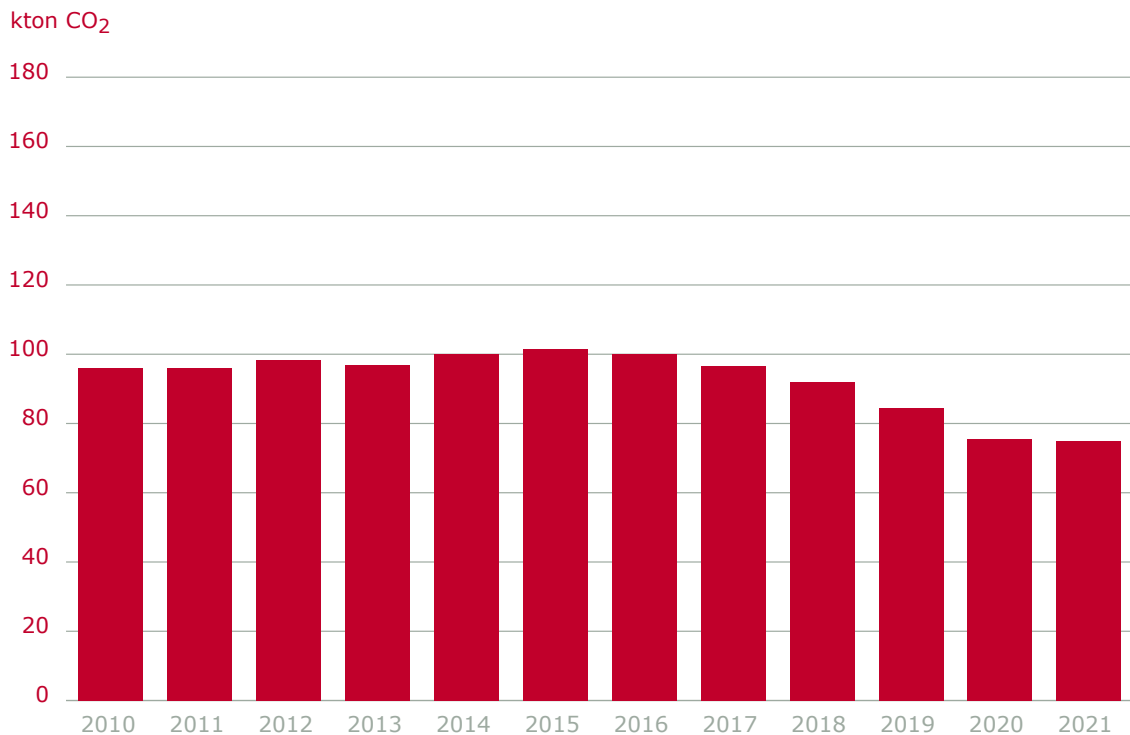
Eén kilogram CO₂-equivalent staat gelijk aan de broeikaswerking van 1 kilogram CO₂. De uitstoot van 1 kilogram lachgas staat gelijk aan 298 kilogram CO₂-equivalent en de uitstoot van 1 kilogram methaan aan 25 kilogram CO₂-equivalent.

Emissie broeikasgassen buiten scope Energiestrategie 2030

De emissie van de broeikasgassen methaan en lachgas zal de komende jaren waarschijnlijk dalen door de transitie van de landbouwsector. Dit valt echter buiten de scope van de voorliggende energiestrategie 2030 want hiervoor lopen andere trajecten binnen de gemeente, provincie en Rijk. In deze energiestrategie kijken we alleen naar de reductie van de daadwerkelijke CO₂-uitstoot als gevolg van het gebruik van energie en de synergie met de andere sectoren.

Venray heeft een omvangrijke landbouwsector die met name bestaat uit intensieve veehouderij (varkens, kippen). Daarnaast bestaat de sector onder meer uit glastuinbouwbedrijven (ca. 30 ha) en champignonteelt (ca. 6 ha). Het totale landbouwareaal in Venray bedraagt 8.644 ha (CBS, peiljaar 2017)

In de gemeente Venray was de landbouw in 2021 verantwoordelijk voor 12% van de CO₂-emissies (excl. de overige broeikasgassen). Als ook de overige broeikasgassen (o.a. methaan, lachgas) worden meegenomen dan bedraagt het aandeel van de landbouw ruim 40% van de totale uitstoot. De onderstaande figuur geeft de CO₂-emissies van de landbouw weer (excl. overige broeikasgassen). De meeste emissies worden veroorzaakt door het gasverbruik.

Figuur 3: CO₂-emissies sector landbouw in Venray (excl. overige broeikasgassen)

In 2018-2019 is een dalende trend in de CO₂-emissies zichtbaar maar daarna neemt de uitstoot weer licht toe.

Grootverbruikers van energie zijn de glastuinbouwsector en de champignonenteelt.

Voor de glastuinbouw en de champignonenteelt is de opgave om het energieverbruik te verminderen en over te stappen op duurzamere vormen van energievoorziening. Voor de glastuinbouw zijn hierover sectorafspraken gemaakt met de branche.

Voor de intensieve veehouderij is de transitie van de landbouwsector grootste opgave. Het energieverbruik speelt hierbij een ondergeschikte rol. Wel kan de sector een rol spelen in de opwek van duurzaam opgewekte energie en dit kan mogelijk ook voor nieuwe verdienmodellen zorgen:

- * De daken van de stallen en een deel van het agrarische grondgebied kunnen ingezet worden voor de duurzame opwek van elektriciteit.
- * Daarnaast zijn ook verdienmodellen denkbaar met de vergisting van mest voor de productie van biogas (groen gas). Dit valt echter buiten de scope van deze energiestrategie omdat dit sterk samenhangt met de transitie in het landelijk gebied en de verwachte veranderingen in de landbouw en de veeteelt.

Sector mobiliteit: beleidsachtergrond en -uitgangspunten

Klimaatakkoord

Vanuit het Klimaatakkoord zijn verschillende beleidsinstrumenten opgezet om de mobiliteit te verduurzamen en de doelstellingen van 2030 en 2050 te halen. De belangrijkste afspraken zijn:

- * Inzet op duurzame energiedragers: voertuigen worden geëlektrificeerd en waar elektrificatie nog niet mogelijk is wordt ingezet op biobrandstoffen.
- * Elektrisch vervoer: Vanaf 2030 zijn alleen nog elektrische personenauto's nieuw te koop. Naast batterij-elektrische personenauto's rijden er dan ook voertuigen op waterstof of zonnecellen. Voor het opladen van de voertuigen zijn in 2030 ongeveer 1,8 miljoen laadpalen beschikbaar.
- * Verduurzaming logistiek: Alle (circa 5000) OV-bussen zijn voor 2030 100% emissieloos. Datzelfde geldt voor bouwverkeer (waaronder bestelbusjes) en mobiele werktuigen. Duurzaamheid en bereikbaarheid gaan bij mobiliteit hand in hand bij de inrichting van openbare ruimten. Er komen steeds meer zero-emissie zones in steden. Daar krijgen lopen, fietsen en openbaar vervoer voorrang. De logistieke sector gaat ook verduurzamen, onder andere door ketenoptimalisatie. Door optimale bevoorrading in logistieke hubs net buiten de stad, ontstaan mogelijkheden voor zero emissie in de stad. Dit leidt tot een reductie van 30 procent van de CO₂-uitstoot door achterland- en continentaal vervoer in 2030. Tot slot, ook (zwaar) transport, vliegverkeer en scheepvaart moeten emissieloos worden.

Regionaal beleid

Regionale mobiliteitsprogramma's

Vanuit de regio Noord-Limburg zijn de volgende ambities met betrekking tot mobiliteit uitgesproken:

- * Het verhogen van de kwaliteit van leven. Mobiliteit, zodat iedereen mee kan doen.
- * Het verbeteren van de ruimtelijk-economische bereikbaarheid, voor de toeristische, agro-, maak- en logistieke sector in Noord-Limburg.
- * Het verbeteren van verkeersveiligheid. Streven naar 0 verkeersslachtoffers.
- * Een aantrekkelijk mobiliteitssysteem. Robuust, attractief en betrouwbaar voor de fietser en de voetganger.
- * Het ondersteunen van de milieu- en energietransitie, door over te schakelen op schone en stille mobiliteit.

Gemeentelijk beleid

Netwerkennota "Uitgangspunten Netwerken Infrastructuur en Verkeer, fietsen en lopen in de spotlights!"

In de netwerkennota is prioriteit gegeven aan het opstellen van een netwerk voor niet-gemotoriseerd verkeer (fiets en voetganger). Het doel is dat fietsen en lopen een veilige en aantrekkelijke wijze van vervoer gaan worden voor alle inwoners en bezoekers van Venray en de kerkdorpen. Voor het stimuleren van fietsverkeer wordt ingezet bijvoorbeeld in op de aanleg van ontbrekende schakels, het opwaarderen van kwalitatief mindere verbindingen of het verbeteren van de oversteekbaarheid van wegen. In de netwerkennota wordt verder aandacht besteed aan de netwerken voor gemotoriseerd verkeer: personenauto, vrachtverkeer en landbouwverkeer. Naast infrastructurele maatregelen zoals het aanleggen van fietsverbindingen, wordt ook ingezet op fietsstimuleringsprojecten onder verschillende doelgroepen. Zo willen de gemeente ervoor zorgen dat oudere inwoners ook veilig op de fiets durven te stappen, maar ook dat werknemers gestimuleerd worden om de auto te laten staan en ervoor kiezen om met de fiets naar het werk te gaan.

Collegeprogramma 2022 – 2026

De gemeentelijke uitgangspunten vanuit het collegeprogramma met betrekking tot de sector mobiliteit zijn het investeren in duurzame mobiliteit waarbij ingezet wordt op fietsstimulering en deelmobiliteit. Daarnaast wordt geïnvesteerd in voldoende oplaadpunten voor vervoersmiddelen, zoals auto, scootmobiel en fiets. De stationsomgeving wordt aantrekkelijker gemaakt met aandacht van duurzaam voor- en natransport. In het centrum wordt het huidige beleid herzien en nieuwe uitgangspunten geformuleerd voor fietsen en lopen in het centrum. Bij de aanpak van de infrastructuur staan goede en veilige bereikbaarheid, uitbreiding van 30km/u zones en fietsverbindingen centraal.

Uitvoeringsprogramma Warmte en Besparen 2022-2025 (2022)

Uit het uitvoeringsprogramma Warmte en Besparen 2022-2025 (2022) zijn de volgende opgaves af te leiden:

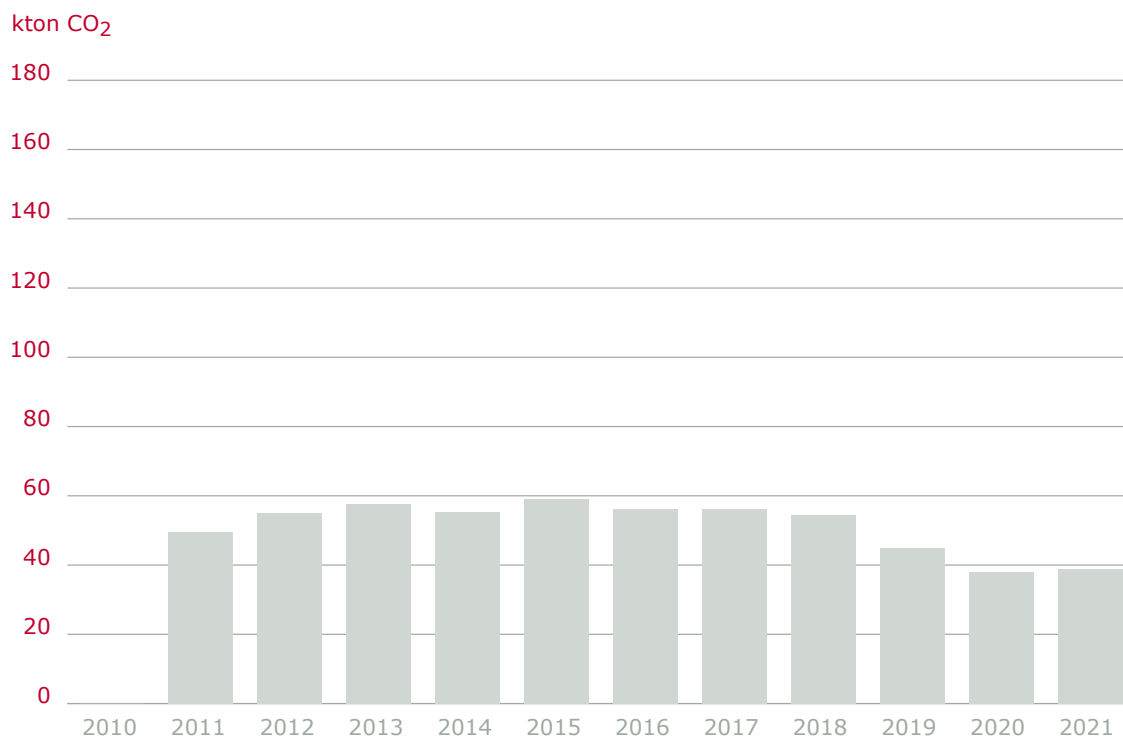
- * In 2025 minstens 105 openbare laadpalen in de gemeente.
- * Uitbreiding van het aantal elektrische auto's in het gemeentelijk wagenpark.

Opgave voor mobiliteit in Venray

Vanuit het Klimaatakkoord (2019) gelden voor de mobiliteit de volgende landelijke opgaves voor de periode tot 2030:

- * Inzet zero-emissie bouw materieel volgens routekaart Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB): Het SEB biedt een aanpak voor de verduurzaming van mobiele werktuigen en bouwlogistiek tot aan 2030.
- * Vanaf 2025: minimaal 1 laadpunt bij utiliteitsbouw van meer dan 20 parkeervakken. 50% van de taxi's is emissieloos.
- * Alle lichte voertuigen in het gemeentelijk wagenpark zijn emissieloos. Zware voertuigen moeten zo veel mogelijk emissieloos zijn.

In Venray is de sector mobiliteit voor 33% verantwoordelijk van de totale CO₂-uitstoot. De ontwikkeling van de CO₂-uitstoot sinds 2010 is in onderstaande grafiek weergegeven.

Figuur 4: CO₂-emissies van verkeer en vervoer in Venray

Te zien is dat het energieverbruik en daarmee de uitstoot in de periode 2010-2019 sterk gestegen is. Door de Corona-pandemie is het energieverbruik in 2020 en 2021 fors gedaald. De verwachting is dat het energieverbruik in 2023 weer vergelijkbaar zal zijn met de periode voor Corona.

In lijn met het uitvoeringsprogramma Warmte en Besparen 2022-2025 (2022) zijn de opgaves voor Venray in de periode tot 2030:

- * In 2030 is bij opdrachten van de gemeenten emissieloos bouwen de standaard.
- * In 2025 staan minstens 105 openbare laadpalen in de gemeente.
- * In 2030 moeten alle auto's van het gemeentelijk wagenpark elektrisch zijn.

Provinciaal blad van Noord-Brabant

Datum publicatie

30-05-2024 09:00

Organisatie

Noord-Brabant

Jaargang en nummer

Provinciaal blad 2024, 7779

Rubriek

ruimtelijk plan of omgevingsdocument

Reactietermijn

11-07-2024

Ontwerp TAM-omgevingsverordening Noord-Brabant, regelwijziging 1

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant hebben op 28 mei 2024 het ontwerp TAM-omgevingsverordening, regelwijziging 1 vastgesteld.

Dit ontwerp wordt voor de duur van zes weken, met ingang van 31 mei 2024 tot en met 11 juli 2024, ter inzage gelegd. Gedurende deze termijn kan iedereen zijn of haar reactie op het ontwerp bij Gedeputeerde Staten indienen.

Gedeputeerde Staten betrekken de ingekomen reacties bij het voorstel dat zij ter besluitvorming voorleggen aan Provinciale Staten. Naar verwachting besluiten die over de TAM-omgevingsverordening, regelwijziging 1 in december 2024.

Inhoud

Op 1 januari 2024 is de Omgevingsverordening Noord-Brabant in werking getreden. De Omgevingswet kent een systeem van cyclisch werken waarbij instrumenten op basis van monitoring en evaluatie continu geactualiseerd worden. Daarom wordt regelmatig een wijziging van de omgevingsverordening in procedure gebracht. Wijzigingen worden daarbij gebaseerd op wetgeving, nieuw beleid of op aandachtspunten vanuit de uitvoeringspraktijk. Deze eerste wijziging is met name ingegeven vanuit de uitvoeringspraktijk. Het gaat om de volgende wijzigingen:

- Technische wijzigingen: Gebleken is dat er nog een aantal technische gebreken en omissies in de regeling voorkomen. Deze worden hersteld;

- Regeling voor Grondwatermeetpunten: In de praktijk blijkt dat bij ruimtelijke ontwikkelingen niet altijd rekening wordt gehouden met de hoofdpeilbuizen die in de provincie staan en waar metingen worden uitgevoerd gericht op het monitoren van de kwaliteit van ons grondwater. In de ontwerpwijziging worden de locaties opgenomen met bijbehorende instructieregels;
- Aanscherping zon op land: De mogelijkheden voor de ontwikkeling van zon op land worden aangepast aan de aangescherpte zonnebrief van het Rijk. Zon op land is alleen nog onder strikte voorwaarden toegestaan (meervoudig ruimtegebruik, op transitiegronden of als dit bijdraagt aan vermindering van netcongestie). Voor lopende trajecten is overgangsrecht opgenomen;
- Opnemen van nieuwe agrarische beëindigingsregelingen, zoals de Lbv en Lbv+: Er zijn diverse regelingen (geweest) voor veehouderijen die willen stoppen. Voorwaarde voor deelneming is vaak dat binnen een bepaalde periode planologisch geborgd moet zijn dat op de locatie geen veehouderij meer is toegestaan. Dit kan alleen met een wijziging van het omgevingsplan. Voor veel gemeenten is het vaststellen van een wijziging van het omgevingsplan nog niet mogelijk. Daarom is in overleg met betrokken gemeenten gezocht naar een oplossing waarbij de provincie op voordracht van gemeenten voor deelnemende locaties via voorbeschermingsregels regelt dat geen veehouderij meer mogelijk is op die locaties. Daarvoor is het nodig dat de nieuwe regelingen in de omgevingsverordening worden opgenomen;
- Opnemen van nieuwe agrarische beëindigingsregelingen, zoals de Lbv en Lbv+: Er zijn diverse regelingen (geweest) voor veehouderijen die willen stoppen. Voorwaarde voor deelneming is vaak dat binnen een bepaalde periode planologisch geborgd moet zijn dat op de locatie geen veehouderij meer is toegestaan. Dit kan alleen met een wijziging van het omgevingsplan. Voor veel gemeenten is het vaststellen van een wijziging van het omgevingsplan nog niet mogelijk. Daarom is in overleg met betrokken gemeenten gezocht naar een oplossing waarbij de provincie op voordracht van gemeenten voor deelnemende locaties via voorbeschermingsregels regelt dat geen veehouderij meer mogelijk is op die locaties. Daarvoor is het nodig dat de nieuwe regelingen in de omgevingsverordening worden opgenomen.
- Verduidelijking van het Natuur Netwerk Brabant (NNB): Het is wenselijk om duidelijk aan te geven welke gebieden binnen het Natuur Netwerk Brabant (NNB) deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en welke gebieden daarbuiten liggen. Hiervoor wordt een aparte aanduiding in de Omgevingsverordening opgenomen. Alle NNN ligt binnen het bestaande NNB, zoals dat al langer in de verordening is opgenomen. Gekoppeld aan deze verduidelijking wordt ook een wijziging van de compensatieregels voorgesteld. Als voorkeurslocatie voor compensatie worden gronden binnen het NNB of de nog niet gerealiseerde ecologische verbindingzones aangewezen, onder de voorwaarde dat de oppervlakte van het Natuurnetwerk Nederland ten minste gelijk blijft. In het geval dat er geen voorkeurslocatie aanwezig is, kan in overleg met de provincie en onder voorwaarden een andere locatie worden ontwikkeld ten behoeve van fysieke compensatie.

Beschikbaarheid en inzage van de stukken

U kunt de ontwerp TAM-omgevingsverordening, regelwijziging 1, bekend onder planidn NL.IMRO.9930.Ovrwijzregels-on01, met ingang van 31 mei 2023 raadplegen via:

- www.brabant.nl/Ovrregelwijziging

de viewer [Regels op de kaart](#) in het Omgevingsloket.

- Op verzoek kan u het ontwerp tijdens openingstijden inzien op het Provinciehuis. Als u daarvan gebruik wil maken, verzoeken wij u hiervoor een afspraak te maken via het Brabantloket, bereikbaar op 073 6812812.

Hoe kunt u uw reactie geven?

Met ingang van 31 mei tot en met 11 juli kunt u reageren op het ontwerp van de wijziging.

- Bij voorkeur reageert u eenvoudig en direct via www.brabant.nl/Ovrregelwijziging. Daar treft u boven de kaart van Noord-Brabant een reactieknop. U kunt uw reactie direct in het formulier intypen of een Word-document met uw reactie als bijlage toevoegen.

Wilt u reageren op een kaartonderdeel voor een specifieke locatie? Zorg dan dat u die in het beeld heeft staan op het moment dat u de reactieknop gebruikt. Via een link in het formulier is dat beeld later bij de behandeling van uw reactie te zien en is het duidelijk over welke locatie het gaat.

Heeft uw zienswijze betrekking op meerdere locaties dan kan u per locatie een aparte reactie indienen of een screenshot maken van iedere locatie en die als bijlage bij uw zienswijze (waarin de locatiegegevens zijn opgenomen) voegen.

U krijgt na verzending van uw inspraakreactie een pdf toegestuurd voor uw archief met de inhoud van uw reactie. Ook krijgt u automatisch een ontvangstbevestiging. Wij verzoeken u om geen brieven per post meer in te sturen.

- U kunt uw reactie ook schriftelijk inbrengen. Dit is niet nodig als u digitaal uw reactie heeft ingebracht. Wij verzoeken u deze te richten aan Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch onder vermelding van: 'TAM-omgevingsverordening, regelwijziging 1, C2335168'.

Privacy

De provincie Noord-Brabant hecht aan privacy. Daarom zorgt zij voor een betrouwbare en zorgvuldige bescherming van de aan haar toevertrouwde persoonsgegevens. Met het indienen van een reactie geeft u toestemming om uw gegevens te gebruiken voor de besluitvorming over dit dossier, bijvoorbeeld door het vermelden van uw reactie in de Nota van inspraak. Als u daar bezwaar tegen hebt, kunt u dat in uw zienswijze aangeven.

's-Hertogenbosch, mei 2024

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant

De hier aangeboden pdf-bestanden van het Staatsblad, Staatscourant, Tractatenblad, provinciaal blad, gemeenteblad, waterschapsblad en blad gemeenschappelijke regeling vormen de formele bekendmakingen in de zin van de Bekendmakingswet en de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen voor zover ze na 1 juli 2009 zijn uitgegeven. Voor pdf-publicaties van vóór deze datum geldt dat alleen de in papieren vorm uitgegeven bladen formele status hebben; de hier aangeboden elektronische versies daarvan worden bij wijze van service aangeboden.